

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות הנחל נובע מקור חכמה

אבקש

ירחון חסידי ברסלב

אייר תשפ"ב | גליון 59

אמונת הצדיקים

שיחה של אמונה ונחמה עם הרה"ח ר' יוסף מטלון שבנו שמעון היה מהרוגי אסון מירון || מסע רווי אמונה

מאדמו"רות להיכלו של הרבי

יריעה מיוחדת מחיי הקדושה וההתקרבות לרבינו של הגאון החסיד רבי מאיר רוקח זצ"ל אבד"ק קאזלוב מארה"ב

המאדמים של רשב"י

הרה"ח ר' מאיר קרליבך בשיחה מיוחדת על הכנסת האורחים במירון ועל אורחות יקירי אנ"ש

נאהבים ונעימים בעקבות האחים רבי יודל ורבי שלמה ליה זילברמן מלובלין-ירושלים

תוכן העניינים

22 ואשרי העומדים על סודך

הרה"ח ר' מאיר קרלברג שליט"א בסיפורים מיוחדים על הקמת ההכנסת אורחים, וכן סיפורים נדירים על הקשר עם חשובי אנ"ש

30 בהיכלו של העיר וקדיש

מסע אמונה מטלטל ככלות שנה לאסון הקשה שפקד את עם ישראל אשתקד עם ר' יוסף מטלון שליט"א אביו של הר"ר שמעון מטלון ז"ל מהרוגי האסון

40 לובלין של ברסלב

ההתקשרות לרבינו של האחים הקדושים הרה"ח ר' יהודה זינדל זילברמן והרה"ח ר' שלמה זלמן זילברמן ז"ל

50 מגזע תרשישים

הרה"ח ר' מאיר רוקח שליט"א שהתקרב לאורו של אור האורות ומאז דבק בו בכל נימי נפשו

64 מדור אידיש

לקראת דעם הייליגן הילולא, האבן מיר צוזאמענגענומען עטליכע פון אונזערע לייט וואס קענען ווערן אנגערופן 'אנשי מירון' א גאנץ יאר

זכוכית מגדלת
מוחין דקטנות דקטנות

מדור חינוך
מתן שכרה בצידה? או במרכז

שער השמים
המלחמה באוקראינה - מנוף להתחדשות

נפשי בשאלתי
מה יהיה איתי???

ניצוץ של אור
אתם ידעתם אתם הבטחתם

הגליון מודפס ע"י מ.א. הפקות דפוס - כל סוגי ההדפסות במחירים זולים
לקבלת הצעת מחיר משתלמת במיוחד פנו לטלפון 052-7631367

עיצוב גרפי: א. שפירא

לכל עניני אבקשה בארה"ב: 845-288-0574

חלק מהתמונות בגליון זה ובגליונות קודמים הם באדיבותם הרבה של ר' אהרן ברגר מארכיונו של חמיו הרה"ח לייבל ברגר ומאת ר' שמואל יצחק רוזנבלד הי"ו | קרדיט תמונות: מתחדשים

יו"ל ע"י
מערכת אבקשה
טל': 02-539-63-63
פקס: 077-318-0237

©
כל הזכויות שמורות.
העתקת קטעי מאמרים,
או תמונות, אך ורק
באישור בכתב מהמערכת.

כשה'לב' אומר הכל

בליקוטי הלכות (גביית חוב מיתומים ג') מבאר מוהרנ"ת איך שבכוח הצדיקים יחידי הדורות המציאות שנראית מבלבלת כל כך איננה סתירה כלל ועיקר.

נכון. אמת. הדעת אבדה מאיתנו, וכוחותינו גם אם אינם עדיין איתנו לעזוב את הרע לגמרי ולהתחיל לחיות חיי קדושה בתכלית, אבל את הלב לא נשכח, עליו לא נוותר לעולם.

"עכשיו בתקף הגלות האחרון בסופו צריך כל אחד ואחד ליזהר מאד... לדרוש ולבקש ולחפש מאד בכל עת ובכל מקום אחר כבודו יתברך וישאל ויבקש איה מקום כבודו. ואז אם יבקשנו וידרשנו היטב, יוכל בודאי למצאו יתברך אפילו אם הוא הגרוע שבגרועים, אפילו אם עבר מה שעבר וגם עכשיו הוא במקום שהוא, אף על פי כן יחזק ידו תמיד לבקש ולחפש אותו יתברך גם במקומו". (שם אות ו')

זירת המלחמה איננה ומפחידה עד מאד. הפגזים נופלים מכל צד, ועשרת מיני החצים המשוחים בסמים הממיתים הללו נתחבים בנו שוב ושוב עד שאנו מוצאים את עצמנו שוכבים חלשות, מחשבים להתייאר ולעזוב הכל.

שם בשיא הנפילה הם מתגלים, וצועקים: 'כי לא תשכח מפי זרעו'. הם מגלים שהמילה 'בראשית' שבה נברא העולם, בה גם נעלם סוד קיום ותכלית בריאת העולם, שדווקא בתוך הגלות האחרון הזה יהיו עוד כמה יהודים זרוקים, פצועים ושבורים שיעמדו ויצעקו: אי-ה מקום כבודו... אי-ה.. אי-ה... (ע"פ תורה י"ב תנינא)

הס"מ וחילותיו עומדים ויחרקו שון, הם לא מבינים מה מתחולל פה, מה יש להם ליהודים העלובים הללו שהם עדיין מאמינים באלוקיהם בדבקות תמוהה שכזו, אם תעירו ואם תעוררו עד שתחפץ.

אבל 'אתה מרום לעולם ה' - לעולם ידך על העליונה', ואנו יודעים ומאמינים שאף שבעינינו עיני בשר נדמה שהכל הולך לכשלוון, אבל בוודאי סוף כל סוף יתגלה הניצחון האמיתי והשלם:

"כי כל מה שעובר על האדם כל ימי חייו אם יזכה להתחזק ולהתאמץ בכל עת יהיה איך שיהיה יתהפך סוף כל סוף כל הירידות והנפילות לבחינת עליות גדולות בבחינת ירידה תכלית העליה עד שיתקים ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו, אמן כן יהי רצון" (ליקו"ה מעקה ד' ג')

את האש והלהבה שאופפים את הר מירון אי אפשר להסביר בשום צורה, כך זה נראה כשיוצאת בת קול וקוראת להמוני הנשמות להתקבץ לאסיפה שכל כולה שמחת הצדיקים, בכזה מצב ממילא אין שום מקום למוח והלב הוא זה שאומר הכל...

הרי אם ננסה לעצור ולשאול את הבאים בשערי המושב הצפוני: מי לכם פה ומה לכם פה?! לא תהיה שום תשובה שכלית או טענה לרווח כלשהוא עולה מביניהם, אלא אך ורק: לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי!!!

וראו זה פלא, ככל שירידת הדורות מתעצמת ומתגברת, ו'שכחת התורה' הופכת לנחלת הכלל, מה שלכאורה היה אמור לגרום שתתמעט העלייה לרגל, אבל היא דווקא גודלת והולכת משנה לשנה.

מהו סודה של אותה נהירה אדירה, של אותה אמונה שמתחזקת ככל שהסטרא אחרא נועצת ציפורניה עמוק יותר בלב הקדושה!?

את התשובה העמוקה וההסבר למציאות המופלאה בהילולא ובכלל למצב הדור שאנו רואים מול עינינו, אנו יכולים ללמוד מתפילתנו הנוראה של מוהרנ"ת שסובבת על התורה 'לכו חזו, וכך הוא מתבטא על תשוקתם של נשמות ישראל אל הקדושה בדור האחרון:

והנה בתקף סוף הגלות המר הזה... ועמך בית ישראל משתוקקים ומתגעגעים מאד להשם יתברך, והכל חפצים ליראה את שמך בהשתוקקות נמרץ ונפלא אשר לא היתה כזאת מימי קדם... אנו אחוזים בך, ומשתוקקים לעבודתך בכלות הנפש.

ואילו הצד שכנגד:

אבל אף על פי כן, גם גדל רחוקנו ממך בעתים הללו הוא גם כן בלי שעור, כי טבענו ביון מצולה ואין מעמד באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו. וראה את עמך ישראל מרודים מאד, אשר אי אפשר לבאר ולספר גדל התגרות הבעל דבר אשר התגרה בנו מאד, עד אשר הפיל אותנו מאד. (ליקו"ת מ"ז תנינא)

אכן, כך נראים בני ישראל כשהם בשפלות נוראה כל כך, המוח נשרף מחמת מעברים ונפילות והחושך ממלא את כל האופק. ודווקא שם בתוך המציאות הזו מאירים הצדיקים הנוראים דרך חדשה ומופלאה, דרך שכולה לב; 'רק תנו לי את לבכם'... ואהפכנו מלב אבן ללב-בשר.

ידער רבי מיט ר' שמעון, איז איין זאך -
הרבי ור' שמעון הם דבר אחד - - -

געגועים לרבי שמעון

במשפט זה ניתן לתמצת בקצרה את הקשר המיוחד והנדיר שהתרקם בין חסידי ברסלב לרשב"י הקדוש, אימרה זו היתה מורגלת בפיהם של גדולי אנ"ש בדור הקודם 'דור הדעה' של הרה"ח ר' שמואל שפירא הרה"ח ר' שמואל הורביץ הרה"ח ר' ישראל קרדונר ושאר הני צנתרי בני החבריא קדישא אשר איוו להם למשכן את ציון רשב"י הקדוש בכל עת מצוא...

משום שחסידי ברסלב הם חסידים של ר' שמעון ור' שמעון הוא האדמו"ר שלהם...

רבינו הקדוש באמרתו המפורסמות 'אני קנקן חדש מלא ישן' למדנו כי שורשיה של חסידות ברסלב מתחילים כבר אצל ראשון מוסרי התורה משה רבינו רעיא מהימנא.. וממשיכים ב'חדי ר' שמעון'.. עוברים דרך האר"י הקדוש.. מתעצמים אצל הבעש"ט הקדוש.. ומגיעים עד נכדו רבינו הקדוש 'ראש כל בני ישראל' ש'ממנו לא יהיה חדשות עד ביאת המשיח צדקינו'...

כל ברסלב'ר חסיד חש כי דרכו הגדולה של רבינו לא החלה רק אצל הבעש"ט, אלא עברה דרך כל ארבעת צדיקי יחידים הדורות עד לרבינו הקדוש, אולם מבין כולם ללא ספק קשר מיוחד ונדיר ביותר, יש להם לחסידי ברסלב עם ר' שמעון - -

המעיי בדבריו של איש האלוקים ר' אברהם ב"ר נחמן בספרו 'חכמה ותבונה', יוכח כי אף הוא עומד על אותו קשר מיוחד בין רבינו לרשב"י אשר מהווים יחד מכפלת כוח עצומה על מנת לצאת מבין שיני אריות הסטר"א כך כתב: "רבי שמעון בן יוחאי הוא במספר מכוון לרבי נחמן בן שמחה, ובכוחם הגדול נצא מבין שיני האריות דסטרא אחרא, כי שי' ר"ת

מעט מזער מהשתוקקות נפלאה זו ניתן לראות בתיאוריו של ר' שמואל הורביץ שם משתפך הוא עלי ספר אודות געגעויו הנוראיים לרשב"י ול"ג בעומר במירון... "והנה הלא מפסח כבר מתחילים אנחנו לבעור במוחינו עניין הל"ג בעומר והיינו במירון על הציון הקדוש... וכבר משתוקקים ומתגעגעים אנו בכל לב ונפש ומכנינים את עצמינו לזה בגוף ונפש... כי שם ההתעוררות והביטול להשי"ת הוא עד שאין לשער ולהעריך..."

אין לתאר את הרטט שאוחז וחולף בגוום של חסידי ברסלב הנלבים לשמע המילה מירון - - - ושבעתיים אין לשער את ההרגשים סביב ל"ג בעומר במירון - - -

"נודע בשערים בעלה" - "כל חד כפום מה דמשער בליביה"

זכורני מימי חורפי, בימים ההם, עת היו שערי ציון נעולים, והדרכים לאומן היה סגורות ומסוגרות תחת מסך הברזל ה"י, הרי שבעקבות כך הקשר המיוחד והנלבב עם צדיקי יחידים הדורות היה בעיקר על קברו של הרשב"י... ידיד היה לי אז, הוא למד בישיבה כלל חסידית. בערב ל"ג בעומר הודיע המשגיח נחרצות 'כי אין אישור לשום בחור מהישיבה ליסוע למירון לציון הרשב"י וסיבותיו שמורות עימו, אולם מיד סיג זאת המשגיח 'חוץ מלחסידי ברסלב, אלו יכולים לנסוע..

ובפרט כמו שמסביר ומאיר זאת באור יקרות, הרב ר' אברהם ב"ר נחמניס' בשיחות וסיפורים, את העניין הנורא והנפלא הזה, את עניין אור השמחה והריקודים הנפלאים והנוראים הללו, מהיכן הם נמשכים, מהיכן נמשך הדבר הפלאי הזה, החידוש הנורא והנפלא והמיוחד הזה, שכל המתבונן בו נתפלא 'מניין נמשך ונהיה כדבר הפלאי הזה של הריקודים והשמחה על קברו של רשב"י?!

ולמרות שהורגלנו בזה כבר מקטנותינו בריקודים הנפלאים והנוראים הללו, עדיין הוא בגדר 'פלא גדול', שכן אין לריקודים הללו שום הסבר הגיוני ע"פ פשוט ואין לזה דמיון ושום אח ורע בשום מקום ומצב היכנשהו....

איפה שמענו שמגיעים להשתטח באיזשהו יאר- צייט על קברו של בעל ההילולא, ופשוט מגיעים ומתחילים לרקוד? מה האי?

אלא מסביר זאת ר' אברהם בטוב טעם ודעת, 'שהשמחה בהילולא הנהוגה ונודעת מהאר"י ז"ל שהוא דבר גדול מאד, מבואר בזה טעם נפלא ע"פ דברי רבינו הק', 'שעיקר ההתקשרות לצדיק הוא ע"י מידת אהבה שממשיך האדם על עצמו, ואהבה היא הגורמת השמחה בלב, ובפרט ביום ההילולא שזה יום חתונתו של הצדיק, וכפי מה שכל אחד יתקשר וישמח עם הצדיק, כן יזכה גם כן למה שיזכה..'

וזוהו העניין הנורא של הריקודי שמחה ואהבה לצדיק שזוכים עם ישראל ביום נורא ונפלא זה 'דאף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי.. ואכן באמת רואים איך שכל הזמירות והניגונים הנפלאים של ל"ג בעומר, הם מלאים, במילים נפלאים של שבח אהבה ואמונה בכח הצדיק.

בתפילה שנזכה גם השנה בזכות ר' שמעון בר יוחאי לכל אור ועניין הריקודים....

לסיום אי אפשר לתאר את הקשר הברסלבי המיוחד כל כך עם רבי שמעון מבלי להעלות על נס את תפילתו הנוראה של מוהרנ"ת אשר מאות אלפי שלומי אמוני ישראל זכו כבר לאומרה מידי ל"ג בעומר... אה איזו 'תפלה' נפלאה ונוראה מליקוטי תפילות שזיכנו ה' יתברך ע"י 'מאור הלבנה' מוהרנ"ת, בכח רבינו הקדוש, 'מאור - זוהר - השמש' שלעתיד לבוא, המתגלית גם עכשיו לאלו המחפשים אחריו, ובפרט ביותר וביותר ביום ההילולא של רשב"י כמובא באריכות נוראה בליקוטי הלכות.

ואנן לא נותר לנו אלא לומר.. חסידי ברסלב היקרים, עם ישראל, עם קדוש, העם הנבחר שבכל האומות - עולו ואתכנשו להאי הילולא קדישא... בחיות, בהתלהבות, ובאש שלהבת של אהבה....

ש'מעון נ'חמן ועל ידם נזכה לש'בת נ'חמו שזה מרמז על הגאולה'...

ניתן לומר כי מסיבה זו רבינו הקדוש פותח את ספרו הקדוש, בתורה הנוראה של "עיר ו'קדיש מ'ן ש'מיא נ'חית - ר"ת ר' שמעון", ועכשיו יש נחל נובע מקור חכמה... רבינו בעצם בחר לפתוח בתורה זו כדי להדגיש את אותו קשר מיוחד שיש בין נשמתו ותורתו לבין רשב"י הקדוש, ורק לאחר הגילוי הזה הרי הוא ממשיך ומגלה את כל שאר התורות בספרו הקדוש ליקוטי מוהר"ן.

נפלאות הם דרכי ההשגחה, הכניסה לחצר הרשב"י ובעצם התמונה המפורסמת ביותר ממירון היא של אותם הר"ת הנוראיים מהתורה של ר' שמעון, (אגב כאן המקום להזכיר לטובה אותו יהודי מאנ"ש שפעל והפיק את ציור השער...) אם כן בכניסה לחצר מכה בהכרתינו התובנה אודות הפעולה אותה רבי שמעון פועל ועושה בעולם, ובעצם מבינים אנו מה הסיבה שבגינה כולנו באים למירון, זאת מחמת סוד הפסוק "כי לא תשכ'ח מפ' זרע'ו - סופי תיבות יוחאי" - שע"י רבי שמעון שהוא זרעו של יוחאי, על ידו ממש, התורה הקדושה לא תשכח מפ' זרעו של הקב"ה זרעו של אברהם יצחק ויעקב.

גיוואלד - - - בכח הצדיקים האמיתיים יחידי הדורות הללו, מובטח לנו שהתורה הקדושה לא תשכח מאיתנו לעולם ועד - - -

עד היום מסתובבת לה בקרב אנ"ש היקרים מן תנועה נלבבת שמקורה באנ"ש מהדור הקודם שכולה אומרת המיה וגעגוע בלתי פוסקים לרשב"י הקדוש... 'ר' שמעון ר' שמעון, 'ר' שמעון ר' שמעון... תנועת השתפכות מלאת ערגה וכיסופין, מלאת אמונה ואהבה לצדיק, שכן "עיקר ההתקשרות לצדיק, הוא ע"י אהבתו לצדיק (לקו"מ קמא קל"ה)"

אם כן מה גדול טובו ומה גדולה רחמנותו של הקב"ה, שהביא לנו רבי כזה, יחידי הדורות כאלו, רבי שמעון בר יוחאי כזה... ואנו לא נותר לנו אלא להצטרף לריקודים בכל לבב ולשפון את לבנו בריקודים אהבה שמחה וכיסופין לר' שמעון, - "בר יוחאי: "שמן משחת קודש", "אור מופלא רום מעלה", "אשרי יולדתך". "ואמרתם כה לחי: "סיני סיני לו נקרא" "יכול לפטור העולם" "מה יפיו ומה טובו" "תורתו מגן לנו".

אחים יקרים! אם כן, שימו לב, אל לנו לפספס את הריקודים הללו, שדורשי הרשומות היו אומרים לגביהם, 'שרשב"י בעצמו מצטופף בריקודים הללו', גיוואלד... אל נא נתעצל.. נתמסר.. נזרוק עצמנו אל אותו מעגל אינסופי.. אל אותה דבוקת אנשים יוקדת הרוקדת יד ביד עם רבי שמעון - - -

מוחין דקטנות דקטנות

ובכן, ראשית יש לדעת ככלל, כי המוחין והשכל הם חיות האדם כמו"ש: "החכמה תחיה את בעליה". וכמו"ש ומובא בתורה ל"ג: "מקור חיים שכל בעליו". המחשבה, היא המזינה ומחיה את הרגש, את ההתלהבות, את החיות והשמחה. כשהמחשבה נובעת בשפער, אומר רבינו בתורה כ"א, "שלהבת הלב עולה מאליה". וההיפך - מובן מאלי - כאשר השכל והמחשבה בקטנות, כלומר כאשר מרחב המחשבה מצטמצם והיכולת לקשר דברים ורעיונות זה לזה במהירות, לזכור ולהכיל כמות גדולה של ידיעות בו זמנית, להשוות ביניהן להקישן זה לזה וכדומה, מצטמצמת - דועכת יחד איתה, גם מערכת הרגשות שלנו. השמחה מתמעטת, ההתפעלות שוככת והתלהבות, מאן דכר שמה.

ואז, כמו בתזמורת מכוונת היטב, מגיעות מחשבות המסייעות לנפילת המתח הזו, מחזקות ומחריפות את המצב העגום בקושיות מסוג: "להיכן נעלמו כל רגשות הקודש? איפה הן היראה והאהבה שמילאו אמש את לבבי? אין זו אלא הסתרת פנים שגרמתי לעצמי ע"י טעות פלונית או כשלוני אלמוני. חטאתי ונדחיתי מעל פניו ית'. בקיצור - "רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלוקים סלה". המרחק מכאן אל מחוזות המרה השחורה ר"ל מצטמצם והולך.

כדי להתמודד ולנצח במאבק הזה, צריך לידע, כי המציאות הזו, של קטנות המוחין לסירוגין, הינה הכרחית. כך גזרה חכמתו ית', ששפע המוחין יירד ויתנהל לסירוגין ובלא שוויון, אלא ינוע תדיר בין גדול, לגדול פחות, כלומר קטן. אחרי ההשלמה עם המציאות, כבר הפחתנו מכוחו של היצר, מחצית. אין מה ועל מי להתמרמר כמו שאין לכעוס על הלילה על שסילק את היום מלפניו.

השלב הבא הוא לימוד הבקיאות בהלכות התנהלות נבונה וחכמה בשעת הירידות הללו.

זכור אני בימי נעורי, עת זרח עלי בחסדו, לראשונה, אורו של ה"נחל נובע מקור חכמה", אינה ה' לידי, את הספר הק' "משיבת נפש". בשקיקה רבה, קראתי/בלעתי סעיף אחר סעיף. לומד ומחכים אודות הירידות הקשות והנפילות הנוראות הצפויות לכל החפץ לגשת אל הקודש. קורא ומשתומם - על אלו ירידות מדבר מוהרנ"ת? מעולם לא טעמתי טעם ירידה לשמה, ואין צריך לומר נפילה, חושך או מרירות. מעולם לא "קצתי בחיי" ולא זכיתי להרגיש כי חיי "מרים ומרורים ממוות" (ליקו"ת). בשלב מסוים, התחלתי לחשוב שכנראה משהו אצלי לא בסדר והחילתי מצפה ומקווה לאיזו נפילה שתפקוד אותי, קצת חלל פנוי להחיות בו את נפשי.

מאז, ב"ה מים רבים עברו בירדן. מי אפסים ומים הזדונים. כל שבעת המימות חלפו עברו על ראשי בחסד וברחמים. והיטב למדתי על בשרי את דברי רבינו "כי הַיְרִדוּ מִפְּסִיק בֵּין קְדֻשַׁת אֲרָץ - שְׁרָאָל לְחוּץ - לְאֲרָץ. וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָאִים (הגרים ובעלי התשובה) בְּשֵׁם פְּלָגָא, כִּי עֲדוּן צָרִיף לְהַשְׁלִיף מֵהֶם הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים, כְּדִי לְהַסִּיר הַמְּפֹסְקִים וְהַמּוֹנְעִים וְהַמְּסַכִּים הַמְּבַדִּילִים בֵּינָם לְבֵין הַקְּדוּשָׁה." (ליקו"מ י"ד)

ימי ספירת העומר - יודע היום - בזכות האר"י הק' - כל נער, כי יש מוחין דקטנות ומוחין דגדלות המתחלפים תדיר. הזוכה לעיין גם בספרי מוהרנ"ת והגיע להלכות פיקדון הלכה ד', לומד כי לא רק מוחין דקטנות הם לחם חוקנו, אלא גם *קטנות דקטנות*. כי "יכול להיות שְׁהַנְיָמִים הָרָאשׁוֹנִים הֵיוּ בְּחִינַת מוֹחִין דְּגִדְלוּת אֲצִלוֹ, שְׁשֵׁם אֵין אַחֲזִיזַת הַחִיצוֹנִים, שְׁהֵם הַמְּנִיעוֹת, כְּל-כָּה. אֲבָל עֲקָשׁוֹ צָרִיף לְקַבֵּל בְּחִינַת מוֹחִין דְּקִטְנוּת, וְלַפְעָמִים הוּא בְּחִינַת קִטְנוּת א', שְׁהוּא קִטְנוּת יוֹתֵר וְגַם יֵשׁ *קִטְנוּת דְּקִטְנוּת* שְׁשֵׁם הַסְּטָרָא אֲחָרָא נְאֻחָזַת בְּיוֹתֵר. וְעַל-כֵּן נִדְמָה לוֹ שְׁקֻשָׁה לְעַמּוֹד כְּנֶגֶד הַמְּנִיעוֹת שְׁבִיזָה הַיּוֹם." וכאן שואל הבן התם: מה זאת? מה הם ומי הם המוחין הללו, אשר זיכרם לא יסוף מפינו?

כדי להתמודד ולנצח במאבק הזה, צריך לידע, כי המציאות הזו, של קטנות המוחין לסירוגין, הינה הכרחית. כך גזרה חכמתו ית'

כי הירדן מפסיק בין קדושת א"י לחוץ לארץ. כדי להסיר המונעים והמפסיקים המבדילים בינם לבין הקדושה

אחר כה קָשָׁבָא בְּתוֹךְ הַתְּפִילָּה אֶז מְזַכֵּר אֶת
עֲצָמוֹ אִיזוֹ נִגּוֹן שְׁבָא עַל יַעֲתוֹ מִמִּילָא. (חיי
מוהר"ן י"א)

לעת צרה כזו, הכינו לנו רבינו הק' ומוהרנ"ת,
סמי מרפא לרוב. נפנה לרגע את זכוכית
המגדלת לאחד מהם - "כאשר האדם בריא
וחזק", אומר רבינו הק', "הרי הוא צריך לעשות
ולעשות ולעשות. ובעת שאינו בבריאותו -
שיעזוב את נסירת הברזל" (שיש"ק ג קפ"א).
רבינו אמנם אמר את דברו לעניין חולי גשמי,
אך ממנו ניקח ונלמד בק"ו את הבקיאיות
בהלכה, גם בעת שהחוליים הרוחניים הנ"ל
אופפים אותנו. החידוש העצום, המתגלה
ונחשף ע"י שיחתו הק' הזו, הוא - שרצון
השי"ת מהאדם, המונח בירידה ונפילה, הוא
- שירחם על עצמו וירפה מעט מעבודתו. עליו
לדעת, כי המשימה המוטלת עליו בזמנים אלו
הינה - לשרוד ותו לא. בבחינת: "חבי כמעט
רגע עד יעבור זעם". להיות בבחינת "שב ואל
תעשה". להימנע ממחשבות המנסות לנצל
את מצב הקטנות, בו הוא נמצא, וזוממות
לסתום עליו את הגולל ר"ל, ע"י חומרות יתרות
והאשמת עצמו, כי אינו טורח די, בעת ירידתו,
בעבודות בהן הורגל בהיותו ברום המדרגות.
וכמובן שמחשבות והרהורים רעים ממש שגם
הם נאחזים ושכיחים בעת המוחין דקטנות,
צריך להשתדל להיות כנגדם בבחינת - שב
ואל תחשוב. ואם כבר נכשלת וחשבת - אז שב
ואל תעשה מעשה, אלא פשוט המתן בבטחה
עד חלוף הגל מעל ראשך, עד אשר שמש
הדעת תשוב ותזרח עליך ותשוב לעבודתך
בהתחדשות וביתר שאת.

על אלו
ירידות מדבר
מוהרנ"ת?
מעולם לא
טעמתי
טעם ירידה
לשמה, ואין
צריך לומר
נפילה, חושך
או מרירות.
מעולם לא
"קצתי בחיי"
ולא זכיתי
להרגיש כי
חיי "מרים
ומרורים
ממוות"
(ליקו"ת)

מה שקורה, כאמור בשעת הירידה הוא סוג של
מיתת הלב. רגש האהבה והיראה פוסק. החשק
ללמוד ולקיים מצוות, נעלם לפתע. המצטיינים
בבקיאות זו זוכים אף, לעתים לירידות, אשר
המרחק בינו לבין המוות לא עולה על חוט
השערה. כמו"ש דוד המע"ה: "כפסע ביני לבין
המוות" (בה"ש ג'). חלל גדול ושחור מצטייר
ונפער בכוח המדמה.

נחמה גדולה ניתן למצוא בידיעה כי לגורל
זה שותפים גם גדולי הצדיקים ועוד ביתר
שאת. "וימעֵשָׂה הָיָה בְּצַדִּיק אֶחָד - מספר
רבינו הק' - שְׁנַפֵּל עָלָיו עֲצָבוֹת וּכְבֹדוֹת גְּדוֹל.
וְהַעֲצָבוֹת וְהַכְּבֹדוֹת קָשְׁמַתְגַּבְּרֹת עַל הַצַּדִּיק,
היא קִשָּׁה מְאֹד עָלָיו, כִּי עָלָיו מִתְחַזְּקֹת יוֹתֵר
וְיוֹתֵר. עַד שְׁנַפֵּל עָלָיו עֲצָלוֹת וּכְבֹדוֹת כָּל־כָּה, עַד
שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ כָּל־לֵזֶז מִמִּקְוָמוֹ מִמָּשׁ.
מִחֲמַת גְּדוֹל הַכְּבֹדוֹת וְהַעֲצָבוֹת שֶׁהִתְגַּבְּרָ עָלָיו
מְאֹד." (שיחות שאחרי סיפומ"ע). או התיאור
המרטיט של הסתלקות המוחין הנוראה,
אותה חווה רבינו הק' בכל יום בבואו להתפלל:
"בְּזֶה הַשְּׁבִיט בְּכִיתִי מְאֹד לִפְנֵי הַשָּׁם יְתָבָרָה,
מְדוּעַ כָּל דָּבָר שָׁאֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אֲנִי מְכַרְח
לַעֲשׂוֹתוֹ בְּמִסְרֵת נִפְשׁוֹ? [הֲיֵנוּ שְׁכָל דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ
לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוֹדֵת הַשָּׁם קִשָּׁה וּכְבֹד עָלָיו מְאֹד
וְאִינוּ יְכוֹל לַעֲשׂוֹת כִּי אִם בְּמִסְרֵת נִפְשׁ מִמָּשׁ].
וְסִפְרָ שְׁכָל יוֹם קָשְׁעוֹמֵד בְּבִקְרָ וְרוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל
אִינוּ יְכוֹל לִפְתַּח פִּי כָּל־וְאִין לוֹ בְּמֵה לְהַחֲיוֹת
אֶת עֲצָמוֹ: וְאֲזִי הוּא רוֹצֶה לִזְכֹּר לַעֲצָמוֹ, עַל כָּל
כְּנֵיִם, אִיזוֹ נִגּוֹן, כְּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּאִיזוֹ
נִגּוֹן, וְגַם זֶה נִמְנָע מִמֶּנּוּ. כִּי אִינוּ יְכוֹל לְהַזְכִּיר אֶת
עֲצָמוֹ שׁוּם נִגּוֹן. עַד שֶׁאִינוּ יוֹדְעֵי כָּל־אֵיךְ לַעֲמֵד
וּלְהִתְפַּלֵּל. וְאֵף עַל פִּי כֵּן הוּא עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל.

פרק ח'

מתן שכרה "בצידה"? או במרכז!

מוותר בנדיבות על הפרס המובטח...

כל מי שמודע למה שקורה בשטח אצל ילדים, יודע שכאשר תקופת המבצע חולפת, הילדים חדלים לבצע את אשר התבקשו, והדבר מצריך לקיים מבצעים חדשים לבקרים, כדי שתהיה לילדים סיבה להתנהג כשורה. והנזק אף חמור יותר אצל אלו שכבר הורגלו באי אלו הנהגות טובות גם ללא מבצעים, ואילו כאשר עושים מבצע על הנהגות אלו, הם עלולים לאבד את ההרגל שהיה להם כבר, ברגע שיחדלו לשלם להם משכורת!

סיפר לי מלמד חשוב, שבכיתתו היה ילד שהתנהג שלא כראוי והפריע, לאחר כמה שיחות עם הילד הוא החל להתנהג כראוי, אך אז הגיע ב"דרישה" תן לי ממתק...

הגר"א לופיאן זצ"ל התבטא על כך בחריפות, שהוא רואה שבדור האחרון ישנם יותר ויותר אנשים שמדקדים במצוות בהידורים וחומרות שונים, אך אין בהם יראת שמים! הרגשתם בכל ההידורים היא שהם עושים "טובה" והינם זכאים לפרסים, חסרה להם הרגשה בסיסית מאד שהעולם איננו ה"הפקר וועלט" (- עולם של הפקר)

הדרך להשריש תפיסת עולם מחייבת זו בליבות הילדים הרכים הינה 'משמעת בריאה', זו יוצרת אוירה של מחויבות לסמכות, במקרה זה הסמכות הם ההורים, אך עם הזמן ועם הגדילה, הילדים מעתיקים תחושה זו גם כלפי הקב"ה.

כמובן שהדבר דורש הרבה השקעה, עקביות, סבלנות ואורך רוח.

אולם נשיכת הנחש הלא היא מידת ה'עצלות' (ליקוטי מוהר"ן קפט') מבכרת את הדרכים המהירות יותר, ומחפשת קיצורי דרך לדחוק את השעה. וכך הפכו המבצעים לגורם בסיסי ממש בתחום החינוך...

אך כאמור אין בהם כדי להוות כלי חנוכי בסיסי, והם אף מזיקים.

ריבוי אור

2) רביה"ק ומוהר"ת מעוררים רבות על הזהירות מ'ריבוי אור' שמביא לכיבוי הנר ממספר היבטים, הן לאחר העליה הגדולה הקיצונית, שמביאה את האדם לנפילה מוחצת, ומשאירה את ה'עובד' חבוט ופצוע שדוד על הרצפה... ואף טרם העלייה

אחד הכלים המאד שימושיים בימינו בעולם החינוך, הוא התגמול - מבצעים, ואף הפך לכלי בסיסי בתחום.

כמו בכל דבר אחר, כך גם בנושא ה'מבצעים', כאשר הם משמשים את תפקידם במקום ובמינון הנכון, הם כלי עזר מצוין, ויכולים להשפיע לקדם ולהפיק תועלת. אך כאשר העניין נועל נעליים לא לו, והוא מגיע במקום הלא נכון ובמינון הלא נכון, מלבד מה שהוא אינו מועיל, הוא עלול גם להזיק.

הבה א"כ נתבונן בתופעות הלוואי של המבצעים, ונמקם כלי זה במקומו הראוי לו.

יראת שמים

1) בעיני ההורים והמחנכים המקיימים מבצעים, המבצע משמש ככלי עזר להקל על הילד לבצע את המוטל עליו בין כה וכה. כלומר, הערך שעבורו נערך המבצע, כגון: לימוד תורה, תפילות, ברכות בקול וכדו' הינו חובה גמורה גם בלעדי המבצע, רק שבכדי להקל על הילד לקיים חובה זו בא המבצע.

וההורים מקווים שהתייחסות כזו למבצעים תהיה גם מנת חלקם של הילדים.

אכן, תפיסת העולם היהודית הינה, כי יש בעל הבית לבירה, ומוטלת עלינו החובה לעשות את רצונו, בלי כל קשר לרצון האישי שלנו ולהרגשת סיפוק, לחיבור פנימי וכדו'. הש"י הוא בעל הבית והסמכות, והוא הציב כללים ברורים וחוקים כיצד להתנהג כאן בעולם ועלינו להפנים שאיננו 'בעלי בתים' על עצמנו. זו היא תבניתה של 'יראת שמים'. וכשנתבונן, נראה שמלבד מה שהמבצעים לא מתקבלים בהתייחסות כזו אצל הילדים, אלא הם גם גורמים את ההיפך!

בעיני הילד, כאשר עורכים לו מבצע, שאם יתנהג כך וכך יקבל תשורת מה, משמעות הדבר היא, שאין שום כח בעולם שיכול להכריח אותנו לעשות מעשה זה או אחר בניגוד לרצונו, ניתן אך ורק לשכנע ולפתות באמצעות "משכורת", וממילא, אם בעיני המשכורת קטנה מדי, אין הוא מחויב לבצע שום דבר.

כאשר המחנכים באים (בעקבות תפיסתם האמורה) בטענות אל הילד "מדוע אינו משתתף במבצע" הילד לא מבין מה רוצים ממנו, שכן הוא הסיק שהוא כלל אינו מחויב בכך ומצידו הוא

בנו שעבודת ה' לא הולכת במקביל ל"עולם הזה". חייבים להתנתק. וכשנהיה ערניים נמצא שהמבצעים מולידים אצל הילדים כבר בקטנותם את תאות הממון והרכושנות, שכן בשביל להאיץ ולהמריץ את הילדים להשתתף במבצעים מתארים בפניהם את הפרסים (שהרי כך הוא ההכרח, כאשר המבצע משמש ככלי הבסיסי בחינוך).

שכן על אף שאצל ההורים והמחנכים בוודאי שהפרס הוא רק אמצעי, והמטרה היא הערך האמיתי שעבורו נערך המבצע, אך אצל הילדים המטרה היא הפרס, ואילו הערך האמיתי הוא רק אמצעי להשגת הפרס, וזהו ג"כ הנושא אצלם, על כך הם שחים בינם לבין עצמם, וכאשר הילדים מתרגלים ל"משכורת", זו כבר איננה מפסיקה, ויש להעלות את רף הפרסים, וכך לאט לאט התאווה גודלת...

ומתי כן?

4) לאור כל האמור, ברור שבלתי אפשרי להשתמש עם המבצעים כגורם בסיסי ויחיד (על הכלים החינוכיים העיקריים והבסיסיים עוד חזון למועד) מקומו של המבצע הינו בעיקר באופן פרטי, לתלמיד פרטי, על נושא שהוא מתקשה בו במיוחד, ושלא הועילו בו דרכים אחרות, לתקופה קצרה בלבד, רק בשביל להרגיל את התלמיד להתגבר על הקושי, וגם אז יש להיזהר בכל האמור, לא להדגיש את התגמול, ולא להגזים עם הדרישות, וכן להדגיש את הערך האמיתי.

נ.ב. אין בדברינו אלה לשלול את הפעילויות שמטרתן להציל ילדים ובחורים משוטטות ברחובות, שמהווה סכנה גדולה יותר (כגון היכל התורה באומן וישיבות בין הזמנים) וכמשל החפץ חיים שמכבים שריפה גם עם מים לא צלולים, אך גם אז אין להדגיש את הפרסים ולכתוב במודעות "שווה להגיע מרחוק" וכדו'.

הגדולה, כאשר האדם בתפיסתו מחשיב רק דברים רציניים ומשמעותיים, ואילו הדברים הפעוטים אינם זוכים להתייחסות כלשהי מצידו, הוא עלול להישאר בעמדתו מבלי יכולת לנוע, מכיון שאין בכחו כעת להשקיע "בעבודה" רצינית, ואילו העבודות הקטנות אלה שכן ביכולתו לבצע אינם שווים הרבה בעיניו...

שני בעיות אלו עלולים להיות במבצעים.

כאשר דרך הפעולה היא 'מבצעים', בדרך כלל שוכחים להתאים את ה"חוקים" או את ה"יעדים" לרמת היכולת של הילדים/הבחורים, ומקיימים מבצעים נוקשים, של "שעות רצופות" שלא מתאימים כלל לתלמידים, שביום רגיל לומדים שעה ברציפות בקושי רב והדבר מוציא את החשק לתלמידים.

היכרותי הקרובה עם מגוון בחורים הוכיחה לי כי המבצעים אינם נסבלים עליהם. בחור שראה כרטיס של מבצעי שובבי"ם של חיידר הגיב בספוטניות "אני לא מסוגל להסתכל על זה"... ולדעה ותחושה זו שותפים רוב [אם לא כל] הבחורים היום. שאלתי כבר עשרות בחורים אחרי שובבי"ם, אם הם מעוניינים שיתחיל שוב שובבי"ם עם שעות רצופות ותענית דיבור, לא היה אחד! שהיה מעוניין בכך, כולם הגיבו ממש בסלידה...

הילדים רוצים להצליח במבצע ולכן הם קורעים את עצמם מעבר ליכולת, ואלו הם התוצאות. יתרה מזו, גם הקצה השני פועל במבצעים, לעתים בחור יאבד את כל החשק שכבר היה לו בלימוד, בגין הכללים הנוקשים והדקדקניים של המבצע, שפשוט מלחיצים. בהמשך, עלול הדבר להביא להפסד מוחלט של כלי המבצעים' גם כשהוא לגמרי חיובי, שכן הבחורים כבר סולדים ממנו.

רכושנות

3) מי כמו רביה"ק הרבה כ"כ לדבר על מיאוס הבלתי העולם, ובייחוד על תאוות ממון, רבינו השריש

אולם נשיכת
הנחש הלא
היא מידת
ה'עצלות'
(ליקוטי
מוהר"ן קפ"ט)
מבכרת את
הדרכים
המהירות
יותר,
ומחפשת
קיצורי דרך
לדחוק את
השעה

סדרת מאמרים מיוחדת לעורך לבנינו בגעגועים למקום מנוחת קודשו של רבינו הק' במיוחד לאור המניעות המתגברות על הנסיעה וההשתטחות

המלחמה באוקראינה - מנוף להתחדשות

נתגלו לפנינו, לפתע פתאום, אחרי תקופת צימאון וחיפוש כהלך במדבר הצמא למים - אז, כאשר ימצא לו חפצו, תרקייע התלהבותו לשחקים שלא שערם הוא בעצמו. וההתלהבות, כמובן יקרה מאוד מאוד, יקרה מכל יקר, מפז ומפנינים.

כי גדול אדוננו בורא העולמות כולם, הכול יכול, שאין חקר לגדולתו ורוממותו וראוי לנו לעובדו בחשק גדול ובמיצוי כל כוחות נפשנו וגופנו. ולמיצוי הזה אין האדם מגיע אלא בעת התלהבותו. שעת ההתלהבות היא שעת האש, בה מגיע חומו לשיאו. היא העת בה מפנה המוח את כל האנרגיה, שבאפשרותו לייצר, לתועלת השגת הנחשק והנחפץ, אשר נחלט אצלו, כי חשיבותו עבורו הינה במעלה עליונה. ולשם השגתו הוא מחליט להקדיש ולייחד את כל כוח ייצור האנרגיה שלו. במילים אחרות או - יותר נכון - במילה אחת - **התלהבות**.

טבע רע נחקק בו באדם אחר חטא אדם הראשון שהתלהבותו נמצאת תמיד בתהליך של דעיכה. תמיד הולכת ופוחתת. מיד אחר לידתו, שהיא בשיאה, וכבר תחושה נעלמה של מיאוס, מתחילה לכרסם בה. כרסום איטי בתחילתו, ההולך ומתעצם מיום ליום, עד שלא עובר זמן רב והתלהבות נשכחת ונעלמת אל תוך מעי השכחה וההרגל, עד אשר לא נודע כי באה אל קרבה. ואת מקומה תופסת השגרה - מצוות אנשים מלומדה.

זה חוק הטבע, אותו חש על בשרו, בכאב רב, כל יהודי מידי בוקר בגשתו להניח תפילין, להתפלל תפילתו וללמוד את תורתו. ההרגל ממית כל ניצוץ של התלהבות וחיות. טעם עליון יש בדבר והוא הצורך האנושי לגדול ולהתפתח, ללמוד דברים חדשים ולעלות תדיר מדרגה לדרגה. שערנו בנפשכם תינוק בן שנתו שהתלהבותו מיכולתו להתהפך מבטן לגב לא תדעך - הרי כל ימיו יהיה בעמוד והתהפך. לא יהיה בו שום חשק ורצון להגדיל את תחומו יכולותיו. ע"כ טבע בנו הבורא ית', ברב רחמיו, את המיאוס בישן וכנגדו - את התאוה לחדש. כי האדם לא נברא אלא לדעת את בוראו כמו"ש בזהר הק': "בגין דאישתומדעין ליה". וכיון שלגדולתו ית', אין חקר, גם לשאיפה, הנדרשת מהאדם, לטפס ולעלות בשלבי סולם ידיעתו והכרתו ית', אין חקר.

ואלמלא חטא אדה"ר אלה היו פני חיינו - טיפוס תמידי מהשגה

דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד, חסידי ברסלב עומדים המומים ונדהמים. מי שיער ומי פילל כי שיערי הציון הק' יחסמו לפתע זו השנה השלישית. ואנחנו אמרנו לנפשנו כי עד ביאת ינון - אשר יבוא להתפלל עמנו ברננה על צינו הק' - לא תהא כזאת לישראל. אבל כיון שכך עלה מלפני רצונו ית', עלינו לקבל גזרתו ית' מאהבה ולהפך את העניין, במחשבתנו לטובה. ואכן טובה רבה ועצומה יש במניעות. קצרה היריעה מלפורטה. די אם נשלוף נקודה אחת מתוך האוצר הטוב - את נקודת ההתחדשות. לעת כזו, אשר המעיין הק' רחוק מאתנו, אפשר הרי להתחדש ולחדש את התקשרות נפשנו בציון הק' מקור חיותנו. "ומי יודע אם לא לעת כזו הגעת למלכות". כי זאת למודעי - כדאית היא ההתחדשות, לסגור עבודה את שיערי הציון הק' ואף להשליך את האדם מכל מדרגותיו אשר השיג (באמת או בדמיונו) ובלבד שיתנער מאבק הזקנה ויחדש את התלהבותו בעבודת הבורא. וראיה לדבר ליקוטי מוהר"ן תורה רס"א: "מה ש'האדם נופל מעבודתו הוא מן השמים, כי ההתרחקות תחלת ההתקרבות, על - כן נפל כ'די ש'יתעורר יותר להתקרב להשם יתברך. ועצתו ש'יתחיל מחדש לכנס בעבודת ה' כאלו לא התחיל עדין כלל מעולם זה כלל גדול בעבודת ה' ש'צריך ממש בכל יום להתחיל מחדש". ובליקו"ה תפלין ה' סעיף כ"ב מוסיף מוהר"ן ת"ת ומבאר: "כי עקר הנפילה הוא דיקא מחמת זה כ'די ש'יתחילו לחיות מחדש, כמבאר במקום אחר, ד'הינו ש'יחזר ו'יתחיל ו'יחדש חיותו ומחיו"

נמצא שההתחדשות יקרה וחשובה לפנינו ית' כל כך, עד שנוח לו ומשתלם לו ית' כביכול, להפיל את האדם מכל סדר עבודתו ולהכשילו במכשלה גדולה חלילה ה', ובלבד שיעי"ז יתחיל מחדש לעבוד אותו בתוספת התחדשות. וכן מביא רבינו בתורה ס"ב בעניין החיוב לבוא כל פעם אל הצדיק כמו שלא היה אצלו מעולם: "על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבוא להצדיק מחדש, בלתי התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת השם יתברך".

מה יש בה בהתחדשות שזכתה לחביבות עליונה שכזו בעיני אלוקים והאדם השלם? הסברא נותנת שאין ההתחדשות גופא העיקר ועצם העניין, אלא ההתלהבות הנלווית אליה. כאשר האדם מגלה אור חדש, טעם ומראה שלא חווה מימיו, ובפרט, אם אלו

שעה, יום או שנה. יתרה מזו - אין שום תועלת בדבקות בהשגותינו המדומות. מותר בהחלט לשכוח מהכול, ללא שום ייסורי מצפון ורגשות אשמה. אפשר בהחלט להשתחרר אחת ולתמיד מכבלי הזקנה ולרוץ אחרי רבינו הק'. רבינו מבטיח - שום דבר רע לא יקרה לכם. רק טוב ייצא לכם מזה. כי בא נהיה כנים עם עצמנו - אנחנו אוהבים מאווד את הזכרונות שלנו. אנחנו מפחדים מאווד לוותר עליהם. אנחנו מזוהים עימם ומרגישים ש'הם זה אנחנו'. ולכן אנחנו חרדים מוות להישאר רגע אחד בלעדיהם. לכך בדיוק כיון רבינו באומרו: "סמכו על כוחי!" השענו עלי.

ולא רק עצות יועץ לנו רבינו אלא גם נותן גם את הכוח לקיימן, רבינו הק' הלא קיים את הדברים הללו בשלימות כפשוטם כמובא בשיהר"ן כ"ו: "וְאֶצְלוּ הַדְרָה, שְׁכָל מַה שְׁעֵבֵר וְהִלָּף, וְנִפְסַק וְהוֹלָה לְחַלּוּטִין! וְאֵינּוּ חוֹזְרִים בְּדַעְתּוֹ עוֹד כְּלָל. וְאֵינּוּ מִבְּלִבָּל כְּלָל עֲצָמוֹ עוֹד בְּמַה שְׁכָבֵר עֵבֵר וְהִלָּף וְכוּ!"

רבינו הק' זכה למדרגת ההתחדשות בתכלית המעלה העליונה ומרום מדרגתו הוא מושיט יד לכל אחד מאתנו ואומר: בואו, הצטרפו אלי, עלו אל הספינה שלי. התקשרו אלי בלב ונפש, השאירו מאחור בלי חשש את מטען העבר והפליגו עמי למרחקים, מעלה מעלה. בל נטעה - רבינו הק' אינו דורש מעמנו, להישאר בחלל ריק, כתוצאה מהשלכת זכרונותינו, אלא מציע לנו תחליף מושלם לזכרונות הללו, תחליף טוב לאין שיעור. ועתה - מה יעשה כל בר דעת הנושא בידיו אוצר של מטילי זהב, כאשר מושיטים לו אוצר יהלומים, השווה עשרות מונים יותר מאוצרו? הלא ישליך ביד קלה את הזהב ויאחז ביהלומים בשמחה רבה ובששון. ללא כל ייסורי מצפון וקשיי פרידה מזהב. אם תרצו, זוהי בדיוק הפעולה, אליה אנחנו צריכים להכין עצמנו בימי ההמתנה להשתטחות הנספת על קברו הק'. והיה, כאשר נזכה ושערי הציון הקדוש ישובו ויפתחו בפנינו. ונשוב ונעלה אומנה ברננה - נאמין כי אוצר אדיר וחדש לחלוטין! המתחדש מידי יום, מושט לעברנו מקברו הק', ועלינו מוטל - רק להשליך "אוצרנו" המדומה - גם אם בעינינו ערכו עצום - ולאמץ אל ליבנו את אוצרו של רבינו הק' - **אוצר של יראת שמים.**

להשגה, ללא הפסק רגע ורדיפה בלתי פוסקת אחרי מדרגות חדשות אשר היו מתגלות לעינינו בזו אחר זו. ממש כמו שצייר לפנינו רבינו הק' את חייו השלמים, עד שנענה ואמר: כי אם ייצא ממנו הבל פה אחד ללא התחדשות שוב אינו רוצה את עצמו בעולם כלל. וכמו"ש חז"ל: "צדיקים אין להם מנוחה בעולם הבא כמו"ש ילכו מחיל אל חיל". ההתלהבות הזו, לעלות תדיר, נובעת מהמראות המתחלפים לנגד עיני הצדיקים כלומר ההכרה המתחדשת ומתחלפת של גדולתו ית'. אלא שבא אדה"ר ובחטאו השליך מסך כבוד וסמך על המראות הגדולים הללו וסתם עליהם את הגולל. לא נותר לנו אלא מראה אחד קבוע שאינו מתחלף, כשמאידך הטבע המושרש בנו לחשוק בחדשות תדיר, נשאר על מקומו ומעמדו, במלוא עוזו. נמצאנו לוקים בכפלים - צימאון אדיר לחידושים שאינו יכול לבוא על סיפוקו. והתוצאה העגומה היא - קרירות וחוסר יכולת להתלהב.

כי, כאמור כל גילוי חדש חולף והולך לו עם הרוח. עד שהאדם מרגיש לעתים, כפי שהגדיר זאת מוהר"ת היטב - "קצתי בחיי למה לי חיים כאלה חיים מרים ומרורים ממות" (תפילה אחרי תקון הכללי). כי התלהבות שווה חיים. ולהיפך, קרירות - שווה מוות. כלומר, החיוב, הרובץ על האדם לקיים מצוותיו ית' בכל מחיר בעת שאין לו חשק לעשות זאת - המציאות הזו מרה ממות, כאשר יוכל להעיד כל אחד.

תשובה ברב יועץ

הישועה נמצאת, כמו תמיד, ברב יועץ, אצל יועצנו הק', עליו אנו מתפללים שלוש פעמים ביום: "השיבה... ויועצנו כבתחילה", הלא הוא רבינו הק'. אבל תנאי כרוך בעצתו וישועתו - שנעיז להאמין לו ולהישען עליו בבטחה. לעשות כעצתו גם במחיר מה שנראה לנו כאיבוד שפיותנו. ולכן כשרבינו הק' פוסק ואומר כי מותר! להתחדש - כן, כן מותר להתחדש, אנחנו צריכים לציית לו ולנהוג בבטחה ע"פ פסקיו המוחלטים באמתותם.

כן מותר להתחדש. לא חייבים לטחון יום ולילה כעבד כנעני במטחנת העבר. אף אחד לא מחייב אותנו לעסוק בכפייתיות במה שעשינו לפני דקה,

**לפתע
פתאום,
אחרי תקופת
צימאון
וחיפוש
כהלך במדבר
הצמא למים
- אז, כאשר
ימצא לו
חפצו, תרקיע
התלהבותו
לשחקים
שלא שערם
הוא בעצמו.
וההתלהבות,
כמובן יקרה
מאוד מאוד,
יקרה מכל
יקר, מפז
ומפנינים**

בעקבות הרועה

"רועה ישראל האמתי שכלול
מכל השבעה רועים"

מאמר מיוחד
לכבוד ל"ג בעומר

אֵנֶן בְּחֵבִיבוֹתָא תְּלִיָא מְלִתָא!

לקראת יום ל"ג בעומר, היום בו פסקו
תלמידי רבי עקיבא מלמות ונמשך אור
ה'חביבותא' והשלום של רבי שמעון בר
יוחאי וחבריא קדישא דידיה, אמרנו להקדיש
מאמר על אודות עוצם נוראות מעלת והכרח
האהבה שבין אנשי הצדיק האמת

בפתחה של ה"אדרא רבא", בה ישב רשב"י עם עשרת חברי
ה'חבריא קדישא"

חדי רבי שמעון ואמר: "י' שמעתי שמעך יראתי" התם
יאות הוה למהו דחיל. אגן בחביבותא תליא מלתא!

(זוהר ח"ג דף קכח ע"א)

בין תלמידיו של רבי עקיבא לא שררה האהבה בשלימות,
מחמת הגבורות וה'דחילו', ולכך מתו כולם בימי הספירה. אך
רשב"י וחבורתו הקדושה, באהבתם הגדולה זה לזה, המתיקו
את הדין.

זהו "חדי רבי שמעון ואמר: ה' שמעתי שמעך יראתי, תמן
יאות הוה למדחיל". כי חבוק אמר נבואה זו על רבי עקיבא
וחבריו שמתו על ידי שלא היה בהם אהבה, כמו שאמר
רבתינו זכרונם לברכה (יבמות ס"ב), כי הם היו בחינת
גבורות וצמצומים ולא נכללו יחד ולא נמתקו. ורבי שמעון
וחבריו שהיו התקון שלהם, על פן אמר "אגן בחביבותא
תליא", הינו בחינת האהבה וכללות שנגלגלין יחד, ועל ידי
זה ההמתקה והתקון. ומזה בא בחינת "חדי רבי שמעון",
הינו בחינת השמחה, שנגעשה על ידי הפללות והאהבה,
בחינת "אור צדיקים ישמח".

(ליקוטי מוהר"ן, סא)

תיקון זה של "אגן בחביבותא תליא", חוזר על עצמו בכל שנה
ביום ל"ג בעומר. ואם משך כל ימי הספירה התגברה מידת הדין
וגרמה לפירוד, הרי שביום ל"ג בעומר נמשך אור נפלא של
'חביבותא' הממתיקה את הדין, ומכשירה אותנו לקבלת התורה.

שכן:

עקר התקון שאגנו עוסקין בימי הספירה הוא לעשות שלום
... כי עקר קבלת התורה הוא על ידי השלום, כמו שכתוב
"ויסעו מרפידים וכו' ויחן שם ישראל נגד ה' ודרשו
רבתינו ז"ל ומובא בפרוש רש"י שם "כלם כאחד בלב
אחד, מה שאין פן שארי החניות שהיו במחלקת", נמצא
שעקר קבלת התורה היה על ידי השלום, וזה אגו עוסקין
בימי הספירה.

ועל פן תלמידי רבי עקיבא שפגמו בשלום ולא נהגו כבוד
זה בזה, על פן היה ענינם בימי הספירה דיקא, כי נאחז בהם
הדין של ימי הספירה ... ומחמת שהם פגמו בשלום והיו
ביניהם מחלקת, על פן לא היו יכולים להמתיק הדין של
ספירה, על פן נאחז בהם הדין אז דיקא ונענשו אז דיקא.

ורבי שמעון וחבריו היו התקון שלהם, על פן אמר "אגן
בחביבותא תליא" שהוא שלום. וזהו בחינת ל"ג בעומר שאז
פסקו למות תלמידי רבי עקיבא, ואז הוא הלולא רבא דרבי
שמעון בר יוחאי שהוא התקון שלהם.

(ליקוטי הלכות, בית הכנסת ד, ה)

ביום זה של ל"ג בעומר, יום הסתלקות נשמתו של רשב"י
לעילא ולעילא, "נתרבה השלום מאד".

שאז נסתלק נשמתו הקדושה, ועל ידי זה זכה להמשיך
שלום ולתקן הפגם של תלמידי רבי עקיבא, שזהו בחינת
המתקת הדין של ימי הספירה, שעקר ההמתקה על ידי
השלום. כי בשעת הסתלקות הצדיק נתרבה השלום מאד,
בבחינת "יבוא שלום ינוחו על משכבותם" הנאמר על
סלוק הצדיק, כמו שדרשו רבתינו ז"ל. וכן מבאר באדרא
זוטא שם בפרוש על הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי
ששמענו קול שאמר "יבוא שלום", אשרי לו.

(שם)

כך שאין מתאים מיום זה, לעסוק בחיזוק ה'חביבותא' הראויה
לשרור בין כל ישראל בכלל, ובין אנשי הצדיק, חסידי ברסלב,
בפרט.

שכן:

מה שכתוב בהאדרא "אגן בחביבותא תליא מילתא" שאמר
רבי שמעון בר יוחאי זיע"א להחבריא שלו - זה הולך גם
על אג"ש. כי רבנו ז"ל, עקר צוואתו היתה 'שמתזיקו את
עצמכם ביחד', וכן אמר 'העולם ראוי להם לתמוה על
האהבה שבינינו'.

ואף רמז נפלא מצאו אנ"ש לכך:

א. רבי אלעזר בנו, רבי אבא, רבי יהודה, רבי יוסי בר יעקב, רבי יצחק, רבי חזקיה בר רב, רבי חיאי, רבי יוסי, ורבי ייסא. [שהם סוד הי' חסדים,
לעומת העשרה הרוגי מלכות שהיו מהגבורות, כנזכר בפירוש הרמ"ז עיי"ש].

ב. וכמובא בכו"כ אופנים בליקוטי הלכות, ואכמ"ל.

ג. ענין זה מתבאר כמה פעמים בליקוטי הלכות בכו"כ אופנים, ולא העתקנו אלא מראה-מקום אחד.

ד. שם הובא רמז זה בשם ר' נעכא [ה"ה ר' נחמן ב"ר אברהם ייבין המכונה ר' נייחא אבאלעס], וכן נזכר רמז זה בכמה מקומות בכתבי
אנ"ש. ראה: 'כפתור ופרח' עמוד ד' אות ה' שהובא שם בשם ר' משה טשענסטכאווער; 'דובר שלום' בעמוד האחרון בסופו; 'לויית חן' מעשה
מז' בעטלער'ס אות נ"ב; וכן במכתבו של געצ'י הנדפס בספר 'נחלי אמונה' עמוד מ"ה, ועוד.

“אָנן” ראשי תבות “אֲנִישֵׁי נִחַל נִוְבַע”, בְּחִבּוּבָתָא תְּלֵיא מִלְתָּא!
הַעֲקֹר תְּלֵי בְּאַהֲבָה שְׂיֵאֲהִבוּ אֶת עַצְמָם זֶה אֶת זֶה.¹

(כתבי רבי שמואל)

סוגיא זו של 'אהבת חברים' בין אנ"ש, ראויה לסדרת-מאמרים בפני עצמה, אך במאמר שלפנינו ניגע בה בקצרה כמאן דמחוי במחוג.

“אהבת החברים שלנו”...

אין זה סוד שהגלות הארוכה כל-כך הייתה יכולה להיפסק, אילו היה שורר בין בני ישראל שלום ואהבה.

כִּי בְּאַמַת כָּל גְּלִיּוֹתֵינוּ זֶה הוּא רַק מִחֻמַּת שְׁנֵאת חָנָם, וְעַל כֵּן נִתְאַרְךָ וְנִמְשָׁךְ כָּל כָּךְ. כִּי גְלוּת בְּכָל שְׂאֵחַר חֲרַבְוּ הָרֵאשׁוֹן שְׁהִיָּה מִחֻמַּת עֲבוּדָה זָרָה וְכוּ' לֹא נִתְאַרְךָ רַק עַד שְׁבַעִים שָׁנָה, וְגִלוּת הָאַחֲרוֹן הָיָה שְׁנֵתְהוּהָ מִחֻמַּת שְׁנֵאת חָנָם נִתְאַרְךָ וְנִמְשָׁךְ בְּרַבּוּי עֲצוּם וּמְפֹלָג בְּלִי שְׁעוֹר וְעַרְךָ כָּל כָּךְ.

(כוכבי אור, ששון ושמוחה, ז)

על אף שישנם בידינו עוונות רבים, אך ה"שנאת חנים" עומדת בראש ומעכבת את גאולתנו ופדות נפשנו.

כִּי הָעֲנִין הַזֶּה שֶׁל שְׁנֵאת חָנָם וְכֵן שְׂאֵר דְּבָרִים שֶׁבִין אָדָם לְחֶבְרוֹ, אֲפִלּוּ יוֹם כְּפוּר יוֹם הַמִּיתָה אֵינּוּ מְכַפֵּר (עַד שְׂרִיצָה אֶת חֶבְרוֹ). וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן עַל הָעוֹן הַחֲמוּר שֶׁל לְשׁוֹן הָרַע שֶׁהוּא גְרוּעַ בְּיוֹתֵר. וְכַמוֹכֵן לְכָל מְשֻׁכָּל בְּעַמּוֹק פְּרוּשׁ הַמְּאֲמָרִי חֲכָמֵינוּ ז"ל שְׂאֲמָרוּ עַל לְשׁוֹן הָרַע שֶׁהוּא שְׁקוּל כְּנֶגֶד עֲבוּדָה זָרָה וְגִלּוּי עֲרִיט וְשִׁפְיכוּת דָּמִים.

(שם)

ובכן, קולמוסים רבים נשתברו וגרונוט רבים ניחרו על כך.

לְבָנִים הַשְּׁחִירוּ, וּפְחוֹת נִפְחָתוּ, וּמִשְׁפָּחוֹת נִסְפָּחוּ, וְשָׂרִים הִרְדּוּ מִגְּדֻלְתָם, וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת נִתְעַרְעְרוּ, וְיַחֲידִים נִפְסְדוּ, וְאֲנָשֵׁי אֲמוּנָה אֲבָדוּ, וְנִכְבְּדִים נִקְלוּ וְנִתְבַּזּוּ בְּסִבַּת הַמַּחְלָקָת. נִבְיָאִים נִבְאוּ, וְחֲכָמִים חֲכָמוּ, וְיִסְפוּ לְסַפֵּר רַעַת הַמַּחְלָקָת, וְלֹא הִגִּיעוּ לְתַכְלִיתָהּ.

(כתבי הרמב"ם, מוסר הרמב"ם לבנו)

(רבי אברהם)

ועל אף הכל, עדיין

כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מַחְלָקוֹת. הֵן בֵּין אַמוֹת הָעוֹלָם, וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר, וְכֵן בְּכָל בַּיִת וּבַיִת בֵּין הַשְּׂכָנִים, וּבֵין כָּל אֶחָד עִם אֲשֶׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתּוֹ וּמִשְׁרָתּוֹ וּבְנָיו. וְאֵין מִי שְׂשִׁישׁ עַל לְבוֹ הַתְּכָלִית שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר לֹא יִחִיהַ עוֹד וּבְכָל יוֹם הוּא מִתְקָרֵב לְמִיתָה.

(שיחות הר"ן, עז)

וכל זאת מחמת התגברות הבעל דבר, שחפץ לעכב את ביאת המשיח.

כִּי הַבַּעַל דָּבַר שֶׁם לְבוֹ עַל זֶה מְאֹד, כִּי הוּא רוֹאֵה שֶׁקָּרֹב לְבוֹא עֵת מְשִׁיחַ כִּי סוּף כָּל סוּף בּוֹא יָבוֹא לֹא יֵאָחַר, וּמִחֻמַּת שְׂרוּאָה שְׂמִמְשִׁמְשִׁין וּבָאִין יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ עַל כֵּן הוּא מִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד לְעַכְבּוֹ. כְּמוֹ שְׁנֵי בְנֵי אָדָם שֶׁנִּלְחָמִין זֶה עִם זֶה, כְּשִׂרוּאָה הָאֶחָד שֶׁחֶבְרוּ מִתְגַּבֵּר עָלָיו וְקָרֹב מְאֹד לְנִצְחוֹ וּלְתַפְסוֹ, אֲזִי הוּא מִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד נֶגֶד חֶבְרוֹ. כְּמוֹ כֵּן, מִחֻמַּת שְׂרוּאָה הַבַּעַל דָּבַר שֶׁקָּרֹב מְאֹד לְבִיאַת מְשִׁיחַ וְהַגְּאֻלָּה מִמְּשִׁמְשֵׁת לְבוֹא, עַל כֵּן הַנִּיחַ עֲצוּמוֹ לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבּוֹ לְעַכְבָּה חָס וְשָׁלוֹם. וְעַקֵּר הָעֲכוּב עַל יַדֵּי הַמַּחְלָקָת הַגְּדוֹל שֶׁהַכְּנִים עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם בְּיוֹתֵר, וְכָל הָעוֹלָם מְלֵא מַחְלָקוֹת.

(ליקוטי הלכות, חובל בחברו ג, ה)

אך שימו לב:

כמה שהאהבה בין כלל ישראל חשובה ונוחצה, הרי שהאהבה בין אנשי הצדיק הכרחית פי כמה לתיקון העולם והבאת הגואל.

כבר בכתבי האריז"ל אנו מוצאים שבנוסף על המצווה הכללית של "ואהבת לרעך כמוך", הוסיף להזהיר את תלמידיו על "אהבת החברים שלנו, של חברתנו".

צָרִיךְ שְׂיִמְכַּל עָלָיו מִצְוַת "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", וְיִכּוֹן לְאַהֲבָה כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשׁוֹ ... וּבִפְרָט אֶהְבֵּת הַחֲבָרִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בִּיחָד, צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְכַלֵּל עֲצוּמוֹ כְּאֵלּוֹ הוּא אֵיבָר אֶחָד מִן הַחֲבָרִים שְׁלוֹ ... וְאִם יֵשׁ אִיזָה חֶבֶר מֵהֶם בְּצָרָה, צָרִיכִים כָּלָם לְשַׁמֵּךְ עֲצָמָם בְּצַעֲרוֹ אוֹ מִחֻמַּת חֲלִי אוֹ מִחֻמַּת בְּנִים חָס וְשָׁלוֹם. וְיִתְפַּלְלוּ עָלָיו, וְכֵן בְּכָל תְּפִלּוֹתָיו וּצְרָכָיו וּדְבָרָיו יִשְׁמַח אֶת חֶבְרוֹ עִמוֹ. וּמְאֹד הַזְהִירָנִי מוֹרֵי ז"ל בְּעֲנֵין אֶהְבֵּת הַחֲבָרִים שְׁלָנוּ, שֶׁל חֶבְרָתָנוּ.

(שער הכוונות, דרושי ברכת השחר)

והוכפלה האזהרה בשער הגלגולים, וכתב שם בתוך דבריו:

וּבִפְרָט אֶהְבֵּת הַחֲבָרִים שְׁלָנוּ, צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ לְכַלֵּל עֲצוּמוֹ כְּאֵלּוֹ הוּא אֵיבָר אֶחָד מִן הַחֲבָרִים הָאֵלּוּ, וְלִמְאֹד הַזְהִירָנִי מוֹרֵי ז"ל בְּעֲנֵין זֶה.

(שער הגלגולים, הקדמה לח)

ה. המשך דבריו: "אבל הבע"ד מניח א"ע על זה יותר מעל הכל, כי אם היו מחזיקים א"ע ביחד או היו מקרבים כל העולם להש"ת והיה נעשה גאולה שלימה. וע"כ יש דיבור מרבינו ז"ל שאנ"ש לא יתחתנו א"ע ולא יסחרו ביחד, כי הבע"ד מניח א"ע לארכו ולרחבו לעשות פירוד בין אנ"ש ... אבל אעפ"כ ידו על העליונה, שבפנימיות אנ"ש אוהבים זה את זה, אפילו אלה הנראים לשונאים ז"א אוהבים א"ע יותר מהאהבה היותר גדולה שבין אנשים יידיים מחסידיים אחרים שנראה שאוהבים ז"א. ומכ"ש וכ"ש בין אנ"ש שמחזיקים א"ע ביחד או אהבה שבין א' לחבירו הוא יותר מאהבת אב ואם, אח אחות, איש ואשתו, בן ובת. ומכ"ש שאנ"ש אוהבים את רבינו ז"ל, עד שהיו אומרים להרוג א"ע על קידוש השם בשביל רבינו ז"ל. וסוף כל סוף יגמור רבינו את שלו ויתקן את כל העולם, אכ"ר".

1. ואי"ה עוד חזון למועד לבאר סוגיא זו באר היטב, על כל פרטיה ודקדוקיה.

שכן, כשהבעל דבר מצליח לעורר מדנים בין החברים המקורבים לצדיק האמת, מיחידי הדורות, הרי הוא גורם בזה חורבן והרס - לא רק להם, אלא אף - לכל העולם כולו, ומעבב ודוחה את ביאת הגואל.

וכפי שאכן היה אצל האריז"ל, ועשרת החברים אשר עמו, כמסופר:

אחר כך עשה האריז"ל ה'סגר' אחד לאלו העשרה חברים, ותקן חדרים לנשים והטף בפני עצמו באותה הקצרה של ההסגר עצמו. לסוף חמשה חודשים נפלה קטטה אחת בין הנשים בערב שבת, והנשים הגידו אותו לבעליהן, ונמשך עד שגם החברים נתקוטטו. והרב ע"ה תמיד היה מזהיר אותם על האחזה והאהבה שיהיה ביניהם תמיד שלום אהבה ואחזה, ובאותו היום עברו על דבריו בעוונות.

ולעת ערב יצא עם החברים לקבל השבת, וחזר לבית הכנסת סר וזעה, וישב כל זמן התפלה באיננות. ומתרח"ו [רבי חיים ויטאל] כשראה אותו באותו סגנון נבהל מאוד, כי לא פן היה מנהגו לעשות פן. לאחר שסימו הקהל התפלה, הלך ר' חיים אצלו ואמר לו: רבנו, למה ראיתך כל זמן התפלה האת באיננות ובמר נפש? אמר לו האריז"ל ע"ה: מפני שראיתי בקבלת השבת הס"מ, ואמר זה הפסוק "גם אתם גם מלככם תספּו". מכאן נראה שכבר נחתם גזר דין בעוונותינו הרבים, ולא נחתם אלא בעבור קטטה שבעשה היום בין החברים, שכל זמן שהיה שלום ביניהם לא היה לו בית פניסה לקטרג.

וכן היה בעוונותינו הרבים, באותו זמן נתבקש ביישיבה של מעלה מורנו ורבנו עטרת ראשנו ז"ל, וגם ה' חברים עמו, יחיי למר שבק.

(שבחי האריז"ל, ומשמע הועתק בספר עמק המלך)

כשהסתלקות זו, עיכבה את ביאת הגואל.

ועליו אני דורש המקרא הזה: "רוח אפינו משיח ה' נלכד בשחיתותם אשר אמרנו בצלו נחיה בגוים", דהיינו בשחיתותם של התלמידים.

(עמק המלך, הקדמה השלישית, פרק ו)

וכך הוא מדור לדור - הבעל דבר נטפל בעיקר אל המקורבים לצדיק האמת אשר בו תלויה הגאולה, ומעורר ביניהם מחלוקת ופירוד לבבות.

כך היה גם אצל ממשיכי אור שבעת הימים, הבעל שם טוב זיע"א.

וכמו שספר מוהרנ"ת ז"ל ששמע מחותנו ר' דוד צבי ז"ל, שכל התרחקותו מהחבריא הקדושה של תלמידי הבעל שם טוב והמגיד זכר צדיקים לברכה הוא מחמת שנסע פעם אחת לשני גדולים מהם וראה והביט על גדל פורד הלכבות שהיה ביניהם, אז דער איז בא דעם גיוועהין אפ גיפסקית מיט אלע זיינע מענטשן, אין דער איז בא דעם גיוועהין אפ גיפסקית מיט אלע זיינע מענטשן [= שזה היה מפּרָד אצל זה, הוא וכל אנשיו,

ז - מתחם סגור, בו התגוררו החברים ומשפחותיהם.

וזה אצל זה היה מפּרָד לגמרי, הוא וכל אנשיו]. ועל ידי זה נתרחק מהם לגמרי פּידוע.

(כוכבי אור, ששון ושמחה, י)

וכן בין תלמידי אדמו"ר ז"ל, פּוּדע למי שבקו בזה קצת, שר' ... ז"ל היה באמת איש פּשר וצדיק, ואף על פי כן וכו'. וכן הרב ר' ... וכו'. ובאזני שמעתי מאבי הריני פּפרת משכבו ששמע ממוהרנ"ת ז"ל שרצה וכו'.

(שם, יא)

וכך נמשך הדבר עד היום:

כי גם בעצם שפלותנו בדור היתום הזה, בגדל ועמק תכלית תכלית דיוטא התחלונה שאנו מנחים פּעת, עוד לא שב חרון אף היצר מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד ככעס וחמה בקנאה ורדיפת הכבוד, בלשון הרע וּשנאת חנם, וכל אחד מדמה בנפשו שהוא 'מבין' אמתי על חברו, שחברו מחריב עולמות והוא רוצה לבנותם, שחברו כלו שקר והוא כלו אמת. וזה הדבר בעוכרינו להרחיק מהאמת יותר מהכל!

(שם)

לא די לו לבעל דבר במחלוקת שהוא מעורר על יחידי הדורות' עצמם, אלא אף מתגבר בכל כוחו "להגדיל מחלוקת ופירוד לבבות בין אנשיהם בעצמם", ובכך הרי הוא "גומר את מחשבתו ורצונו הרע יותר ויותר" מאשר המחלוקת שבכל העולם כולו.

וכלשונו של רבי אברהם ב"ר נחמן:

מלבד המחלוקת שהרבה והגדיל על יחידי הדורות בעצמם, כמו על הבעל שם טוב ז"ל ומכל שכן וכל שכן על אדמו"ר ז"ל פּידוע - עוד לא נתקנר דעתו בכל זה, כי עוד התגבר בכל כחו להגדיל מחלוקת ופירוד לבבות גם בין אנשיהם בעצמם פּידוע, שבוזה גמר מחשבתו ורצונו הרע ביותר ויותר!

(שם, י)

אין הדבר תלוי אלא בנו

האהבה שבין אנ"ש, מלבד מה שהיא מוכרחת לנו באופן אישי,

כי "אנו בחביבותא תליא מלתא", ואם נהיה אוהבים באמת כאשר היה רצון רבנו ז"ל, פּמבאר בחיי מוהר"ן, לא היה שולט בנו שום דבר!

(נתיב צדיק, מכתב עב)

הרי שיש לה השפעה מכרעת על כל עם ישראל ועל כל העולם כולו.

כי רבנו ז"ל אמר שאם אתם תהיו שמחים היה טובה לכל העולם, ואם אנו היינו אוהבים זה לזה באמת, גם כן

ח. לצורך קבלת אורו הגדול של רבינו, אשר א"א לקבלו כי אם בכח האהבה והאחדות בין כלל הנפשות, וכמבואר בליקוטי הלכות כמה פעמים בענין קבלת התורה שבשבעות, שרק בכח האחדות של "יוחן שם ישראל כנגד ההר כאיש אחד בלב אחד" הייתה היכולת בידם לקבל את התורה.

ט. אם היתם שמחים היה טובה גדולה להעולם" (חיי מוהר"ן, עב).

היה טובה לכל העולם. כי כל העולם לא נברא כי אם לצוות לזה, וכפי הצדיק עם אנשיו פן מתנהג לטובת העולם.

(שם)

וכשאנו נתעורר לתקן את המחלוקת ופירוד הלכבות שבינינו, יתוקן המחלוקת שבכל העולם כולו.

וכפי שכתבו אנ"ש בפולין, כאשר פרצה שם מחלוקת ביניהם:

זאת ידוע שהמקורבים לרבנו ז"ל הם הלב של העולם, "איהר זענט דאס הארץ פון דער וועלט", וגם אמר לאנשיו "פון אייך וועט איהר וויסען ווי די וועלט האלט" - ממקם תוכלו לדעת היכן העולם אוחז. הינו: כל מה שעובר על כלליות העולם בגשמיות ורוחניות, כמו פן עובר ונרגש בדרך השתלשלות גם בין אנשי הצדיק באפן דק ורוחני. וכשהם מתעוררים לתקן את המענה - על ידי העצות הקדושות שמבארים בספריו הקדושים, והעקר בתפלה להשם יתברך שייחם עלינו ויסיר מאתנו כל נגיעי לבבנו וצרות נפשנו - על ידי זה נתתקן גם העולם כולו!

(דובר צדק, עמוד 4)

ובמילים פשוטות וברורות:

לולא זאת החלוקי דעות והפרוד לכבות שבין אנ"ש כבר היה הגאולה שלמה!

(תמימי דרך, מכתב ל)

אם תשרור אהבה ושלוש, אפילו רק באותה "כנישתא חדא" של המקורבים לצדיק, די בכך להביא את הגואל. וכפי שאמר רבי אליעזר לרבי עקיבא:

תיהי, דאי יחזרון בתשובה רישי כנישתא, או חדא כנישתא, בזכותם יתקנש כל גלותא.

(זוהר חדש, פרשת נח)

כשעיקר ה"כנישתא חדא" הוא בענין השלוש, כאשר

כתבו הספרים בשם הזהר הקדוש, דבי כנישתא חדא, אם היו שומרים מדת השלוש כדבעי, יכולים לזכות לביאת המשיח.

(שמירת הלשון ח"ב, פרק ז)

כך שדי לנו אם יתעוררו מעט המקורבים לצדיק, להחזיק את עצמם יחד, ובכך להביא את הגאולה. שכן,

מעט הנפשות הזוכים להתקרב אל הצדיק האמת, וחותרים ומשתדלים לזכות לעבודת ה' באמת, מתרבים מהם בתים רבים ונפלאים כאלה עד שעל ידי זה יוכל כל העולם להתתקן בשלמות, ועל ידי זה תבוא הגאולה. וזה שמוזבא בזהר הקדוש שאפלו מתא חדא או בי כנישתא חדא, כשישובו בתשובה תבוא הגאולה, וזה בחינת "טוב מעט לצדיק" וכו'.

(אוצר היראה, צדיק רפד. ע"פ ליקו"ה פריה ורביה ה, י-יא)

כשעיקר ריבוי הצירופים וה'בתים' הנעשים ע"י המקורבים לצדיק, אינו אלא ע"י האהבה והאחדות ביניהם, כדברי הרה"ק

מטשעהרין:

ועקר רבוי הצירופין הוא על ידי שמחזיקין עצמן ביחד, שאז הם בחינת תבה אחת של הרבה אותיות שנוצט'רפין ממנה צירופין הרבה מאד. מה שאין פן אם היו אלו האותיות מתחלקין לכמה תבות קטנות, שאז לא היה רבוי צירופים כל כך. כמו למשל: שתי תבות של שלש אותיות, אזי יש ששה צירופים לכל תבה ולא יותר, אבל תבה אחת של ששה אותיות אזי יש לה תש"ך צירופים כנ"ל. ומזה מבין מעלת האחדות של רבים מיישראל. ועל פן כשיחזיקו עצמם ביחד ויהיו נקראים על שמו ז"ל, אזי בנקל לו יותר גם אחר הסתלקותו ז"ל להשתדל בתקון נפשותם עד שיהיו אנשים כשרים וצדיקים.

(פרפראות לחכמה, תורה ח' תניינא, אות כד)

ואכן, עיקר מאמציו של הבעל דבר, היא לקלקל את האהבה באותה 'כנישתא חדא', ולהפריד בין הדבקים לבל יתרבו הצירופים והבתים. ובכך למנוע מאורו של משיח, אורו של רבינו ה"ריש כנישתא", לכבוש ולגאול את העולם.

שכן:

בעקבתא דמשיחא יש לאחינו בית ישראל השתוקקות וכסופים טובים, כי מתנוצץ הארה מאור של משיח צדקנו שהוא התגלות רבנו הקדוש, והבעל דבר יודע מזה היטב, ועקר עצה שלו הוא חלוקי דעות, ובזה הבעל דבר מצליח מאד.

(תמימי דרך, מכתב כח)

"התגברות דהתגברות"

דעת לנכון נקל, שמאחר שעיקר הגאולה אינה תלויה אלא באהבה זו שבין אנ"ש, בוודאי שיש על כך התגברות נוראה מצד הבעל דבר, בכוחות עצומים בל יתוארו.

ואם על כלליות האהבה שבין ישראל, קיימת "התגברות דהתגברות" נוראה. כמו שכותב ראב"ן:

עצם ותקף ההתגברות דהתגברות שעל זה, גדול ונשגב בלי שעור וערה, עד שגם הכשר שבפשרים והצדיק שבצדיקים אשר עמד בנסיון באמת והטה שכתמו לסבל על תורה ושבירת התאות וכו', ובענין זה גם בהם נפלה שלהבת.

(כוכבי אור, ששון ושמחה, ז)

על אחת כמה וכמה ש"ההתגברות דהתגברות" על האהבה שבין אנ"ש, גדולה פי כמה וכמה.

שכן:

הבעל דבר יודע היטב שעקר הגאולה תלוי בזה, על פן הוא מתגבר בכל כחו, באפן שתתעכב הגאולה שלמה.

(תמימי דרך, מכתב ל)

ואם על כלליות האהבה שבין ישראל הוא נלחם בכל כוחו, הרי שעל האהבה בין אנ"ש, הוא מניח את עצמו לאורך ולרוחב,

*. ראה בסיפורי מעשיות, מעשה משבעה בעטלערס, ביום השלישי, שם מסופר: "כל דבר יש לו לב, וגם העולם בכללו יש לו לב. וזה הלב של העולם הוא קומה שלימה עם פנים ורגלים וכו', אבל הציפורן של הרגל, של אותו הלב של העולם, הוא מלובב יותר מלב של אחר."

להפריד בין הלבבות ולקלקל את האהבה שבלב.

כי רבנו ו"ל, עקר צנאָתוּ הִיָּתָה שְׁתַּחֲזִיקוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּיַחַד, וְכֵן אָמַר "הַעוֹלָם רָאִי לְתִמְנָה עַל הָאֱהָבָה שְׁבִינִינוּ" ... אֲבָל הַבַּעַל דָּבַר מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עַל זֶה יוֹתֵר מֵעַל הַכֹּל, כִּי אִם הָיָה מוֹחֲזִיקִין אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד אִזְּ הָיָה מְקַרְבִּין כָּל הַעוֹלָם לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְהָיָה נִעֲשֶׂה גְאוּלָּה שְׁלָמָה ... כִּי הַבַּעַל דָּבַר מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבוֹ לַעֲשׂוֹת פְּרוּד בֵּין אֲנִי! וְכֵמוֹ שְׁשִׁמְעֵמִי מֵאֲנִי שְׁרַבְנוּ זֵ"ל עֵקֶר צִנְאָתוֹ הָיָה שְׁנַחֲזִיק אֶת עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד, [לְכַן] עַל פִּי רוֹב מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ הַבַּעַל דָּבַר וְאִינוּ מְנִיחַ לְקַיָּם אֶת זֶה כָּלָל.

(כתבי שמואל, מה)

ודווקא מההתגברות הגדולה, ניתן להבין עד כמה אכן גדולה האהבה שבינינו.

כי אהבה שלנו אינו דבר ריק, ומהתגברות הפעל דבר עלינו אנו רואין גדל ההפקה, מה שייכול לצמח מאהבה.

(נתיב צדיק, מכתב קעד)

"למאי נפקא מינה? למיבעי רחמי!"

וכנגד אותה "התגברות להתגברות" נוראה ואיומה, אין כוחנו אלא בפה.

כי פאָמֹת כְּלָנוּ כְּצֵאֵן תְּעִינֵנוּ וְכוּ'. וְלִמְאֵי נִפְקָא מִינָהּ? לְמַבְעֵי רַחֲמֵי! כִּי שׁוֹמֵעַ כֹּל זֶה יִבְכֶּה וְיִשְׁמַח" בְּכִכִּי וְתַחֲנוּנִים, כְּלָבִיא יִשְׁאָג, תְּפִלָּה וְצַעֲקָה וְשִׁמְחָה יִרְבֶּה, אוֹלֵי אוֹלֵי מִקָּל זֶה יִחָבֵא.

(כוכבי אור, ששון ושמחה, יא)

התפילה על האחדות והשלום, מחויב בה כל יהודי דבר יום ביומו.

ועל כן גם אנשי כנסת הגדולה קבעו לנו על זה לבקש ולברך שלש פעמים בכל יום בפרט "שים שלום" אפלו בשבת ויום טוב.

(שם)

ועל אחת כמה וכמה, אנשי שלומנו - מחויבים להרבות בתפילה על כך מדי יום ביומו, שאכן נזכה לאהבה ושלום בינינו.

וְכָל אֶחָד מֵאֲנֵי שְׁהַנְּקָרְאִים עַל שְׁמוֹ, הוּא מוֹחֲבִים לְהַרְבוֹת בְּתְפִלָּה עַל זֶה בְּכָל יוֹם בְּעַת הַהַתְּבוּדוֹת, שְׁלָא יִפְתָּה אוֹתוֹ הַבַּעַל דָּבַר בְּתַחֲבוּלוֹתָיו לְקַלְקַל הָאֱהָבָה.

(תמימי דרך, מכתב סב)

זוהי עצתנו היחידה להינצל מההתגברות הנוראה.

כי כל כחות הבעל דבר נגד קדשת רבנו, הוא רק לעשות פרוז בין אנ"ש שיחיו ... אין לנו עצה אחרת רק להתפלל להשם יתברך בהתקשרות לרבנו, ולעסוק בזה, ועל ידי זה יתקן הכל.

(שם, מכתב מח)

וכפי שכבר עורר בזמנו, רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה, את אנ"ש, שיתפללו "יומם ולילה" על האהבה בינינו.

כי כל יהדותנו תלוי בזה, ועל זה אנו צריכין לבקש יומם ולילה, כי בזה אנו מעפכין בגין בית המקדש.

(נתיב צדיק, מכתב עב)

וְכָל אֶחָד מֵאֲתָנוּ צָרִיךְ לְרִאוֹת שְׁלָא יְהִיָּה הוּא הַגּוֹרֵם לְהַפְרִיד אֶהָבָה שְׁבִינֵנוּ ... וְצָרִיכִין אָנוּ לְהַרְבוֹת בְּתְפִלָּה מְאֹד עַל הַשְּׁלוֹם וְאֶהָבָה, כִּי לֹא דָבַר רִיק הוּא הַשְּׁלוֹם וְאֶהָבָה שְׁלָנוּ.

(שם, מכתב מג)

וצריכין הרבה להתפלל על השלום, כי שנוא המחלוקת ונגדול השלום ... ואני מתפלל על זה להשם יתברך שיהיה אהבה, וגם אתם כלכם צריכין להתפלל הרבה להשם יתברך, כי אהבה שלנו אינו דבר ריק.

(שם, מכתב קעז)

"שלום שיש לו פה"

ה'שלום' אליו אנו מייחלים, אינו רק העדר המחלוקת, אלא שלום ואהבה אמיתית.

גם אלו שאינם רבים זה עם זה, ואין מחלוקת ביניהם - אמורים להוסיף אהבה זה לזה, ולזכות ל"שלום שיש לו פה".

כי לְפַעֲמִים יֵשׁ 'שְׁלוֹם' שְׂאִין לוֹ פֶּה; הִינֵנוּ שְׂיִישׁ שְׁלוֹם בֵּין בְּנֵי אָדָם אֲבָל אֵין יְכוּלִין לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה, בְּבַחֲיַנַּת "וְלֹא יָכֹלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלוֹם". אֲבָל ... 'שְׁלוֹם' שְׂיִישׁ לוֹ פֶּה; הִינֵנוּ שֶׁהַשְּׁלוֹם בְּשִׁלְמוֹת, שְׁמִדְבָרִים זֶה עִם זֶה, בְּבַחֲיַנַּת "לְמַעַן אֲחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ".

(קיצור ליקוטי מוהר"ן, תורה נז)

כי אָנוּ בְּתַחֲבוּלוֹתָא תְּלִיא מְלִתָּא, וְצָרִיכִין אָנוּ לְשְׁלוֹם שְׂיִישׁ לוֹ פֶּה; בְּכַדֵּי שְׁכָל אֶחָד יוֹכֵל לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בְּאֶהָבָה וְלַעֲוֹרֵר אוֹתוֹ.

(נתיב צדיק, מכתב נט)

לא רק דיבורי נימוס בעלמא, אלא דיבורים של אהבה והתחברות, וסיוע ועזרה זה לזה בעבודת השם. וכפי שמתאר רבינו את האהבה בין הנפשות המתקבצות אצל הצדיק, אשר זה שואל את זה:

יא. הוא על פי לשון הפייטן בסליחות לערב ראש השנה, שאחר שמאריך בתיאור יום המיתה, הוא מסיים: "שומע זאת יבכה וידאג. בכבי ובתחנונים כלביא ישאג. תפילה וצדקה ירבה. אוֹלֵי מִיִּסוּרֵין יִחָבֵא" (סליחות לערב ראש השנה, סליחה ל"ב). אלא שראב"ן שניה מלשון הפייטן שהוכיח רק צעקה ותפילה, ושילב את עניין השמחה: "יבכה וישמח", "צעקה ושמחה". כי מלבד מה שלימדנו רבינו הקדוש, שגם התפילה והצעקה צריכה להיות מתוך שמחה. הרי שהשמחה עצמה, מסוגלת להציל את האדם משנאת חינוס וכו'. וכשם שהתפילה יש לה כח להציל את האדם ממחלוקת ושנאת חינוס, כך גם השמחה יש לה כח בפני עצמה, וכפי שהבאנו לעיל דברי רבינו בספר המידות: "על ידי הצער והעצבות בא מריבה בעולם, ועל ידי השמחה בא שלום בעולם" (ספר המידות, מריבה ח"ב, יג. עצבות ח"ב א).

אחי, שְׁמָא שְׁבַקְתָּ אִיזָה מְדָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁעֵדִין הִיא מוֹשְׁלַת עֲלֶיךָ וְאִין אַתָּה יְכוֹל לְהַתְגַּבֵּר עָלֶיהָ ... אֲסִיעַ לָךְ לְכָלוֹת אֶת הַמְּדָה הַזֹּאת מִמֶּךָ.

(ליקוטי מוהר"ן, יג)

וזו עונה לעומתה:

אַתָּ שׁוֹאֵלֶת אוֹתִי שְׁמָא שְׁבַקְתִּי מְדָה בְּעוֹלָם שְׁעֵדִין לֹא תִקְנַתִּי אוֹתָהּ, תַּדַּע חֲבֵרְתִּי, שְׁעֵדִין אֲנִי מְשַׁקֵּעַ בְּכָל הַתְּאוּוֹת, וְעֵדִין לֹא יִצְאָתִי מִן הַחוּל אֶל הַקֶּדֶשׁ אֲפֹלו כְּמֹלָא חוּט.

(שם)

ל'שלום' שכזה אנו משתוקקים ומייחלים...

שְׁיֵהִי שְׂמִיחָה וְאַהֲבָה בֵּינֵינוּ, וְיֵהִי 'שְׁלוֹם' שְׁיֵשׁ לוֹ פֶּה; שְׂנוּכַל כָּל אֶחָד לְדַבֵּר לְחֵבְרוֹ מִה הוּא הַתְּכַלִּית מִזֶּה הָעוֹלָם, וְכָל אֶחָד יַעֲזֹר לְחֵבְרוֹ לְשִׁבְרַת הַמְּדָה הַרְעָה שְׁיֵשׁ בוֹ.

(נתיב צדיק, מכתב פט)

"יש אוהב דבק מאח"

ככל שתהיה כוונתנו רצויה בבואנו לצדיק ונתחדש לטובה, כך תלך ותגדל אהבתנו זה לזה. שכן:

אֵלוֹ הַאֲנָשִׁים הַנוֹסְעִים וְבָאִים לְצַדִּיקִי אִמָּת, רְאוּי שְׁתִּיּוֹסֵף בְּהֵם אַהֲבָה זֶה לְזֶה, וְיַעֲזְרוּ אֵלוֹ לְאֵלוֹ וְיִזְכְּרוּ זֶה אֶת זֶה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם. זֶה סִימָן שְׁהֵי כְּוֹנֵתִים רְצוּיָה בְּעַת שְׁהֵי אֶצֶל הַצַּדִּיק וְהַתְּחִילוּ לְהַתְּחַדֵּשׁ לְטוֹבָה.

(ליקוטי עצות, צדיק כד)

עד אשר תגדל אהבתנו זה לזה, כאהבת אחים ממש ויותר ויותר, כפי שכותב רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה לאנ"ש:

קַבְּלִתִּי עָלַי לְאַהֲבָתְךָ בְּאַהֲבָה חֲדָשָׁה, כְּאֵב לְבֵן יָקִיר, וְכַאֲחֵים אֲהוּבִים!

(נתיב צדיק, מכתב פד)

וְיֵשׁ אַהֲבָה דְּבַק מְאֹד.

(משלי יח, כד)

כִּי לַפְּעָמִים יִמְצָא אוֹהֵב הַדְּבַק לְאַהֲבוֹ בְּאַהֲבַת נֶפֶשׁ יוֹתֵר מִן הָאֵח.

(מצודת דוד, שם)

◆ ◆ ◆

כזו היא אכן האהבה שבין אנ"ש האמיתיים, וכפי שכבר אמר רבינו:

העולם ראוי שיתמהו עצמן על האהבה שבינינו.

(חיי מוהר"ן, רצב)

וכפי שמתאר החסיד הנלבב רבי שמואל הורביץ זצ"ל, בשפתו הלבבית, את האהבה העצומה ששררה בין אנ"ש שבימיו:

אַהֲבַת הַחֲבֵרִים שְׁהֵי אִזּוּ בֵּין כָּל חֲסִידֵי בְּרַסְלָב, אִי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג בְּמוֹחַ. כִּי כָּל אֶחָד הֵיךָ קָשׁוּר בְּעִבּוּדוֹת אַהֲבָה לְחֵבְרוֹ יוֹתֵר מֵאַהֲבַת אֵב לְבֵנו, וְהֵיךָ כָּל אֶחָד שְׂמִיחַ וְשֵׁשׁ בְּשִׂמְחָתוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּשִׂמְחַת עֲצֻמוֹ, וְכֵן חֵס וְחִלְלִיָּה לְהַפְּדָה, הֵיךָ כָּל אֶחָד מְשַׁתְּמֵף בְּצַעְרוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ וְהֵיךָ מְרַגֵּשׁ בְּצַעְרוֹ כְּאִלוֹ נוֹגַע לוֹ מִמֶּשׁ. וְאִם הֵיךָ עוֹבֵר אִיזָה זְמַן קָצֵר שֶׁלֹּא רָאוּ אֶחָד אֶת חֵבְרוֹ, כְּכֵן לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְסַבֵּל וְהֵיךָ קָשָׁה מְנוּשׂוֹא, וְהָיוּ רָצִים וּמְשַׁתְּדִלִים לְהַתְּרֹאוֹת זֶה עִם זֶה.

וּבְפֶרֶט אֲנַחְנוּ כְּגוֹן אֲנִי וְרַבֵּי אֶלְטֵר בְּנֵי צִיּוֹן וְיַעֲקֹב זָאב וְרַבֵּי יִשְׂרָאֵל דֵּב, שְׂגִדְלָה אַהֲבַתְנוּ זֶה לְזֶה, אִי אֲפֹשֶׁר לְשַׁעֵר בְּמוֹחַ אֲנוּשֵׁי כָּלָל, כִּי כָּל אֶחָד מֵאַמְנוֹ הֵיךָ מוֹכֵן לְהַקְרִיב אֶת עֲצֻמוֹ בְּשִׁבְלֵי חֵבְרוֹ, וְאוֹהֵבוֹ יוֹתֵר מִגּוֹפּוֹ וּנְפִשׁוֹ, וְאִין לְשַׁעֵר וּלְהַעֲרִיף זֹאת כָּלָל.

וּבְפֶרֶט אַהֲבַתְנוּ לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, וְכֵן לְתַנְּאֵי הָאֱלֹקִי רַבֵּי שְׂמֵעוֹן בֵּר יוֹחָאי זִיעֵ"א זֶה אִי אֲפֹשֶׁר לְשַׁעֵר וְלְהַעֲרִיף כָּלָל וְכָלָל, מִמֶּשׁ נִתְקַיֵּם בְּנוֹ "אֲנִי בְּחִיבוּתָא תְּלִיא מִלְּתָא". וְכֵמוֹ שְׂרָמֵז עַל זֶה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי "אֲנִי" רְאִישֵׁי תְּבוּת "אֲנִישֵׁי נִחַל נִזְבַּע", שְׂצָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּאַהֲבָה יְתָרָה, וְכֵמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנוּ זִ"ל בְּחַיֵּי מוֹהֲרֵ"ן שֶׁהָעוֹלָם צָרִיכִים לְתַמּוּהָ עַל אַהֲבָה שְׂבִינֵינוּ, וְזֶה סוֹבֵל כְּמָה פְּרוּשֵׁים: הֵינּוּ הָאַהֲבָה שְׂבִין אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְגַם "הָאַהֲבָה שְׂבִינֵינוּ" הֵינּוּ בֵּינֵינוּ וּבֵין רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ זִ"ל.

וְכֵן כָּל עַקֵּר הַצּוּאָה שֶׁל רַבְּנוּ זִ"ל הִיךָ "שְׂתַחֲזִיקוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּאַהֲבָה", וְאִזּוּ נִזְכָּה לְמָה שְׂנוֹזְכָה, וּמִמֶּשׁ נִתְקַיֵּם בְּנוֹ זֹאת. וְכֵן מִה שְׂמוּבָא בְּהֵרַךְ הַקְּדוֹשׁ גִּדְּל הַחֵיב שְׁיֵהִי בֵּין הַחֲבֵרִים אַהֲבָה, וְכֵמוֹ שְׂמוּבָא שְׂאַרְהֵם יִצְחָק וְיַעֲקֹב אֲבוֹתֵינוּ הָיוּ חֲבֵרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְאַהֲבַתְם זֶה לְזֶה הִיךָ בְּלִי שַׁעֵר, וְכַאֲשֶׁר רָאוּ זֶה אֶת זֶה אֲפִילוּ בְּרַחוּב, הָיוּ מְחַבְּקִים זֶה אֶת זֶה וְנוֹשְׁקִים זֶה לְזֶה מֵרַב אַהֲבָה וְחֶבֶד.

וְכֵן הִיךָ אֶצֶל תְּלַמִּידֵי רַבֵּי שְׂמֵעוֹן בֵּר יוֹחָאי זִיעֵ"א, וּמִפְּנֵי כֵן זָכוּ כָּל כֵּן, וְגַם מִפְּנֵי הַתְּקַשְׁרוּתִים בְּאַהֲבָה חֻזְקָה לְרַבֵּם הַצַּדִּיק הַתַּנְּאֵי הָאֱלֹקִי רַבֵּי שְׂמֵעוֹן בֵּר יוֹחָאי זִיעֵ"א עַד שְׁהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ בְּחֹלֹם, וְחִלְגוּ עֵינֵיהֶם דְּמַעוֹת מִחֲמַת רוּב אַהֲבָה, וְכֵן מְבִיא הָאֲר"י זִ"ל בְּאַהֲרָה גְדוֹלָה לְחֵבְרִים, עַל אַהֲבָה שְׂבִין חֲבֵרִים, וְשִׁכַּל אֶחָד יִשְׁתַּתְּמֵף בְּצַעְרוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ כְּמוֹ אֶבֶר מֵאַבְרָיו וְלְהַתְּפַלֵּל עֲבוּרוֹ. וְכֵמוּבָא בְּשִׁבְחֵי הָאֲר"י זִ"ל שִׁכַּל עַקֵּר עֲכוּב בִּיאַת מְשִׁיחַ שְׁהֵי כוֹל לְהִיּוֹת בְּזְמַן הָאֲר"י זִ"ל (כִּי הָאֲר"י זִ"ל הֵיךָ בְּחִינַת מְשִׁיחַ, וְכֵמוּבָא בְּלִקוּטֵי תְּפִלוֹת חֶלֶק ב' מ"ז בְּתַפְלָה ל"ג בְּעִמּוֹר "וּכְבֵּר הַתְּחִיל לְהַתְּנוּצֵץ הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ מִימֵי הָאֲר"י זִ"ל" ע"ז שֵׁם), וְכֵן פְּטִירָתוֹ שֶׁל הָאֲר"י זִ"ל וְהַרְבֵּה מִתְּלַמִּידָיו זִ"ל שְׂנוֹסְתְּלֵקוּ בְּזְמַן קָצֵר, הֵיךָ מִחֲמַת מַעֲשֵׂה בְּעַל דְּבַר שְׂהַכְנִיס מְרִיבָה בֵּין חֲבֵרִים, עַל יְדֵי נְשׁוּתֵיהֶם שְׂהַתְּקוּטְטוּ אֵלוֹ עִם אֵלוֹ וְסִפְרוּ לְבַעֲלֵיהֶן וְנַעֲשֶׂה מְרִיבָה גַם בֵּינֵיהֶם, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה מִה שְׂנַעֲשֶׂה, ה' יִשְׁמְרוּנוּ.

וְעַל כָּל פְּנִים אֲצַלְנוּ אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אִזּוּ, אַהֲבַתְנוּ הֵיךָ כָּל כֵּן חֻזְקָה אֶחָד לְחֵבְרוֹ בְּבַחֲיָה הַגְּבִיל, וְכֵשְׁהָיוּ רוֹאִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, מִמֶּשׁ הָיוּ מְחַבְּקִים וּמוֹשְׁקִים זֶה אֶת זֶה, וְחֻלְגִים עֵינֵינוּ דְּמַעוֹת מֵרַב אַהֲבָה וְחֶבֶד, עַד אֲשֶׁר הֵיךָ קָשָׁה פְּמוֹת אַהֲבָה, כִּי יוֹתֵר נִחַ הֵיךָ לְמוֹת חֵס וְחִלְלִיָּה, מְשִׁיחֵיהִי נַעֲשֶׂה פְּרוּד בֵּינֵינוּ חֵס וְחִלְלִיָּה, וְכֵמוֹ שְׂסַבְלִיתִי כָּל הַזְּמַן הַמְּנִיעִית וְיִסּוּרִים בְּלִי שַׁעֵר וְעֶרְדָּה, הָעַקֵּר הֵיךָ כְּדִי שֶׁלֹּא לְהַפְּרֵד מֵרַבְּנוּ זִ"ל, וּמֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ נ"י, וְהֵינּוּ מְרַגֵּשִׁים אֶחָד אֶת חֵבְרוֹ כְּמוֹ אֶבֶר מֵאַבְרָיו, וְכֵמוֹ נֶפֶשׁ אַחַת וְנִשְׁמָה אַחַת.

וְכֵן הֵינּוּ מְקַשְׂרִים כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּלִי שַׁעֵר וְעֶרְדָּה, (וְלֹא רַק לְהַלְעִיט אֶת נִשְׁמָתוֹ עִם עוֹלָם הַבָּא, לַעֲשׂוֹת עִבּוּדַת ה' בְּשִׁבְלֵי עֲצֻמוֹ) ... וְהֵינּוּ מְרַגֵּשִׁים הַעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק, הֵינּוּ

האמונה ברוממות רבינו ז"ל כולם "משותוים בדעה אחת".
 וכפי שכותב רבי אברהם ב"ר נחמן, ומנמק את בקשתו ואזהרתו
 שלא ידברו כָּלל ולא יכתבו כָּלל לשום אחד מאנ"ש בדבר
 שנוי הדעות הנ"ל - כי הלא ביסוד האמונה ברוממות רבינו
 ז"ל כלנו משותוים בדעה אחת.

(נחלי אמונה, מכתב יא)

אך כששינויי הדעות נוגעות ביסוד האמונה ברוממות רבינו
 ז"ל - ועל אחת כמה וכמה כשהן נוגעות ביסוד אמונתנו באל-
 עולם - שוב אין מדובר בשינויי דעות, אלא במי שמוציא את
 עצמו מן הכלל, ועל כגון דא אמר אברהם "איש החסד"; "הפרד נא
 מעלי, אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה"...

כך שכל דיבורינו אלה, אינם מיועדים אלא לאלו אשר "ביסוד
 האמונה כולנו משותוים בדעה אחת", ועליהם נפלה חובת היום
 להגדיל אור האהבה והשלום על אף כל "שינויי הדעות" שביניהם.
 שכן, על אף שבין "הצדיקים והכשרים" שבינינו, ישנם "חילוקים
 רבים בדרכיהם והנהגותיהם", אעפ"כ, כולנו כאחד חסידי ברסלב,
 "ההולכים בדרך אחד ויונקים מרב אחד", ואין שום סיבה לפירוד
 לבבות, אלא אדרבא, לגיוון נפלא של כלליות הגוונים, המגלים
 יחד את אורו הנפלא של רבינו הקדוש.

כי באמת, הצדיקים והכשרים, כל אחד ואחד פונתו רצוי
 לשם שמים. ואף על פי כן בודאי דעתם חלוקה זה מזה,
 כי אי אפשר שיהיו דעותיהם שוות לגמרי, כי אין שני בני
 אדם דומים זה לזה וכשם שמשניים בני אדם בצורותיהם כך
 משניים בדעותיהם, ועל כן בהכרח שיהיה שנויים ביניהם
 בדעותיהם ודרכיהם והנהגותיהם. ומיום בריאת העולם
 לא היו עדין שני צדיקים וכשרים אמתיים שוים לגמרי
 בכל תנועותיהם, אף על פי ששניהם הולכים בדרך אחד
 ויונקים מרב אחד, אף על פי כן יש חילוקים רבים בדרכיהם
 והנהגותיהם.

וכמו שהאריז"ל רבנו ז"ל לספר ולהפליג בגדל החלוקים
 בין הצדיקים הגדולים שהיו סמוכים לזמננו, שכלם הם
 מתלמידי הבעל שם טוב והמגיד צדוק"ל והיה שלום גדול
 ביניהם, ואף על פי כן היו מחלקים מאד בדרכיהם, שהיה היה
 נוסע על המדינה ודרש ברבים וזה ישב בביתו, זה האריז"ל
 מאד בתפלה והתפלל לפני התבה בצעקות והתלהבות
 גדול וזה התפלל בלחש עם הצבור כדרך ההמון, וזה הרבה
 בתורה יותר וזה הרבה בצדקות ופדיון שבויים, וכיוצא בזה
 שנויים רבים לאין מספר. אף על פי שכלם ינקו מרב אחד, כי
 אי אפשר שיהיו כלם שוין, כי כל אחד עובד את ה' כפי מדתו
 וכפי שרש נשמתו.

(ליקוטי הלכות, שומר שחר ב, י)

לא זו בלבד שאין ב"שינויים רבים לאין מספר" אלו, שום בעיה
 כלל, אלא אדרבא ואדרבא - כן הוא רצון ה'.

וזה עקר שעשועיו יתברך שיש לו צדיקים וכשרים הרבה
 בעולם שכל אחד ואחד עושה לו נחת רוח ותענוג ושעשוע
 מיוחד מה שאין בחברו, שהיה בחינת "ישראל אשר בקר
 אֶתְפָּאֵר", שהם כלולים מנגנן סגיאין. כי אין הקדוש ברוך
 הוא עושה שני דברים שוין, רק כל אחד יש לו דרך ונתיב
 כפי שרשו ברצון העליון.

(שם)

כל הנעשה עם ענין רבנו ז"ל; הן לטוב, אם היה נתגדל שם
 הצדיק בהדפסת איזה ספר או על ידי תוספת נפש לקדושה
 וכדומה, היינו מרגישים השמחה יותר משיהיו מרויחים
 אלפי אלפים. והן חס וחלילה אם היה איזה בוז, היה נוגע
 בנפשנו ממש יותר מפל מיני צער ויסורים, וכמוכא בתורה
 ס"ו בלקוטי מוה"ר ז"ל "ויהי נא פי שנים ברוחה" עין שם.

ועל כן באמת היה לנו תמימות ופשיטות בלי חכמות, והיינו
 מרגישים חיות ותענוג גדול מפל עובדא ועובדא, אשרינו
 שזכינו אז לכל זה!

(ימי שמואל, פרק קמח)

וככל שנחדש ונעורר אהבה זו, כך נקבל מרבינו מלוא חפניים
 בכפלי כפליים. וכפי שהתבטא רבי אברהם ב"ר נחמן ואמר:

אין לנו שום השגה כלל וכלל כמה היינו מקבלים מאור
 רבנו, אלו היה בינינו אהבה ואחדות...

(שיש"ק ג, תקעט)

"האמת והשלום אהבו"

כאן אולי המקום להתייחס במילין זעירין אל הבלבול הגדול
 שנוצר באחרית הימים בין המושג 'שלום' לבין הכשרת שרצים
 והסכמה שבשתיקה לפריצת גדר עולם.

שכן, רבים מ"המונים הבהמיים" אשר רוממות השלום
 בגרונם, אין כוונתם אלא להכשיר את השרץ, ולהאשים את
 העומדים בפרץ לגדור גדרות-עולם כ"בעלי מחלוקת".

וכדבריו הבהירים והנחרצים של הר"מ חאגיז:

כל מחלוקת ופרוד שהוא לשם שמים ולמחות ביד עוברי
 עברה, אין זה נקרא 'בעל מחלוקת' כאשר דמו ההמוניים
 הבהמיים אשר דרך ה' לא ידעו ואת הישרה יעקשו, ובכל
 עת זמן שרוצים לקחת בשרירות לבם הרע תפסו להם הדרך
 להכות בלשונם את הבא להועיל להם ולהסיר המכשול
 מפניהם ואומרים עליו שהוא 'בעל מחלוקת' ושהוא עובר
 ומתעבר על ריב לא לו.

ואני שמעתי ולא אבין, כי מי שמע כזאת ומי ראה כאלה
 שהסרת המכשול והדרכת ההמון הישראלי בדרך האמת
 ולהרחיקם מהספנות שבגופות ונפשיותיהם של כלל ופרט
 ישראל יהיה נקרא מפני זה בשם 'בעל מחלוקת'!

(אלה המצוות, מצוה תקמו, ל"ת שחד)

ועל כך כבר הזהיר מוהרנ"ת, לאמר:

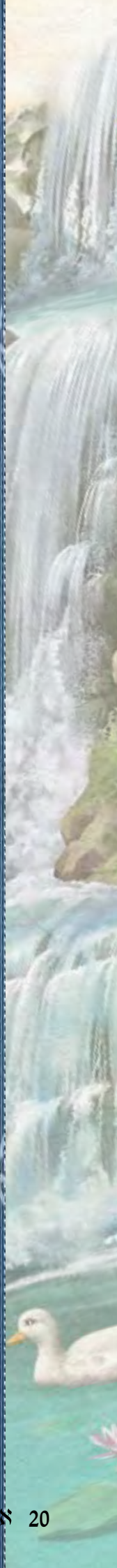
עקר השלום הוא אמת, כמו שכתוב 'האמת והשלום אהבו'.
 כי בודאי כל זמן שאין השקר נכנע אל האמת אין זה שלום
 כלל... ועל כן כשרוצין לעשות שלום בין החולקים, באפן
 שהאמת יכניע עצמו לגבי השקר חס ושלום - אין זה שלום
 כלל, כי אם חנפה ושקר! כי האמת אינו יכול להתבטל נגד
 השקר בשום אופן, כי 'שפת אמת תכון לעד', וקשטא קאי.
 (ליקוטי הלכות, שבועות ב, לה)

זאת ועוד:

קריאתו של רבינו "תחזיקו עצמכם יחד", ודיבוריו על "האהבה
 שבינינו" - מכוונת ומופנית, כמוכון, לכל אלו אשר על אף חילוקי
 הדעות המתגלעים לפעמים ביניהם, הרי שלכל הנוגע ל"יסוד

יב. שהיו בינו לבין כמה מאנ"ש, במיוחד סביב נושא העלייה לארץ הקודש.

ועלינו להיזהר ולהישמר לבל יהפכו ריבוי 'שינויי הדעות'
ל'פירוד לבבות' ומחלוקת. שכן:

הבעל דבר מתגרה ומתקנא בחבירת הצדיקים והקשרים
ומכניס בהם מחלקת, ועקר המחלקת הוא מחמת שכל
אחד אינו מאמין בחברו שגם פגנתו ורצונו לשם שמים,
אף על פי שאין חברו מתנהג בדרך ורצונו. כי הבעל
דבר מטעה הלב עד שנדמה לכל אחד שחברו חולק
עליו ונוטה מן האמת, כי הבעל דבר הוא 'נגון מפריד'
אלוף ואיש מדנים לחרחר ריב, כי הולך ומסכסך זה בזה
והוא בין אחים יפריא. עד שלפעמים יש ששני בני אדם
שניהם רוצים רצון אחד ואף על פי כן יש ביניהם מחלקת
גדול, מחמת שכל אחד אינו יודע שחברו רוצה גם כן
בזה, ואינם מתוודים יחד לדבר אחד עם חברו לגלות
דעתו ופנימיות רצונו, ומחמת זה נדמה לחברו שהוא אינו
רוצה בזה, ומחמת זה נעשה ביניהם מחלקת גדול, עד
שאחר כך אפלו קשמתו יחד אי אפשר לכל אחד
לגלות לחברו פנימיות דעתו ורצונו, כי מחמת הקטטות
והמריבות והקפדות שביניהם אין אחד מהם יודע ומבין
רצון חברו שבאמת אין שום שנוי ביניהם, ודבר זה מצוי
כל פעם.

(שם)

כך שגם בראותנו שינוי דעות ורצונות, עלינו 'להאמין'
בחברינו שגם הוא אינו רוצה אלא את מה שאנחנו רוצים -
לעשות רצון בוראנו...

כי באמת ראוי לדעת שכל הרצונות של כל בני האדם,
אף על פי שיש ביניהם שנויים גדולים, אף על פי כן כלם
נמשכין מרצון העליון שאין בו שום שנוי, שהוא בחינת
רצון שברצונות, רעוא דרעיון.

ומי שיודע ומאמין בזה בשלמות, בודאי לא יחזיק
במחלקת, כי ידן את חברו לכף זכות תמיד, כי יאמר
בלבו: אף על פי שאני יודע בעצמי שכפנתי לשם שמים
לגמור מצוה הזאת וחפצי שמים באמת, וחברי מעכב מזה,
אף על פי כן גם פגנתו לשם שמים. כי יש לו דעה אחרת,
ונדמה לו שאין זה מצוה כלל, או שצריכין לעסק במצוה
אחרת הגדולה מזאת לפי דעתו. ואף על פי שאני חזק
בדעתי מאד, ויש לי ראיות והוכחות אמיתיות שצריכין
להחזיק ביותר בדרך זה ובמצוה הזאת, אף על פי כן אפלו
אם האמת היא כדעתי, מי יודע מאיזה טרש נמשך חברי?
אפשר לפי טרש נשמתו הוא צריך להתנהג בדרך אחר.
כי באמת כל הדעות והרצונות נמשכין מרצון העליון רק
שאי אפשר להבין זאת.

ואם כל אחד יאמר בלבו כך, בודאי יתבטל המחלקת. כי
עקר המחלקת הוא מחמת שאין מקשרין כל הרצונות
לרצון העליון ששם כלו חד ושם כלו שלום, כי הכל נכלל
באחד.

(שם)

כשהכח להסתכל ולחיות כך, הוא אכן רק בכוחו של הצדיק
הגדול אשר כולנו מקושרים אליו. שכן:

עקר השלום הוא על ידי הצדיק הדור הגדול במעלה
שהוא בבחינת משה, שנשמתו מבחינת רעוא דרעיון, רצון
שברצונות, שהוא יודע רצון כל אחד ואחד מהיכן הוא
נמשך. ועל כן הוא "איש אשר רוח בו", "שיודע להלך נגד
רוחו של כל אחד ואחד", כי יודע רוחו ורצונו של כל אחד
ואחד, ויודע לקשר וליחד רוחו ורצונו של כל אחד ואחד
בשרש הרצון, ושם מיחד ומקשר כלם ברצון אחד העליון.
ואז נמשך אהבה ושלום גדול ונפלא ביניהם, מאחר שכלם
בדעותיהם ורצונותיהם המשונות מקשרים ומיחדים ברצון
אחד העליון שאין בו שום שנוי שהוא בחינת רעוא דרעיון.
(שם)

רק "הצדיק הדור הגדול במעלה שנשמתו מבחינת רעוא
דרעיון" יכול לומר מחד:

אני אעשה מכם פתות פתות!

(חיי מוהר"ן, שיט)

ומאיך:

העולם ראוי שיתמהו עצמן על האהבה שבינינו.

(שם, רצב)

שכן, מדובר ב"כתות כתות" המשתווים כולם ביסוד
האמונה², "שכולם בדעותיהם ורצונותיהם המשונות מקושרים
ומיחדים ברצון אחד העליון שאין בו שום שינוי".

יהי רצון שזוכה להמשיך עלינו אור החביבותא של רשב"י
והחבריא קדישא, ובכך יומשך אהבה ושלום על כל באי עולם,
עד אשר נזכה לראות בעגלה ובזמן קריב בהתגלותו של "שר
שלום".

כי ילד ילד לנו בן נתן לנו ותהי המשרה על שכמו, ויקרא
שמו פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום.

(ישעיהו ט, ה)

שפרוש המקרא הוא, שהשם יתברך שהוא "פלא יועץ אל
גבור אבי עד" יקרא שמו של מלך המשיח "שר שלום".

והיה רגיל [רבי נחמן מטולטשין, תלמיד מוהר"ת] לדבר מזה
כמה פעמים. והפלא היוצא בקצרה מדבריו (הנובעים
מדברי מוהר"ת ז"ל הקדושים בתכלית הקדושה),
שלקאורה יש לתמה על זה: כי הלא משיח צדקנו לא
בלבד ענין השלום יתקו ויכניס בכל אחד, כי גם יכניס בכל
אחד שאר מדות טובות כמו אמת ואמונה וכו', ולמה זה
יהיה נקרא שמו הקדוש רק על ענין השלום? אבל מפל זה
אנו רואין רוממות הדבר הזה!

(כוכבי אור, ששון ושמחה, ז)

יג ואכן כל החילוק בין הכתות אינו ביסודות ועיקרי אמונתנו כלל וכלל, אלא בסגנון העבודה וכיו"ב. כשגם בזה, אין כאן ריבוי שיטות, אלא ריבוי
של ביטויים בפועל לאותה השקפה ודעה, כל אחד לפי בחינתו ומדרגתו, ואכמ"ל.

וכפי שמתאר רבי שמואל הורביץ זצ"ל בלשונו הלבבית והציורית את הכתות שבין אנשי, וכותב: "ש כיתות כיתות בין אנשי שלומנו שבאומן, כמו שאמר
רבינו אעשה מכם כיתות כיתות, ואני נתאבקתי בעפר כולם. כיתה א': הם 'הפשוטים בעלי מלאכות', והם נכללים ביחד, רק כל אחד עובד השם יתברך לפי
מדרגתו ... כיתה ב': 'הבעלי בתים' ... כיתה ג': הם ההולכים על ציון רבינו הקדוש בחצות ... כיתה ד': הם העובדים המסוריים לגמרי בלב ונפש רק לשבר
התאוות ומידות, ולעשות העבודות בכל היגיעות והטרחות במסירות נפש ממש ובמיצוי הנפש" (מיי שמואל, פרק רב) עיי"ש באריכות.

ההתחזקות, בכוח בעל ההתחזקות!!!

”כאילו אמרם דוד המלך עליו השלום בעצמו” ע”ש.

ואם כן, גם כשמקיימים את העצות של הצדיק בהתקשרות לצדיק - זה כמו שהצדיק בעצמו מקיים את העצה. ובוודאי ענין אחר לגמרי הוא, ממה שאדם מקיים את העצה לעצמו, בלי התקשרות לצדיק.

באות מ”ו - מביא את לשונו של האור החיים הקדוש בפרשת חקת (במדבר י”ט ב’) ז”ל ‘ולצד שיאמרו ישראל - הרי העושה מצוה בלא ידיעת טעמה וסודה נחשבת המצוה כגוף בלא נשמה, לזה גומר אומר “דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה” פרוש: יקחו למה שאתה יודע ומכון בדבר, להיתוך יודע סוד הענין ופלאיו ובה תהיה המצוה נעשית שלמה במעשה ובמחשבה הצריכה וכו’’. שנתכון לומר, שמלבד הלקיחה עצמה שיקחו הפרה, עוד יוסיפו שיכוננו בלקיחה ‘אליך’ ע”פ מה שאתה יודע וע”פ כוננתך כאמור. ע”כ.

ואם כן כשאנו עושים את העצות על דעת הצדיק ובהתקשרות לצדיק יש לזה שלימות מיוחדת, גם בפנימיות ובסודות הנסתרים הטמונים בהם.

נסיים במה שמובא בשיחות הר”ן (קמ”א) לגבי התיקון הכללי ז”ל ‘ומה שהרב בעל המחבר “סדר תקון שבת” מביאם בשם ספר “עשרה הלולים” זה אינו... ואפשר שהרב הנ”ל וכיוצא מגודל תשוקתם לזכות בהם את הרבים בתקון גדול כזה, וידעו שיש שנמצאים מתנגדים וחולקים על רבנו זכרונו לברכה, על כן קיימו בנפשם מאמר חז”ל (יבמות סה:): ‘שמותר לשנות בדבר השלום’. ובפרט בדבר גדול ותקון כזה. ועתה בין תבין שצדקו הנאמר לעיל שהם תקון חדש לגמרי ולא ידע מזה שום נברא מימות עולם. *ותאמרם בשם רבנו זכרונו לברכה בכדי ששפתותיו יהיו דובבות וכו’ (סנהדרין צ:). אשר כל הצדיקים מתגעגעים לזה*. ומזה אשר אלצוני לגלות כל הנ”ל. זכותו יעמד לנו, ומכל פגמינו וצרותינו יתקנו וישיענו, אמן כן יהי רצון עכ”ל.

ההתחזקות בכח הצדיק

תשובת הר”ד נחמן ליכטער הי”ו, בני ברק

מי שמתבונן שם לב, שיש כמה חלקים בדברי ההתחזקות של רבינו הקדוש. יש לדוגמא את העצה של אזמרה, להתבונן ולשמוח בנקודות טובות, או את הנאמר בתורה מ”ח תניינא שכשאתם נכנס בעבודת ה’ אזי הדרך שמראין לו התרחקות. וכל שאר ההתחזקות על זה הדרך - שכל צדיק עובר עליו עד שזוכה למה שזוכה. שלכאורה אפשר להבין את כל זה גם על פי שכל, ואפשר להתחזק בכל זה לבד, גם בלי כח והתקשרות לצדיק.

אבל יש גם חלק נוסף, שהוא ההתחזקות ‘בכח הצדיק’ - המופיע אין ספור פעמים ב’עלים לתרופה’. כמעט בכל מכתב שבו ר’ נתן מדבר דברי התחזקות, הוא מזכיר גם את החלק הזה שיש לנו על מי לסמוך - על כוחו של זקן דקדושה שאמר סמכו על כוחי, ו’מה לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם’ וכו’.

ואכן, זה עיקר ההתחזקות שיש לנו, כי אם יתבונן כל אחד במעשיו ובמעבריו, יראה שאין לו שום סמיכה ותקווה, אלא בכח הצדיק. כי לפי מעשיו אין לנו כח וחיל להתגבר ולגמור את מה שצריך לתקן, רק בכוחו של זקן דקדושה שעוסק להוציא את החיצים של הס”א, ונכל להתקרב ולשוב להש”ת.

ובוודאי ככל שמקושרים יותר לצדיק, כך הוא פועל בשבילנו יותר ויותר, ומוסר את נפשו להוליך אותנו בדרך של אנשים כשרים וצדיקים גמורים. וכפי ההתקשרות אליו, כך מכינים כלים לקבל את הרחמים

הנצות הנפלאות של ההתחזקות - ודאי מועילות לכל אחד באשר הוא, להשיב את נפשו בשבעה משיבי טעם. האם מעבר לזה - יש משהו מיוחד בהתחזקות שתלוי דווקא בהתקשרות לצדיק?

בתחילה צריכין הכל לקבל מהנקודה כלליות...

תשובת הרה”ח ר’ מאיר רביבו הי”ו, ירושלים

ברור שכל אחד באשר הוא, אם ילך בדרכי ההתחזקות, בוודאי יועיל לו מאוד לעבודת ה’. רבינו בעצמו אמר שידברו ממנו גם בלי להזכיר את שמו, העיקר שהלה יתחזק מהדיבורים - למשל, שיברך ברכת המזון בכונה.

אבל פשוט שזה כלל לא דומה למי שכן מקושר לצדיק. קודם כל, מהסיבה הפשוטה הנראית בחוש - ככל שהאדם יותר מקורב לצדיק, כך הוא מחפש יותר ויותר את העצות שלו, והוא משתדל הרבה יותר לקיים כל דיבור שרבינו אמר.

שנית, אדם שמקיים את העצות, רק בגלל שהם עצות שמאוד מועילות לו - יכול להגיע זמן שהדיבורים האלו כבר לא ישכנעו אותו. אבל מי שמאמין ומקושר לצדיק - הוא יתמיד בקיום העצות בכל זמן שהוא, גם אם עכשיו נראה לפי דעתו אחרת.

עוד רואים כמה וכמה פעמים בדברי רבינו, שכל עצות ההתחזקות מאירים ונמשכים לאדם רק כשהוא אכן מקושר לצדיק: בתורה ל”ד אומר רבינו בפירוש, שכדי שהאדם יזכה לקבל את הנקודה שלו בעצמו, ואת הנקודה של החבר - שהחבר יעורר אותו לעבודת ה’, הוא מוכרח תחילה לקבל מנקודה הכללית - נקודת הצדיק.

גם בתורה ו’ - התורה שבה מאריך רבינו על הבקיות הנצרכת לעבודת ה’, שהאדם צריך להיות בקי ברצוא ובקי בשוב - בהמשך התורה רבינו מקביל שתי דרכים אלו ל’חמה’ ול’בנה’, כשהחמה שהיא בחינת הצדיק - היא זאת שמאירה ללבנה את ההתחזקות של ‘ואציעה שאול הנך’.

יותר מזה ראיתי בספר ‘ימי שמואל’, שכל עצות ההתחזקות הם רק ענפים של ההתקשרות שלנו לרבינו, וכל התורות הנפלאות שרבינו גילה סביב זה, כל אלו הם רק כלים כדי שנזכה באמצעותן להתקרב באמת לצדיק, אבל תכלית עבודת ה’ היא ההתקרבות בעצמה..

התועלת שיש בהתקשרות לצדיק

תשובת הר”ד שמעון קעניג הי”ו, צפת

ענין ההתקשרות לצדיק, הוא מהיסודות של החסידות בכלל, ויסוד היסודות של ברסלב בפרט, ואם כן בוודאי שיש משהו מיוחד בהתחזקות שתלוי בהתקשרות לצדיק.

בספר ‘חיי נפש’ של זקני הגה”צ רבי גדליהו אהרן קעניג זצ”ל, מבואר בהרחבה גודל הענין והחיוב של התקשרות לצדיק, בתפילה ובעשיית המצוות וכדאי לעיין שם. אך נביא בקצרה שני מקומות, שמשם רואים את גודל החשיבות שיש לקיום העצות בהתקשרות לצדיק.

באות מ’ מובא: כשמתפללים בהתקשרות לצדיק, נחשב הדבר כאילו הצדיק מתפלל בעצמו, וכמו שאומרים ביהי רצון שלפני אמירת תהלים

כיצד ניתן להבדיל בין התחזקות אמיתית שמקרבת את האדם לה’, לבין ‘התחזקות מדומה’ - אדם שבא לפטור את עצמו ולומר ‘שלום עלי נפשי’...?

תשובות ניתן לשלוח למספר פקס: 077-3 180237 או להקליט הודעה בקו המערכת: 02-5396363

אייר תשפ”ב אבןקשה 21

ניתן לשלוח גם שאלות בנושא ההתחזקות

השאלה
לחודש
הבא

אוכלים ולשותלים ושוכחים לשם

שיחה מיוחדת לקראת ל"ג בעומר הממשמש ובא עם הרה"ח רבי מאיר קרליבך שליט"א, מחשובי אנשי שלומינו וממעתיקי השמועה, ומייסדו של מפעל 'הכנסת אורחים רשב"י מירון, על עברו המפואר של המקום ועל התקווה לימים מאירים כשהכל יתהפך לטובה || כדאי הוא רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק

הכנסת אורחים במירון בימים כתיקונם

פרלמוטר ור' שרגא שניצר לתת אוכל בכל ראש חודש, עד שהגיעה עת שהתחלנו לתת בכל שבת אוכל לציבור הדל שהיה מגיע שם. ומעשה שהיה כך היה:

היה זה לפני עשרים וחמש שנה, אז פנה אלי הרב שטרן רבה של מירון, וכאב בפני על המציאות ששררה אז בקברו של ר' שמעון. באותה תקופה אנשים שבאו לשבת לא היה להם היכן לאכול והיו האורחים מתחלקים לשניים חלק אכלו אצלו, וחלק אכלו אצל אחד מדרי כפר מירון, ולכן ביקשני שאפתח את המטבח כדי שלציבור יהיה מקום לסעוד בכבוד, 'מניין יהיה לי כסף לדבר כזה?' שאלתי אותו, והוא ענה: אתה תעשה ותראה שיהיה כסף.

הסתובבה שם קבוצת בחורים מאנ"ש, מהם שעזבו ישיבות וכו' והייתה 'רחמנות' גדולה לראות אותם מסתובבים סביב עצמם בשעמום ובטלה. קראתי להם, ומאותו שבוע הם התחילו לעזור לארגן את סעודות השבת לאורחי מירון. כך הייתה להם גם תעסוקה טובה וגם מצווה של עזרה וחסד, כמוכן, היה שם גם אברך ששמר עליהם. ובכך נוסד הגרעין הראשון של 'הכנסת אורחים הרשב"י שעל קבר הרשב"י במירון.

גם הבחורים נהנו מההסדר מאד, ולמרות שהיו אי אילו שהתלוננו על כך שמוטב שבחורים כאלו לא יסתובבו באזור הקבר הקדוש, היה זה ר' מאיר שהתעקש בתוקף שהמסגרת הזו מועילה לבחורים ומצילה אותם ממש מרדת שחת, עמו הסכים גם

מה שאנו יכולים ללמוד מכך הוא, שלפעמים גם גזירות שנראות הכי קשות בעולם וחתומות בחותם של טיט, אבל אצל ה' הכל יכול להתהפך כהרף עין, בקלי קלות, ואני מאמין שכך גם הולך לקרות בעז"ה גם כאן, בעניינינו של רשב"י

ל שעה של קורת רוח זכו חברי מערכת 'אבקשה' לקראת ימי ל"ג בעומר הבאים עליו לטובה, בצילו של הרב החסיד ר' מאיר קרליבך שליט"א שזכה לייסד ולנהל את 'הכנסת אורחים רשב"י במירון' המפורסמת ומוכרת מזה עשרות בשנים. את השיחה קיימנו בעת בה מאיים על כבד של גזירות שונות ומשונות על פעילותו של מטבח החסד, והיא חושפת טפח מתורת ההתחזקות המתגלה במיוחד בעת שכזו, ויכולה לתת כוח לכל אחד מאיתנו לכל רגע של חושך וניסיון.

ר' מאיר שזכה להכיר מקרוב את אורחות חייו של החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל וליצוק מים על ידו, מספר בנוסף על מה שניתן ללמוד מר' לוי יצחק ושאר יקירי אנ"ש, ועל ההתייחסות וההסתכלות שלנו בדרכיהם של אנ"ש מהדורות הקודמים.

לחם של חסד

כיצד ומתי התחילה ה'הכנסת אורחים' במירון?

מאז מעולם היה קיים המושג 'הכנסת אורחים' במירון, אבל בעבר זה היה בעיקר בימים בהם היה שם ציבור גדול, כמו ראש השנה, ה' אב, ז' אדר וכדו'. בתקופה מאוחרת יותר התחילו ר' יעקב

הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל נראה החסיד ר' הירשקע

באומן כבר שמעו עליו. ר' שמואל שפירא ור' לוי יצחק בנדר

כלל ישראל, היה מצב נורא ואיום כשכלל ישראל צועקים על מרדכי שכל הגזירה היא בגללו כיון שלא כרע להמן.

ואיך סיבב ה' את הישועה לכלל ישראל?! הרי אם היו שואלים אותנו איך אפשר להינצל בדרך הטבע מכזו גזירה, היינו בוודאי אומרים שצריך להפוך עולמות. אבל כשה' רוצה פתאום אסתר נושאת חן בעיני אחשוורוש באורח פלא, ומאז הכל הסתדר בקלי קלות. והנס נהיה דווקא על ידי אותה אסתר שבאה מבית מרדכי שאותו האשימו בכל.

גם מוהרנ"ת, הוספתי ואמרת לי, עבר רדיפות נוראות ומחלוקות יחד עם כל אנשי שלומינו, עד שרצו ממש להרוג אותם. וגם כלפיו היו שטענו שאחרי שנים יפות כל כך שהיו לברסלב באותם ימים - בגללו עכשיו הכל נחרב, ואלמלא היה הוא קיצוני כל כך לא היו חולקים על אנ"ש. אבל הוא 'לא יכרע ולא ישתחוה' ונשאר בשלו עד הסוף.

מה שאנו יכולים ללמוד מכך הוא, שלפעמים, גם גזירות שנראות הכי קשות בעולם וחתומות בחותם של טיט, אבל אצל ה' הכל יכול להתהפך כהרף עין, בקלי קלות, ואני מאמין שכך גם הולך לקרות בעז"ה גם כאן, בעניינו של רשב"י.

בני ר' נחמן חיזק אותי גם כן. לא שהייתי שבור חלילה, ובכל זאת... הוא הזכיר לי את המעשה מהז' בעטלירס בסיפורי מעשיות, ששם מספר רבינו על המלך שמסר את המלוכה לבנו בחייו ואמר לו: 'אם תרד ממלכותך ועדיין תהיה בשמחה, אזי אהיה בשמחה משונה מאד'.

גם קודם לכן הייתי מחוזק, אבל אחר השיחה הזו התמלאתי שמחה ואמונה, אמרתי לעצמי שבוודאי שעכשיו אני כבר יכול להבין איך החזיק מוהרנ"ת בבאלו ירידות והאשמות שטפלו עליו. הרי הוא כבר ידע מהסוד הזה! הוא ידע שגם כשאתה יורד מהמלוכה, אין שום סיבה ליפול לעצבות ודאגה, כי הרי ה' יתברך הוא עושה הכל, ורק לטובתנו הנצחית! ומעתה, הרי כל השאר הם הבלים ממש.

זה נכון לכאן, וכן בכל עניין בחיי האדם, שגם כשנדמה לו שהוא יורד מהמלוכה עליו לזכור ולהאמין שה' הוא המלך האמיתי, והוא היחיד שמחליט ועושה, והכל רק לטובה.

לאחר הדיבורים הללו כשאנו שואלים את ר' מאיר האם הוא זכה לראות בעיניו ניסים וישועות במשך הזמן שהוא מנהל את המקום הקדוש הזה, הוא משיב: ישועה אחת בוודאי כבר ראיתי בעיני, והיא, העובדה שבזכות כל מה שעבר עליי כאן התחזקה אצלי האמונה בה'!!

ר' מאיר ממשיך: ואם בעיניי רשב"י ואמונה עסקינן, אציין מה שראיתי שמובא דבר נפלא מהזוהר. הזוהר כותב על הפסוק 'שמע ישראל' שכאשר נצרף את שני האותיות הראשונות של המילה 'שמע' שהם ש"מ, לשני האותיות הראשונות של המילה האחרונה 'אחד' שהם א"ח, הרי לנו המילה 'אשמ"ח'. שכשיהודי מכוון באמירת 'שמע ישראל' שה' יתברך הוא מנהיג את הכל ושמח בה' אזי מובטח לו שה' יתברך ישמח אותו גם כן.

כאשר אנו רואים את הטוב בעינינו הרי אין זו 'אמונה', כיון שרואים בעינינו. העיקר כשהכל חשוך, אז צריך להאמין שהכל לטובה.

מה עושים למעשה?

כיצד צריכה להיראות הילולת הרשב"י כתיקונונה?

ר' מאיר: 'לאכול ולשתות ולשמוח', זהו עניין ההילולא, כך זה היה בכל הדורות, היו ריקודים עד לב השמים וסעודות לכבוד הצדיק.

אבל לצערי, מה שרוצים כיום לעשות במירון רחוק מכך מאד

הרה"ח ר' מאיר בראנסדארפער זצ"ל שנדרש להכריע בעניין.

'כיום ניתן להביט לאחור, מסכם ר' מאיר, 'ולראות שכל הבחורים שהיו אצלנו הקימו בתים יהודים כשרים, ומי יודע להיכן הם היו מגיעים בלא זה'.

לאחר תקופה ממש קצרה מאז פתיחת המקום מגלה הרב קרליבך שהביקוש לסעודות עצום, ויחד איתו גם לבבם הרחב של אחינו בני ישראל שנרתמו לעניין, וכך בעזרת ה' הוא התחיל מדי יום לחלק ארוחות ושפע של מעדנים ומשקאות לכל מאן דבעי וללא כל תשלום, ולא רק בשבת אלא גם בכל ימות השנה.

מודה ומבקש

ר' מאיר מתבטא בהודיה לה' יתברך על הזכות העצומה שנפלה בידו, לתת אוכל לאורחים של רשב"י שנים רבות כל כך, וכך גם על שאר הזכויות העצומות שהשתלשלו מכך. וכשאנו נזכרים בעתידו של המטבח המפואר והקדוש הזה שלוט בערפל, אנו פונים אליו בשאלה: 'ר' מאיר, ברוך ה' זכיתם כל כך עד עכשיו, ומה יהיה הלאה, עם כל הגזירות החדשות?'

ניכר עליו על ר' מאיר שהוא איננו מתרגש מהשאלה, וכבר בירר אותה בדעתו היטב והוא עונה:

אני מאמין באמונה שלמה שהכל עוד יתהפך לטובה, כלל לא התייאשת'...

בתקופה האחרונה, עת החרבנו לנו חלק גדול מה'הכנסת אורחים', פנה אלי בני ר' נחמן הי"ו לשמוע מה יש לי לומר. אמרתי לו כך: הרי כשאחשוורוש והמן גזרו גזרה להרוג את כל

ברוך אתה ב'עיר'

כמה אתם יכולים לספר לנו על הקשר העמוק שהיה לאנשי שלומינו תמיד לרשב"י?

אני זוכר את ר' לוי יצחק בנדר, כשהיה מגיע לכאן כמה פעמים בשנה, בהם היו: שבת חנוכה, ער"ח ניסן, וער"ח אלול, ויתכן שאף בל"ג בעומר. כשלפעמים היה מגיע למשך יום שלם והיה לך גם במשך הלילה במירון.

ר' שמואל שפירא, הרי ידוע כמה שהיה מבלה במירון, ומה שאוכל לספר מזכרוני הוא שהיה אוהב לגשת שם לעמוד כשליח ציבור כל אימת שרק היה העמוד פנוי. הוא הסביר לי שהוא מרוויח בכך שני דברים, אחת, שכך הוא יוכל לנהל את התפילה בצורה הראויה, 'כשאתה בעמוד, אתה הבעל הבית', וכך לא יחטפו אותה מהר, כך אמר לי. והשנייה, כיון שבעמוד אפשר לצעוק כמו שצריך (מ'לקען זיך אויס שרייען).

גם שאר אנ"ש היו מבלים במירון לרוב בעבודת ה', ר' הירש לייב, ר' שמואל צ'צ'יק ועוד. בתקופה שאני זוכר אותם הם כבר היו מבוגרים יותר, ולא הלכו להתבודד בפעלד, ולכן בחצות היה אפשר לראות שכולם באים לבלות בציון. רלו"צ סבר שכיוון שכבר נמצאים ליד הציון עדיף לבלות כאן יותר מאשר בפעלד. ובכל זאת היו הבחורים, ובהם אני, יוצאים להתבודד בחצות בשדות של האזור.

מה טיבו של הקשר שבין אנ"ש לקברו של רשב"י, יותר מאשר בשאר הקברים?

קודם כל, הרי ידועה התורה שרבינו הקדוש גילה על סוד גדולתו של רשב"י 'לכו חזו', וכידוע איך שרבינו סיים את התורה וכו'. בנוסף יש את הקטע הידוע מר' אברהם בר"ג, ששם הוא מגלה את הקשר שיש בין הרבי לרשב"י ומשה רבינו. גם ר' ישראל קרדונר כבר מפרט ומרחיב על אודות הסוד של רשב"י. אני אין לי דעה בעניין, רק זה היה ברור אצל אנשי שלומינו שראו איך שהם הרגישו שייכות גדולה למקום הזה.

היה לו לרלו"צ שכן שלא היה שומר תורה ומצוות, והיה מבלה שעות בשהיה במרפסת בחוסר מעש והיה מביט במכונות החולפות ברחוב. רלו"צ התבטא עליו ואמר: אתם רואים, זה מה שקורה כשמבזבזים את ימי הנעורים, זה מה שעושים בזקנה

מימין לשמאל הרה"ח ר' נתן דוד שפירא ז"ל ויבלחט"א ר' מאיר קרלברג ור' בנימין רזנבלט בקברי צדיקים

מאד, הרי העניין שלהם הוא רק להפוך את המקום שיראה כמו טמפל רפורמי או כמו מוזיאון, והם רק משתמשים באסון בשביל להוציא את זממם אל הפועל. וכי משהו חושב שסעודה שמחלקים לכבוד הרשב"י יכולה להזיק למישהו?! בוודאי שצריך לעשות כל דבר בשום שכל ולהיזהר מסכנה, ובוודאי שעם כל הכסף שנספך שם היה אפשר לתקן את הטעון תיקון, ולהפוך את פני המקום כך שיוכל להכיל את כל כלל ישראל ברחבות ובבטחון, וחבל שלא כך פני הדברים.

למעשה, כיצד עלינו לנהוג במצב שכזה?

צריכים להתחזק הרבה בתפילה הרי 'תולעת יעקב אין כוחה אלא בפה'. אנחנו צריכים להתפלל ולהתחנן עוד ועוד לפני ה' שימתיק ויבטל את הכל מעלינו, והוא בוודאי יהפוך את הכל לטובה.

כאמור, ה' לא צריך 'לסלק' מישהו כדי שיסתדרו העניינים... הרי הוא כל יכול, ובידו לשנות הכל ברגע אחד.

זה הרי מה שאנו למדים מהתולעת, שלכאורה נראה לנו שאין לה שום כוח. אבל בפה הקטן שלה היא מסוגלת לאט לאט להתקדם עוד ועוד, עד שאחרי כמה שנים פתאום רואים עץ ענק שמתמוטט ונעלם.

כך היה גם אצל מוהרנ"ת שכל כוחו היה רק בתפילה ושתיקה, ואחרי שלוש שנים של מחלוקת נאבדו כל המתנגדים ונעלמו לגמרי.

ניתן לה' להנהיג, הרי הוא יודע מה שטוב עבורנו, ובוודאי שהוא יגמור כרצונו.

מה הסיבה שפתחתם את ההכנסת אורחים דווקא במירון ולא במקומות אחרים?

אם הייתי מחפש את זה, היה מקום לשאלה 'מה מצאתי דווקא שם'. אולם כיון שהדבר הסתבב בצורה כזו מופלאה מלמעלה, הרי שזה הוא עניין של השגחה פרטית, כך זה היה כי כך ה' רצה והוביל אותי.

אנחנו לא מבינים את הרבי

כיון שהלכה השיחה והתארכה זכינו לשמוע מפיו של ר' מאיר דיבורים נוספים, בהם נקודות אור מיוחדות מחיייהם של אנשי שלומינו ודרכי עבודת ה' שניתן ללמוד מהם:

לפעמים יש ניסיון להבין את כוונתו של הרבי, ולפי זה לומר שכיום השתנתה המציאות וכו', וזה דבר מסוכן מאד, ובסוף עלולים לצמוח מזה טעויות נוראיות בבחינת 'מגלה פנים בתורה שלא כהלכה'.

למשל, לעניין ההליכה לרופאים עליו הזהיר רבינו הקדוש, שישנם כאלו שטוענים שכל זה היה רק בזמן רבינו, וכוונתו הייתה רק לרופאים שבימיו שלא היו מקצועיים דיים, אבל כיום אין את הבעיות הללו. אבל רלוי"צ טען בתוקף ש'זאת התורה לא תהא מוחלפת', וציוויו של הרבי חל בכל דור, וכידוע כמה מוהר"ת הזהיר את ר' נפתלי נגד הרופאים והרפואות.

ידוע המעשה שהיה ר' לוי יצחק מספר, שפעם עשה ר' נתן איזה פעולה שהיטיבה עם מכאוביו, אולם כאשר חזר עליה בשנית נהיה המצב גרוע יותר, אז אמר ר' נתן: בפעם הראשונה כשהתכוונתי סתם, זה הועיל לי, אבל בפעם השנייה כבר התכוונתי לרפואה ולכן זה נהיה גרוע יותר. גם במכתביו של ר' נתן רואים איך הוא מזהיר את בניו שלא להזדקק לרופאים, ואפילו כשהיו במצב סכנה של ממש, וכך אכן נהגו בניו ונכדיו. ואם כן אנו רואים בבירור שהוא סבר שהאיסור ללכת לרופאים הוא בכל דבר שהוא. בכל אופן, ובכל זמן. לעניין ההנהגה למעשה, על כל אחד להתנהג כפי כוחו ואמונתו ברבינו ובתפילה וכו', אבל מן האמת אסור לשנות.

כך גם לעניין 'חצות הלילה', אסור לבלבל את העובדה הברורה שרבינו התכוון לזמן של 'חצות' דייקא. ואם קשה לך, מה אפשר לעשות... רק אל תמציא שכאילו רבינו התכוון לקום לפני עלות וכדומה.

ר' לוי יצחק היה חוזר ואומר את המשפט: 'אין אחריות רבינו עליך'. כלומר, גם כשאין ביכולתך לקיים את דברי רבינו כפשוטם, אינך אחראי לדאוג להכניס בהם פירושים אחרים כדי שיהיה אפשר לקיימם בכל מצב.

לנו אין שום הרגשה בדברי רבינו, אין לנו שום אחיזה והבנה בהם. כשאנו רואים את התורות של הרבי אנחנו רואים שלרבי היה דעת אחרת בכלל ומי יבוא לפרש עומק דבריו. הרי אנשי

ר' מאיר קרליבך במסירת שיעור

שלומינו החזיקו את עצמם לשפלים ביותר וחששו לחוות דעה בכל נושא שהוא, ובדאי שלא לפרש את כוונתו של הרבי, ובפרט בעניין ההליכה לרופאים, ששם לא חיוו דעה לשום צד שהוא. ואיך נבוא אנו ונסביר משהו בכוונתו של הרבי.

גם בענין הנהגות שאחד נוהג, אני זוכר, שפעמים רבות הייתי שואל את ר' לוי יצחק על דברים שהוא לא רצה לספר, והוא ענה לי: לפעמים מן השמים מכוונים שהדיבור יוצא ללא שיבקשו שאספר, אבל לענות הוראות לשני כיצד להתנהג - זה לא!

בענין זה גם שמעתי מאחד ששאל פעם את ר' שמואל שפירא איך אפשר לזכות לקדושה ופרישות, ענה לו ר' שמואל: כל דבר שאדם מושך ומכריח את עצמו אליו, הוא זוכה אליו. אפילו כשהוא לא יודע איך להתנהג ה' יעזור לו והוא ימצא את הדרך הנכונה. אבל אי אפשר לומר לשום אדם איך הוא צריך להתנהג, כי כל אחד צריך לעבוד את ה' לפי המקום בו הוא נמצא.

בצילם של אנשי שלומינו

אך זכיתם להיות חברותא עם ר' שמואל שפירא?

זה התחיל כאשר הוא למד עם בניו ב'שול' שבמאה שערים ליקוטי מוהר"ן, כפי שהיה מנהגו שהשתדל לסיים עם כל אחד מבניו את הספר, ואני כשראיתי אותם לומדים הצטרפתי אליהם. בהמשך כבר הייתי עולה אליו הביתה ולומד אתו את הספר עלים לתרופה.

בדרך כלל, רק אני הייתי מקריא והוא היה מקשיב ומדי פעם היה מוסיף משפט או מעשה כלשהוא, או שהיה משיב לשאלות ששאלתי. אני נזכר בפעם אחת כשהגענו למכתב שבו מספר מוהר"ת שהוא קרא 'שנים מקרא' בליל שישי, ושאלתי אותו הכיצד? הרי האריז"ל כותב לומר את זה ביום שישי? והוא השיב לי בשם מוהר"ת שלא כל דבר אנחנו יכולים לנהוג על

רבי יש רק אחד

הרי קבלתם רבות מר' לוי יצחק, איך הגעתם דווקא אליו?

למה דווקא ר' לוי יצחק?! פשוט מאד, התקרבותי לרבינו בבני ברק ושם דברו על כך שאצלו אפשר לשמוע מהרבי, ואכן אליו הלכתי וממנו קבלתי.

אם כבר מתייחסים לעניין שעסוקים בו מאד היום, ממי לקבל וכו' חשוב לעשות סדר ולהעמיד את הדברים על דיוקם.

פעם בא אלי משיהו וניסה לשכנע אותי לא ללכת לר' לוי יצחק מטעמים שונים, כנראה שהוא חשב שקבלתי את ר' לוי יצחק במקום הרבי. אמרתי לו: רלוי"צ הוא לא הרבי שלי, תביא לי משיהו שיכול לספר לי מה שהיה באומן כמוהו ואשמע מה יש לו לומר. בסוף אותו אחד התקרב מאד לר' לוי יצחק.

העניין של הרבי מתגלה אצל כל תלמיד בנקודה ששייכת אליו, ואת הנקודה הזו צריך לקבל ממנו. - רבי נתן ואפילו ר' נחמן טולטשינער היו עניין שונה, הם היו יותר מסתם 'תלמידים'. אצלם באמת היה איזה סוד שהיה צריך לקבל רק מהם. וכידוע שר' נחמן טולטשינער הייתה לו הרגשה אחרת ברבי בזכות שהוא שימש את מוהרנ"ת. הרי הרב מטשעהרין התחנן פעם לפניו: ר' נחמן תאמר לי דיבור של הרבי, הרי מי יאמר לי אם לא אתם. אבל חוץ ממנו, אצל שאר התלמידים היה לכל אחד את הנקודה שלו.

ואפילו הכי, למרות גדלותו העצומה של ר' נחמן טולטשינער, היה זה בנו ר' אברהם בן ר' נחמן שקירב את ר' פנחס קיבליטשער על ידי שלמד אתו תורה כ' עם המראה, ועל כך אמר ר' אברהם שאפילו אביו ר' נחמן לא היה מצליח לקרב אותו כיון שהוא (ר' פנחס) היה למדן, אנו רואים מכך, שישנם נקודות רבות בעניינו של הרבי, וכל אחד עושה את החלק שלו לפי שורש נשמתו.

למד עם רלוי"צ. ר' ישראל הירש ז"ל

חלוקת האוכל בהכנסת אורחים

פי האריז"ל, וככל הנראה באותו יום שישי ידע ר' נתן שהוא לא יוכל לומר.

< איך התקרבתם לרבי? >

היה זה בילדותי, עת למדתי בתלמוד תורה תשב"ר שבבני ברק, אז שוכנה הכיתה בה הייתי - כיתה ט' בישיבת וואלאז'ין. מאן דהוא דאג להניח שם ספרי ברסלב, והספר 'תורות ותפילות' משך אותי לטעום מהאור, וכך זכיתי להתקרב.

בבחרותי למדתי בישיבת תפארת ציון ומאוד אהבתי לנסוע למירון, הייתי יוצא בתחילת הלילה מבני ברק לחיפה, וחוזר מיד אחרי וותיקין כך שבשעה תשע כבר הייתי בחזרה ב'סדר' בישיבה. גם כשהמשגיח שם לב לכך לא היה לו הרבה מה לעשות, כיון שעמדתי בסדרי הישיבה.

השמחה במירון

ר' מאיר נושא דברים באחד מכינוסי אנ"ש

ר' שמואל היה גם טוב עין בטבעו, הוא היה בעל מידות חזקה עזר לו מאד בעבודת ה'. למשל, את כל הכסף הוא השאיר לרבנית שישמש לצרכי הבית, ובכך הקל מעל בני ביתו את הצער והקושי בהעדויות הממושכות. בעוד שהיו 'עובדים' אחרים שלא השכילו לנהוג כך, ולא הצליחו כל כך. הוא זכה להוציא אל הפועל באופן מיוחד את כוחותיו, כיון שהשכיל להתמיד בנקודה שלו כמו שצריך.

וכבר ידוע מאמר הבת קול המובא בגמרא; 'לא מצית למיעבד כעובדא דאבא אומנא' - אינך יכול לעשות כמעשהו של אבא אומנא. כל אחד יש לו עניין אחר ונקודה אחרת בחייו, והוא צריך לעבוד את ה' לפיה.

חיים שיש בהם

מה עוד תוכלו לספר על דברים שראיתם אצל ר' לוי יצחק?

הכלל והעיקר שראינו גם אצל ר' לוי יצחק ואצל כולם היה פשיטות ותמימות, הם ניצלו את הזמן ולא חיפשו חכמות בעבודת ה'.

פעם ניגש ר' שמואל שפירא לר' אריה וינשטוק שהדפיס ספר המדבר על מעלתה של קימת חצות והייתה שם רשימת סגולות כיצד לזכות לכך. אמר לו ר' שמואל: העיקר חסר מן הספר, העצה הראשונה כדי לזכות לקימת חצות היא על ידי שהולכים לישון מוקדם, כך יש כוח לקום...

כך היה מנהג אנ"ש, הם הלכו לישון מוקדם וקמו חצות, כך יום אחרי יום בפשיטות ותמימות.

על מידת ניצול הזמן והדייקנות שהייתה בו, שמעתי שאנ"ש באומן היו אומרים, שמי שרוצה חברותא קבוע שיחזיק מעמד בכל יום, שילמד עם ר' לוי יצחק.

ר' ישראל הירש ז"ל, שהיה חברותא עם רלו"צ בסוף ימיו, כשכבר לא היה יכול לקרוא מתוך ספר, סיפר שפעם הוא איחר בכמה דקות, ולאחר מכן התחנן לפניו ר' לוי יצחק שלא יעשה זאת שוב. 'כשאתה מאחר, מתבלבל לי כל היום ואין חיי חיים', כך אמר לו, כי גם המחשבות באים כשהאדם בחוסר מעש ולא לומד.

היה לו לרלו"צ שכן שלא היה שומר תורה ומצוות, והיה מבלה שעות בשהיה במרפסת בחוסר מעש והיה מביט במכוניות החולפות ברחוב. רלו"צ התבטא עליו ואמר: אתם רואים, זה מה שקורה כשמבזבזים את ימי הנעורים, זה מה שעושים בזקנה. ה' יעזור שנזכה ללכת בדרכיהם ולהתקרב לרבינו בתמימות ופשיטות, אמר.

גם ר' אברהם עצמו, הרי רוב האנשים בזמנו לא הכירו אותו כלל, רק מי שזכה ראה במי המדובר. מי שזכה להכיר אותו ראה שהוא למדן וידען ועובד ה' עצום, וזכה לקבל ממנו את הנקודה שלו. ולמרות זאת לא כולם קיבלו ממנו, ולא כולם היו צריכים לקבל את העניין של הרבי דרכו.

ידוע שכשר' לוי יצחק הגיע לארץ ישראל הוא אמר שכבר באומן שמעו את שמעו של ר' שמואל שפירא, ויותר מכך, כשהוא ראה אותו הוא ממש קיבל פחד ממנו, ואמר שעליו מקוים הפסוק 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך', עד כדי כך!

מעלתו של ר' לוי יצחק הייתה שהוא לא נתן לרמות את עצמו, הוא ידע בדיוק מי הוא ולא החזיק את עצמו ליותר מכך, אך מכיון שהיה לו כוח להעביר את מה שהוא ראה וגם כוח של הנהגה הוא השתמש בזה כמו שצריך, כדי להגדיל את עניינו של הרבי.

הנקודה והעניין המרכזיים בחייו של ר' לוי יצחק היו הסדרים, הקביעות, ההתמדה, וכו', ולעומתו היו כאלו שאצלם התבלטו נקודות אחרות. מהם שהיו מבלים שעות בתפילה בכוח ובצעקות, ומהם כאלו שהסתובבו ביערות ובקברי צדיקים. לכל אחד יש את 'נקודת הצדיק' שלו ואסור לבטל אותה לנקודה של מישהו אחר. אפילו ר' שמואל שפירא שידוע כ'העובד הגדול' היה מזהיר את בניו שלא יחקו אותו ולא יעשו כמותו, כיון שאלו מעשים השייכים לדרגתו ועניינו בלבד.

שנת מעון, מושב טוב ישבת

ר' יוסף מטלון שליט"א

הנס בזכות רשב"י, ההכנה ליום המוות, האמונה ברגעי האימה וההתחזקות העקשנית בהיוודע הבשורה המרה || נהרות של אמונה והתחזקות בשיחה מרטיטה שקיימנו עם **הרה"ח ר' יוסף מטלון שליט"א** מיקירי אנ"ש אביו של **ר' שמעון ז"ל** שהתבקש לשיבה של מעלה בעיצומו של ל"ג בעומר תשפ"א ועם יבדלחט"א אחיו **הרה"ח ר' ישי שליט"א** || אמונתך בלילות

ישראל הלוי

ר' שמעון ז"ל

השקיע בכל תלמיד במסירות עצומה. ר' שמעון כמלמד תשב"ר

כ"ממלא מקום" ובמהלך השיעור בקש מאחד הילדים להקריא את החומר הנלמד. אך הילד השיב שאינו יודע. ואז התברר לו שהילד פשוט לא ידע לקרוא. שמעון לקח את העניין כפרויקט אישי והקדיש מזמנו הפנוי ללא כל תמורה ללמדו קריאה ולקדם אותו. הילד הזה התקדם והצליח כל כך, עד שכאשר הגיע לכיתה ח', הצליח להתקבל לשיבה מעולה. לאחר תקופה, המשגיח שלו פגש את שמעון ואמר לו שכל הילדים שהגיעו אליו מכיתה זו היו מצוינים ביותר, אך אותו בחור היה המוצלח מכולם.

ר' שמעון מאוד בלט בכיבוד הורים שלו. היה משקיע מחשבה רבה איך לשמח את הוריו ואיך להסב להם את מלא הנחת. תמיד הקפיד לבקר ולראות מה צריך לעזור ולסייע. אני נזכר איך שחמותו חלתה תקופה ארוכה, והוא במסירות נפש השליך נפשו מנגד על מנת לסייע ולעזור במה שאפשר.

לפעמים עולה המחשבה: הרי שמעון ז"ל היה מכבד הורים ככך, והיא לא האריץ ימים? הרי ישנה הבטחת: "למען יאריכון ימיר"?

ר' ישי: לאחר פטירתו של שמעון, התבקשתי לדבר בפני ילדי הת"ת בו לימד אחי ז"ל. באתי והרחבתי על מצוות כיבוד הורים ועל חשיבותה ובעיקר על התמסרותו של שמעון לעניין הזה. עשיתי זאת בכוונה כדי שישאלו את השאלה - "אז מה עם השכר...?"

למעשה כבר בגמרא מסופר על אדם שבמצוות הוריו עלה על סולם כדי לקחת את הגוזלים מהעץ, ולקיים בכך מצוות שילוח הקן. על שני מצוות אלו אמרה התורה "למען יאריכון ימיר". אך בשעת ירידתו מהעץ, אותו אדם נפל מהסולם ומת. הגמרא שם שואלת מיד - הכיצד? ועונה: "למען יאריכון ימיר" - הכוונה ליום שכולו ארוך, ו"למען ייטב לך" - בעולם שכולו טוב!

המשכתי ואמרתי לתלמידים: אנחנו חושבים שזה תירוץ של הגמרא על השאלה, אך באמת זו התשובה וההסבר הראשון ל"למען יאריכון ימיר". כי האמת שכאן בעוה"ז, זו רק תחנה,

תום שנה שלימה מהאסון הנורא במירון, פנינו מ'אבקשה' אל משפחת מטלון הנכבדה כדי לשמוע ולראות בעינינו את עוצמת ההתחזקות והאמונה, שלא נחלשו גם לאחר שנה שעברה מאז אירע האסון, בו נסתלק בחטף ר' שמעון מטלון ז"ל יחד עם שאר מ"ד הקדושים.

תחילה ביקשנו לשוחח עם אביו ה"ה הרב יוסף מטלון הי"ו מעיה"ק ירושלים, כדי שייספר, עד כמה שניתן, על בנו יקירו:

בני שמעון, הוא השלישי במשפחתנו, בעת לידתו כבר זכית להיות מקורב לאורו הגדול של רביז"ל. לפניו נולדו שניים מילדיו, אולם מאז הייתה הפסקה ארוכה. ניסינו לעשות השתדלויות רבות אך בכולם נחלנו מפלות ואכזבות גדולות. חבריי שהחלו להתעניין ולגשש מה קורה איתנו, יעצו לי להבטיח ביום ל"ג בעומר אצל ציונו של רשב"י, שאם ייוולד לנו ילד בריא ושלם, אזי נקרא לו 'שמעון'. ואכן, בזכות סגולה פלאית זו זכיתי ב'נתנאל שמעון' שלנו, בכך רצינו לרמז ש'הק-ל נתן לנו' את 'שמעון'. הוא נולד כעבור שנה מאותה הבטחה ונקרא שמו בישראל ע"ש רשב"י. מעניין לציין כי מכל אותם קדושים שנספו במירון, הוא היחיד שקרוי שמעון ע"ש התנא הקדוש. ב"ה שמעון אף זכה לנסוע בכל שנה לרבינו הקדוש לאומן, מלפני גיל שבע ועד שנתו האחרונה.

לוחם מלחמות ה'

לשיחה מצטרף גם ר' ישי מטלון הי"ו, אחיו של ר' שמעון ז"ל: כשמדברים על המיוחדות של אחינו ר' שמעון, חושבני שההגדרה הכי נכונה שלו הייתה: לוחם דקדושה. הוא היה מציב מטרות לעצמו ונלחם בעזות גדולה לכיוון היעד. למשל בלימוד התורה הק', קיבל על עצמו לפני מספר שנים - לסיים את הש"ס. למעשה נותרו לו קודם פטירתו רק מספר מסכתות בודדות על מנת לסיים את כל הש"ס.

גם בעבודתו כמלמד תשב"ר, בלט שמעון באכפתיות הרבה ובמסירות נפשו למען הצלחת תלמידיו. פעם נכנס לכיתה ה'

תמיד היה מתייחס במאור פנים. חיכוך התמידי של ר' שמעון ז"ל

על ארעיות החיים - בקשתי להתלוות אליו כדי ללמוד את המלאכה מקרוב, אך הוא ממש גער בי. ואולם משראה שאני מפציר ורוצה מאוד, התיר לי להצטרף. לא אומר לכם שלא פחדתי, הייתי סה"כ ילד כבן 14 או 15. כך שבפעמים הראשונות היו לי פחדים ויראות. אך עם הזמן למדתי את המלאכה היטב. עד היום יש לי חברים רבים ב'חברא קדישא' והם יודעים - אם יש לוויה של מישהו קרוב - נותנים לי לקבור.

◀ אתה נכנס בעצמך לקבר?

כן. היו פעמים שרציתי לבדוק האם גודל הבור מספיק ולא הייתי מצויד באמצעי מדידה, או אז נשכבתי בעצמי כדי לבדוק את גודלו.... הפעולה הזאת מביאה על האדם זיכרון חי וחד על יום המיתה.

אתן עוד דוגמא: בעל ה'מגלה עמוקות' בתחילת חיבורו מתאר באופן מבהיל את מה שקורה עם האדם לאחר מיתתו. אני ששמעתי את הסיפור בקלטת של הרב יוספי שיחי' מיד נתתי גם לילדים לשמוע. אלו הם תיאורים שגם מבוגר שישמע אותם יזדעזע, אך למרבה הפלא ילדיי כל כך אהבו את התיאורים. הם רצו לשמוע עוד פעם ועוד פעם. חברים שאלו אותי אם אני לא חושש שיהיה להם סיוטים? ענית להם: אני יותר פוחד שלא יהיו להם סיוטים...

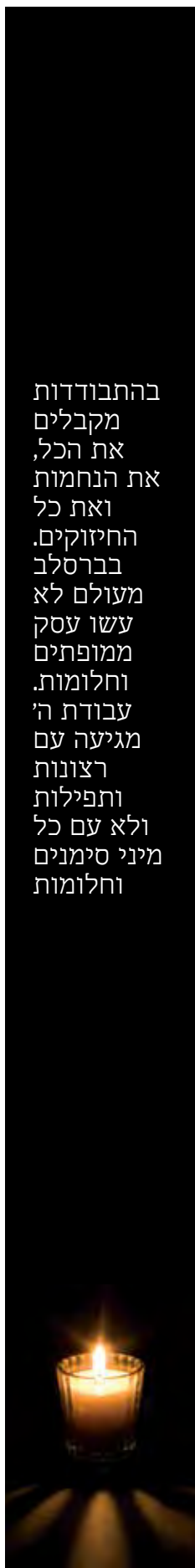
הגישה שלי הייתה לדבר על כך עם הילדים בחופשיות. רציתי שגם הילדים יקבלו את היחס הנכון למוות ויחשבו על התכלית.

גם שמעון ז"ל עצמו, רצה ללמוד איך עושים טהרה למת ולפעמים הצטרף אלי. הוא ביקש ממני - "אבא! אני רוצה פעם להיכנס איתך לקבר". בתהליך הקבורה יש ענין להניח את המת בכבוד, לא להשליך אותו, שלא ייפול לקבר בביזיון, ואת זה עושים שני בני אדם יחדיו. כאשר כל אחד נמצא מצד אחר של הנפטר. בנוסף, יש אמירות שנוהגים לומר לנפטר בשעה זו כדי 'לשלוח' אותו לעולם הבא כראוי. וכאמור, שמעון ביקש ממני לעשות זאת יחד איתי כדי ללמוד את העניין, אך לא הספיק. ולכן כאשר הטמנתי את גופו הטהור אמרתי לו: "שמעון, הנה בסוף היינו יחד בקבר, תגיד לי אם עשיתי את זה טוב או לא...."

הנסיעה הכי מיוחדת...

◀ איך הוא הגיע באותה שנה למירון?

ר' יוסף: בתחילת השבוע של ל"ג בעומר, היו דיונים בין בני המשפחה האם כדאי לנסוע יום או יומיים קודם ל"ג בעומר. כזכור, ההילולא חלה ביום שישי ובנוסף חששנו מכל מגבלות השלטונות. לכן באופן נדיר הגעתי למירון ביום שלישי, שלושה ימים קודם היארצייתו. ב"ה, זכיתי כל שנה להיות במירון. אמנם בני שמעון ז"ל אמר שרוצה גם השנה להגיע דוקא בל"ג בעומר. וכך יצא מביתו יחד עם ארבעת ילדיו ברכבו. הילדים סיפרו שהוא אמר להם בדרך: "הנסיעה הזו תהיה כל כך מיוחדת, שלא תשכחו אותה כל החיים..." למרבה הכאב הם באמת לא ישכחו זאת כל החיים. הילדים גם סיפרו ששרו בדרך - "נפשי שפכי כמים ליבך... אבא אני נותן לך

בהתבודדות
מקבלים
את הכל,
את הנחמות
ואת כל
החיזוקים.
בברסלב
מעולם לא
עשו עסק
ממופתים
וחלומות.
עבודת ה'
מגיעה עם
רצונות
ותפילות
ולא עם כל
מיני סימנים
וחלומות

זה לא המקום שאנחנו שואפים להשתקע בו, אנו מבקשים שיהיה לנו טוב בעוה"ב. אולם הילדים המשיכו ושאלו: אם כל כך טוב שם למעלה, אולי כדאי שגם אנחנו נעבור לשם תיכף ומיד...? הסברתי להם: שברמה העקרונית הם צודקים אבל בשביל שיהיה לנו טוב שם מוכרחים להישאר כאן ולחטוף מצוות מכל הבא ליד. אנו מבקשים ורוצים להספיק כאן כמה שיותר.

היו ששאלו אותנו האם אחד מבני המשפחה חלם עלינו, ענית להם היו כמה וכמה חלומות, אך אבא שיחי' תמיד אומר לנו: פתרונות ותשובות מקבלים בשדה. בהתבודדות מקבלים את הכל, את הנחמות ואת כל החיזוקים. בברסלב מעולם לא עשו עסק ממופתים וחלומות. עבודת ה' מגיעה עם רצונות ותפילות ולא עם כל מיני סימנים וחלומות.

לא מפחדים מהמוות

◀ איך המשפחה המורחבת קיבלה את דבר הטרדיה?

ר' יוסף: באופן כללי, ההתייחסות כאן בבית למושג "מוות" שונה מבתים אחרים. אני זוכר שבילדותי, המושג 'מוות' היה ממש 'חי' אצלי. לאחר שהתקרבתי לברסלב, הנושא אף התחזק אצלי ביותר, תמיד חינכתי את ילדיי לא צריך לפחד מהמוות, אלא רק להתכונן אליו.

בצעירותי, הייתי מקושר מאוד לרבי יוסף עדס זצ"ל מחכמי הספרדים בירושלים. הוא היה נוהג מפעם לפעם לערוך את ה'טהרה' לנפטרים מסוימים. כאלו שבקשו במפורש שדווקא הוא יערוך להם את הטהרה לאחר פטירתם. אני שרציתי לקבל מבט

את כל ליבי...", שמעון אביהם היה בשמחה גדולה וביקש שישירו זאת שוב ושוב. "אבא אני נותן לך את כל ליבי".

רשב"י הזמין אותי

מה המשפט האחרון שאתה זוכר ממנו?

ר' ישי מטלון, חוזר ומשחזר את אשר אירע: פגשתי אותו בפאתי רחבת הריקודים של תולדות אהרון. הוא יצא אליי עם שני הבנים שלו מעומק הרחבה. הם כבר היו בפנים אך הצפיפות היתה כה גדולה שהם נפלטו לצדדים. נפגשנו, ושמעון היה כ"כ שמח למרות שהיטלטל בדרכים כמעט 6 שעות. הוא אמר לי בחיות עצומה: "ישי, זכינו להיות אצל רשב"י, בל"ג בעומר, אני מרגיש שרשב"י ממש הזמין אותי...". אז כלל לא ייחסתי חשיבות מיוחדת למשפט הזה. אצלינו בבית, סגנון משפטים אלו מצוי מאוד, זהו דיבור שאנ"ש אוהבים לומר אותו. לעיתים אדם רוצה ומתכנן לבוא לצדיק אך לא מצליח, ולפעמים אדם מגיע בלי כל הכנה ומאמץ ומרגיש שהצדיק קרא לו לבוא.

לידינו חילקו מיץ ענבים ושתינו 'לחיים'. ושמעון אמר "לחיים טובים ולשלום". באותו זמן הסתיימה ההדלקה והחלו הריקודים. שמעון היה כ"כ נלהב ושמח ורצה מאוד לרקוד. הוא ביקש ממני: "שמור לי על הילדים ואני חוזר בעוד כמה דקות". למעשה זה היה המשפט האחרון ששמעתי ממנו. אני ח-ו-ז-ר בעוד כמה דקות. הוא נכנס למעגלי הריקודים ומיד התחלנו להרגיש לחץ של אנשים מכיוון

הרחבה החוצה, הרגשנו זרם של אנשים שדוחפים אותנו. הבן שלי שהיה איתי אמר: "אבא בא נברח מכאן", לרגע חשבתי באמת להתקדם הלאה לכיוון המדרגות המפורסמות, אך אז אמרתי לו: "הילדים של שמעון כאן איתנו ואם נתקדם לשביל ר' דוב, איך נמצא אותו אח"כ?" כך למעשה ניצלנו.

לאחר דקה, שתיים, הרגשנו מיד שה'זרם' בירידה נבלם. אך הלחץ מכיוון הרחבה המשיך ביתר שאת. התחלנו לצעוק - 'למה לא יורדים? לרדת!! לרדת!!' אנשים צעקו שהמסורה סגרה את המעבר למטה ולכן כדאי לעלות חזרה לכיוון הרחבה. אבל אף אחד כבר לא שמע. אנשים רבים המשיכו להישאב למטה. היתה שם ממש אנדרלמוסיה מפחידה.

לרגע לא חלמתי ששמעון הלך לכיוון הירידה והמדרגות. הרי ראיתי אותו נכנס פנימה לתוך הריקודים. אך לאחר מעשה התברר שהיה שם סחף נורא, ממש כמו במערבולת בים, כך שגם אנשים חזקים ובעלי כוח כמו אחי שמעון - נסחפו לתוכו. תפסתי פינה ונשארתי לעמוד על מקומי יחד עם הילדים, שלי ושל שמעון.

לפתע עבר לידי משהו וצעק בהיסטריה: "אנשים מתים שם... תברחו...". זה היה נראה לי מוגזם וקיצוני, באותן דקות ארוכות לא הבנתי כלל באיזה סדר גודל של אסון מדובר. אני ממשיך להמתין ולחכות עד שהגיע איש בטחון ואמר לי: אתה חייב ללכת מכאן. אי אפשר להישאר במקום, מפנים את כולם. התחלנו לעלות למרפסת הכהנים, ירדנו חזרה, ואז לפתע ראינו את כל האלונקות עם הפצועים. החלטנו ללכת למקום בו שמעון קבע להיפגש עם בנותיו - למטה בכניסה להר, ושם הבנתי מה הכוונה בתפילה שאומרים בסליחות - "הצילנו ממהומת מוות", היה שם בלאגן שאי אפשר לתאר במילים. אנשים מבוגרים, צעירים וילדים בוכים בבהלה. פגשתי שם חבר טוב של שמעון ר' יוסף אגמי הי"ו שאף הוא המתין לילדיו שם, בקשתי ממנו שישאר עם הילדים של שמעון. הוא מיד אמר לי "אבל איפה שמעון", אמרתי לו שלא ידאג ועוד מעט שמעון ירד. אך הלה נבהל, "תשמע זה לא צחוק, היה למעלה אסון גדול ורחב ממדים". אך אני לא חשבתי שכל זה קשור לשמעון. הייתי בטוח שאחי לא היה בכלל באזור. הרי ראיתי אותו נכנס פנימה לרחבת הריקודים.

בערך בשעה שלוש לפנות בוקר, התחילו להוציא אוטובוסים לירושלים והבנתי שמוטב לנסוע לירושלים ומשם לבית שמש - עיר מגורי, מאשר להיתקע עד שבת קודש בחניון. מיד שהתרחקנו ממירון, חזרה הקליטה לסלולרי שלי וקיבלתי טלפון מבני המשפחה: "אתה חי? אבל איפה שמעון, איפה שמעון? - ? רעייתו הבינה מהילדים שאני האחרון שראיתי אותו. באותו רגע התחלתי כבר לחשוש. אמרתי: אני לא רוצה להשלוח אתכם, אבל הוא לא היה שם בכלל... האסון קרה מצד ימין של המקום בו עמדנו והוא בכלל נכנס לתוך הרחבה - שמאלה. אך ככל שנקפו השעות, הבנתי שיש כאן דאגה רצינית. למרות הסברות ההגיוניות שלי, הגיעה השעה חמש לפנות בוקר, ואין אף אות חיים משמעון. חמש שעות שלמות חלפו ושמעון לא יצר קשר! זה גם כ"כ לא מאפיין אותו, היה מתאים לו לעשות הכל כדי להשיג אותו מיד כשמתאפשר...

לידיו של שמעון נשארו עם אותו קרוב משפחה בחניון, הם התעכבו שם כמעט עד הבוקר, ואז

ערב ראש השנה האחרון לחייו, בבלארוס, בדרך לציון רבנו הקדוש. על ציון בעל יסוד ושורש העבודה

"זיחנו ויסעו"

לאחר שהתפרסם המכתב המחזק שכתב ר' שמעון ז"ל לחבירו ימים ספורים לפני פטירתו, מכתב שעורך הדין רבים ונגע בלב של כל מי שרק קרא אותו, אנחנו מביאים כעת ב"פרסום ראשון" מכתב נוסף שכתב ר' שמעון לעצמו תקופה קודם פטירתו הפתאומית, את המכתב כתב לעצמו ככל הנראה בצורה של ראשי פרקים, ובני משפחתו מצאו את המכתב בהשגחה פרטית, וגם כאן אפשר לראות את אמונתו האיתנה בה' ובמשה עבדו, ואת שמחתו אפילו בכל דבר פעוט שנעשה אם האדם יהי רצון שיהיו הדברים הנפלאים לעילוי נשמתו הטהורה.

בס"ד

יום שלישי כ"ב סיון

אני לא מחליט כלום על עצמי "זיחנו ויסעו" תיאור האור החיים, באמצע הדרך עוצרים ע"י הענן אי אפשר להגיד רגע עוד קצת,

או ההיפך אתה באמצע הסידורים להתארגן לְחַנוּת פתאום "זיסעו" והכל ע"י השם, אין דעה פרטית שלך או של משפחתך, וכך קנו דביקות בה' ובמשה. וזה נשאר בדם שלנו הטביעו את זה בדם שלנו. בכל הדורות.

מזה אנו לומדים שאדם לא מתכנן כלום, הכל זה מה' יתברך הכל דמיונות יש בעל הבית לעולם הזה. לכלל ולפרט. ואם תכניס לעצמך את הדבר הזה יפתרו לך המון שאלות, למה, ככה וכו' וכו'

הכל בורא עולם הוא זה שמנהיג את העולם רק מי שחושב שהוא (האדם) המחליט הוא שואל שאלות.

"השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" לכולם יש עיכובים בחיים ולא הכל לפי התוכניות

ולכולם יש שער הגילגולים ואת הַפְּעֵתוֹ ובזמנו רק ה' קובע. בין מובן בין לא מובן בין קל לביצוע או לא קל הכל על פי ורצון ה'. זה המצב העיקרי.

אשתו של החפץ חיים רואה אותו הולך וממלמל 'רבונו של עולם' תהיה בעזרי בהליכתי, ושואלת אותו לאן אתה רוצה ללכת, ועונה לה החפץ חיים אני רוצה לעבור לחדר השני, ושואלת אישתו מה הבעיה אני כל הזמן עושה את זה מהמטבח לסלון, מה הבעיה! זה לא מרחק לא צריך להגיד ת"ה?, עונה לה הח"ח ע"פ ה' יסעו וע"פ ה' יחנו. וכל פסיעה צריך סייעתא דשמיא מה',

ומסביר הח"ח אדם קם בבוקר כאילו זה דבר שנעשה מאליה חשבת פעם מה קורה שאדם קם כמה מערכות בגוף פועלות באותו רגע המוח הדם השריר וכו' ואם משהוא אחד קטן ישתבש הכל מפסיק,

כמו באשר יצר כמה צריכים להודות לה' ולהתחנן שנוכל לקום לנוע ללכת וכו' כדי לעשות חיל ומסיים הח"ח את דבריו צריך שיהיה שם שמים שגור על פינו בעזרת ה' אם יצא ה' הסיפור מובא בספר משכני אחר כך עמ' קכ"ט

ולכן צריך לדעת כמה פעולות יש לאדם ולכן להגיד מודה אני, אשר יצר בכוונה, ואת זה למדנו במדבר הכל על פי ה' ואז תודה לה' שיש לי שכל דיבור ראייה שמיעה ילדים אשה ויש שלום ושלווה ויש פרנסה רגלים ידיים רק להתעמק ואז אומר הח"ח לא צריך ללכת עד וורשה או וינה בשביל לראות את ה' גם בבית אני רואה אותו.

לפני תפילת שמונה עשרה מזכירים חמש פעמים ישראל, למה? בזכות חמישה חומשי תורה אנחנו ישראל, בלי זה לא שווה כלום, אני חי עם ה' כי בספר הזה כתוב זיחנו ויסעו.

שהגיע להדסה עין כרם ולפי התיאור של הרופאים במקום, החולה דומה מאוד לשמעון. המראה החיצוני, הגיל שלו, ועוד פרטים נוספים תאמו מאוד לשמעון. התמלאנו תקווה מחדש. מיד שלחנו אנשים שיבדקו האם אכן זה הוא, אך - לא!

באותו רגע הבנתי שצריך לאזור חושים ולבדוק באבו-כביר. למרות ההלם העצום, הרגשתי שזה הכיוון. אחי ר' אברהם יצא לשם מיידית, מבלי ליידע את הורי כשהמשך אף הצטרף אליו אחי ר' יעקב. שלא ייבהלו מהמסקנה הכמעט מתבקשת. אחי אכן הופיע שם הראשון, עוד לפני שהובאו גופות הנפטרים. שלחנו אליו בדרכים לא דרכים, כל מסמך שיכול לסייע. צילומי שיניים של שמעון ועוד פרטים נוספים.

הר' יוסף: בתחילה כששמעתי על האסון, חשבתי ששמעון הוא האחרון שיכול ליפול במירוץ. הוא היה אדם חזק ובעל כוח, אך בשלב זה גם לי היה כבר ברור הכיוון. אמרתי לעצמי: "אפילו חרב חדה מונחת". "אסור להתיימש, אנחנו צריכים לקוות לטוב". עד השעה שתיים עשרה בצהריים ישבתי כך עם התפילות והחיבור לאמונה.

עיניך הלא לאמונה

כיצד התמודדתם בשעות קשות אלו?

היו אלו שעות נוראיות של אי-ודאות כשכל רגע גוברת ההשערה שכנראה שמעון נמצא בין הנספים. דיברנו על מה שרבינו אומר: "אמונה תולה בפה של האדם". ולכן מה שצריך

הריקודים בשעת ההדלקה של אנ"ש במירון

אמרנו להם שמצאו את אבא, הוא שבר את הרגל ומאושפז בביה"ח, אז שייסעו לביתר עילית בתחבורה ציבורית.

משמים סיבבו שאני הגעתי לירושלים ולא לבי"ש, כך ששהיתי בבית הוריי באותן שעות קשות. לא ידענו מה קורה, האם הוא רק פצוע, היו אז הרבה נעדרים. אנחנו כבר הבנו שיש למשפחה קשר ישיר לאירוע.

מהשעה 6:00 בבוקר, נהפך בית הוריי למוקד חיפושים וחקירות. בנינו כבר 'מקיף' במוח שיתכן ששמעון כבר לא כאן בעולם הזה. אבל... אולי לא. אולי הוא רק נפצע ודי. שלחנו אנשים לכל בתי החולים, נשלחו תמונות שלו לכל מי שאפשר. ביקשנו שיעברו חולה אחר חולה וינסו לזהות אותו, אך שם היו רק הפצועים וממילא לא מצאו אותו בשום מקום.

בשעה 7:00 בבוקר חלה איזושהי תפנית. שמענו על חולה נוסף

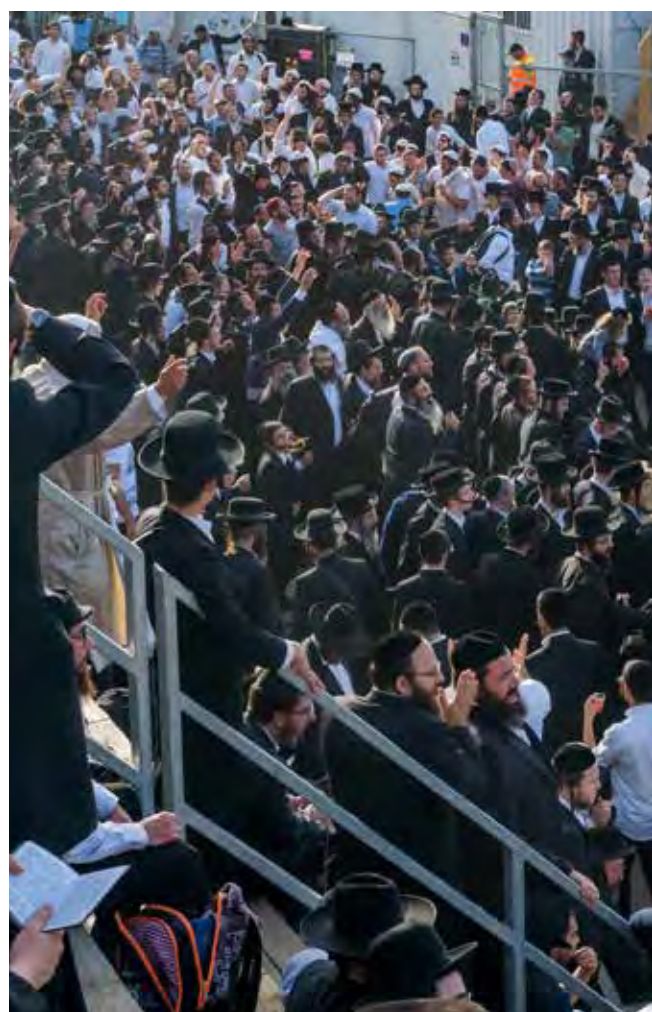

לעשות כעת זה: "אודיע אמונתך בפני". התחלנו להגיד ביחד: "טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו". תוך בכיות עצומות. "זה טוב ששמעון נלקח. זה טוב לנו. זה טוב לאלמנה, ליתומים הקטנים, אין רחמים יותר מהרחמים של הקב"ה, אלו הם הרחמים הכי גדולים של ה', ה' הוא טוב"

את הבכיות שהיו... אין לתאר במילים. אך הבכי לא סותר את ההתחזקות באמונה בה'. וכפי שאומרים אצלנו בראש השנה קודם התקיעות בפיוט 'עוקד והנעקד': "עין במר תבכה ולב שמח". קבלנו מאברהם אבינו את הכוח שגם כשבוכים - הלב נשאר עם הקב"ה - שמח, מאמין ובוטח. איך זה יתכן? התשובה היא שהקב"ה ברא אותנו עם רגשות, אנחנו בעלי לב מרגיש, אנו יכולים לבכות, אך מצד שני נשארים קשורים אליו לגמרי. אברהם אבינו קבל את בנו יחידו לאחר מאה שנות ציפייה, ואח"כ התבקש לשחוט אותו. הוא בוכה במר לבו אך יחד עם זאת ליבו שלם עם הקב"ה לגמרי. ממנו, מאברהם אבינו, קבלנו את הכוחות. באמונה מלאה שזה רק טוב. זאת לא אמונה במישהו גשמי שהיום כאן ומחר בקבר. זאת אמונה בה' יתברך.

◀ איך ומתי התודעתם לכך שהוא כבר 'נפטר'?

ר' ישי: למעשה, היו כמה וכמה אנשי הצלה מאנ"ש שהכירו וזיהו אותנו בין הנפטרים כבר באירוע עצמו. הרבה לפני ההודעה הרשמית שהגיעה לנו. כך

כיצד ניתן
בכלל
להתרכז
בתפילה?
אבל מי
שיודע את
הכח של
התפילה
מבין
שאדרבה!
התפילה
היתה
בשבילו
אמצעי
מעולה
לפורקן. היא
נתנה לו כח.
כח להאמין
ולהתחזק

הדבר התפרסם בין אותם מכרים אך הם לא יכלו לעשות כלום בנידון. כל עוד לא זיהו אותו באופן מקצועי אסור היה להם להודיע למשפחה.

בערך בשעה 12:00 בצהריים, התקשר אלי ר' יאיר אנקונינה - (שהיה חברותא של שמעון בשעות הערב בכולל חצות של הר"ר יהושע מאיר דויטש שליט"א ועובד בחברה קדישא) מאבו כביר ואמר לי: אם כל הענין הולך להתברר כנכון ואתם רוצים להספיק לקבור את אח שלכם ביום שישי, חייבים לדאוג שתהיה חלקת קבר. אם אין חלקה קנויה על הנייר - לא ישתררו לכם את הגופה. צעקתי לו: "אתה קולט מה אתה אומר לי עכשיו?". כמה שכבר הבנו ששמעון נפטר, עדיין לא אמרו לנו זאת בבירור. זה היה רק 99% ולא 100%.

שתקתי. ניסיתי לעכל את העניין, ואז הוא אמר לי - "אני רוצה לשמוע ממך שהבנת לחלוטין את מה שאמרתי כעת". מיד השבתי לו: "ברוך דיין האמת. כן. הבנתי".

בשעה 1:00 בצהריים הבשורה כבר התפרסמה ויצאה לתקשורת. מאז נוצר מצב מוזר. אנשים מגיעים אלינו ושואלים מתי קיבלנו את הבשורה והאם תהיה הלוויה היום ואנו עדיין לא קיבלנו את התשובה הרשמית מאבו כביר. רק בשעה שלוש בצהריים אושרה טביעת האצבע של שמעון וקיבלנו את התשובה מהמכון.

"אני רוצה לציין" ממשיך ר' ישי "שהיכולת של אבא להכיל כאלו אירועים היא בלתי נתפסת. זהו כח המגיע מאמונה איתנה בהשי"ת". כשנגשתי אליו לבשר לו את הבשורה לאחר השיחה עם ר' יאיר מאבו כביר, הוא מיד הרים את העיניים לשמים, ואמר: "השי"ת נתן לי את שמעון 37 שנה, ה' נתן וה' לקח". אני זוכר איך היתה לו רק בקשה אחת: "רבונו של עולם! בבקשה! אני רוצה לקבור אותו עוד היום, שהלוויה לא תידחה למוצאי שבת".

ר' יוסף: התחלתי להפעיל את כל הכוחות כדי להשיג את המטרה הזו. בנוסף, כאשר הבנתי ששמעון נפטר, מיד פניתי לר' יאיר אנקונינה, שטיפל בכל נושא הקבורה ואמרתי לו: "אני בעצמי רוצה לעשות את הטהרה. לא אף אחד אחר". עד היום, בכל פעם שר' יאיר פוגש אותי הוא דומע ואומר: "אני לא יודע איך עשית את זה, מהיכן הכוחות?"

ברגע שקיבלתי את ההודעה שהמיטה יצאה מאבו כביר, פניתי לבית הלוויות - שמגר. השעה הייתה בערך ארבע אחה"צ, לא ידענו אם נספיק לקבור אותו לפני שבת, היה צריך להזדרז מאד. חבריי מ'חברה קדישא' שכבר מכירים אותי וגם הם עצמם לא נבהלים לראות מתים, בחנו אותי בחשש כשראו אותי נכנס כדי לטפל בטהרה של בני. כמה שמכירים ויודעים שאני עושה זאת פעמים רבות, חששו שהפעם הגזמת. אחד מהם רץ אחרי, תפס אותי ואמר לי: יוסף, אתה יודע מה שאתה עושה? אתה מסוגל לעשות כזה דבר? אבל אפילו לא עניתי לו, רק הסתכלתי עליו, במבט שאומר - "אני לא יכול לא לעשות זאת", תניח לי...

הוי, כמה שמחתי כשראיתי את הגוף של שמעון שלם לחלוטין, לא שבור, לא מעוות. ללא שום חבלה חיצונית. אמרתי לו בכאב עצום: "שמעון קום!"... ראיתי אותו עם חיוך על הפנים. ב"ה אני יחד עם ידידי ר' יאיר עשינו את כל הטהרה לבד. בכינו וקברנו.

אנחנו כבר היינו אצל רבינו...

◀ היו לו דיבורים שרמזו על פטירתו קודם לכן?

בשבועיים האחרונים הוא דיבר כמה פעמים מהפטירה. למשל הוא אמר - "אני רוצה לקנות קבר", אמרנו לו: מה אתה צריך קבר, אתה צעיר. אך הוא אמר לי - אבא וכי אתה לא רוצה לקנות קבר? אמרתי לו שלא, אני לא דואג על העניין הזה...

המקום שבו אחזו הוא ור' יאיר ב"ליקוטי הלכות" הסימניה היתה באמצע הלכות נחלות בהלכות ירושת הבנים. בדרך כלל היה שמעון מקפיד תמיד לסיים את הקטע בו אחזו ולסיים במשהו טוב, ולשים שם את הסימניה. מעניין שהפעם בדיוק שמעון השאיר שם את הסימניה.

החברותא שלו סיפר שכאשר דיברו על נושא של גלגולי נשמות. מיד שמעון קם, דפק על השולחן ואמר: "גלגולים? אין יותר

גלגולים. אנחנו היינו אצל רבינו, יש דיבור מהרב'ה שהאדם יכול להתעקש ולבקש לא לרדת שוב! ובכן, אני לא יורד עוד פעם, הצדיק תיקן אותנו, אנחנו גמרנו כאן!" היו לו כמה דיבורים כאלה בשבועיים האחרונים. הוא גם אמר שהיה רוצה מאוד להיקבר ביום שישי.

ר' ישי: תקופה קצרה לאחר הפטירה, מישוה ניגש אלי בכותל ושאל אותי אם אני אח של שמעון מטלון? בימי ה'שבעה' התמונות של כל הנפטרים התפרסמו, וכך הוא אמר לי: תדע לך שלמדתי עם שמעון ביחד בישיבה. באותו זמן חוויתי אובדן קשה. אחי נפטר ושמעון בא לנחם אותי. לאחר שדיברנו מעט, סיפרתי לו שהלוויה הייתה ביום שישי. כאשר שמעון שמע את הדברים הוא מיד אמר בהתלהבות: "אתה יודע את המעלה של אחיך? הלוואי שגם אני אקבר ביום שישי!". אכן תפילתו התקבלה.

אני כבר אסתדר...

◀ ידוע לכם מה עבר עליו ברגעים האחרונים?

כתוב בגמרא 'מת ופניו למעלה סימן יפה לו'. היתה עדות של מישוה שהיה לידו. הוא ראה אותו ברגעיו האחרונים. במשך ימי השבעה הגיע הלה וסיפר מה שראה. הרי האנשים נפלו האחד על השני. שמעון שכב שני בערימה, כלומר היה עוד אדם מתחתיו ומעל שמעון היו אנשים נוספים. כולם סביבו, גם אלו שרק נפצעו, היו עם הפנים למטה, ושמעון היחיד שהיה עם הפנים למעלה. סימן יפה לו...

אותו אדם סיפר גם, שהוא דיבר איתו ואמר לו - 'תן לי יד, אני אנסה למשוך אותך', אך שמעון התעקש ואמר - 'אני אסתדר, יש מתחתיי ילד ששוכב בין הרגליים שלי, תוציא אותו קודם'.

יש גם את המכתב שהתפרסם (ראו מסגרת), שם כותב שמעון לחברו חיזוקים נפלאים. הוא נתן את לו המכתב ביום חמישי, לפני שנסע למירון, ואמר לו "תפתח את זה ביום ראשון, נדבר על זה שבוע הבא".

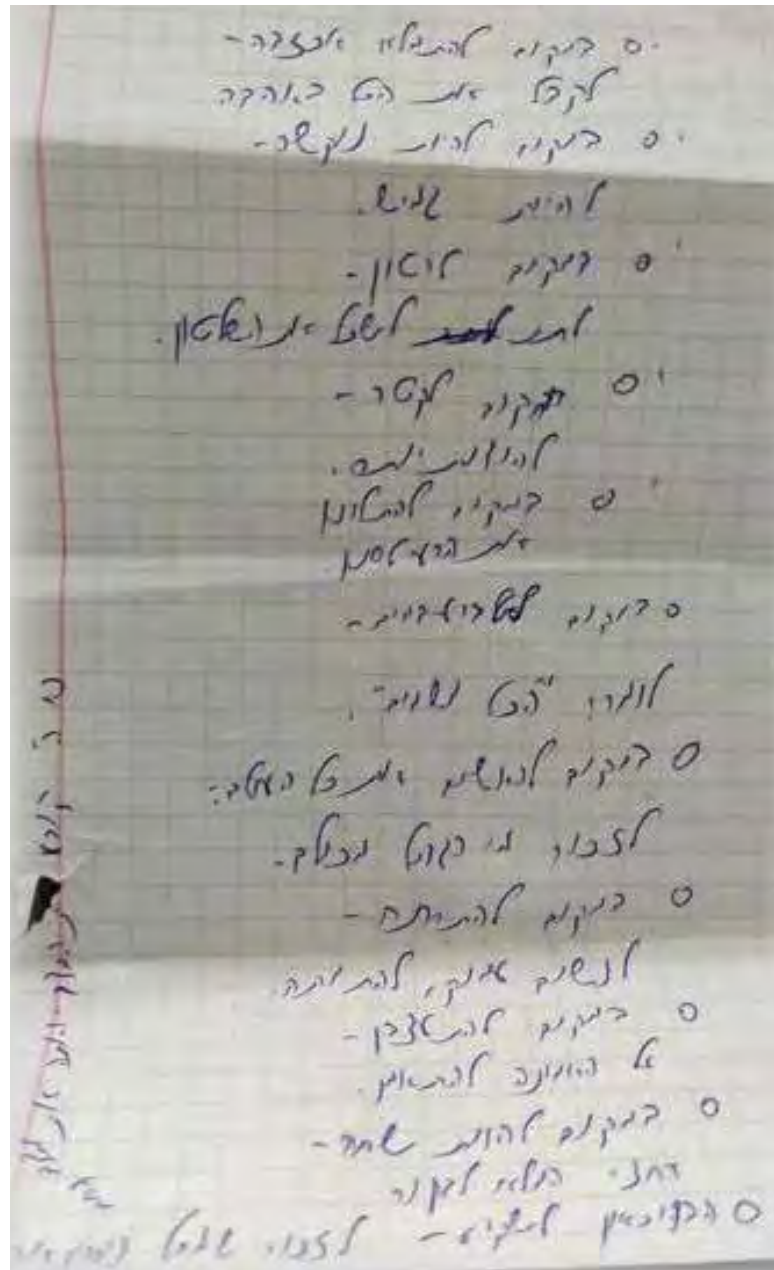
החבר, שאף הוא לימד בת"ת יחד עם שמעון, לא ייחס חשיבות גדולה למכתב והטמין אותו בתוך היומן. ביום ראשון, כולם בת"ת היו בטראומה מהאסון, הילדים כ"כ אהבו את שמעון, הוא היה ממש מסור אליהם עד כדי כך שהילדים וההורים לא רצו לעזוב אותו בסוף השנה, רצו שהוא יעלה איתם כיתה... ואז לפתע נזכר המלמד במכתב. הוא פתח את היומן והתלמידים לא האמינו. המילים כל כך ניחמו אותם, הדברים מדברים בעד עצמם...

איך מתמודדים

◀ פטירה של בן בדמי חייו, זהו כאב שאי אפשר לתאר במילים. איך מתמודדים עם בשורה כה קשה?

ר' יוסף: לפני תקופה הגיע לכאן יהודי שהחתן שלו נפטר בפתאומיות בשמחת תורה. אמרתי לו - תדע לך - הנשמות האלו של החתן שלך ושל הבן שלי - נבחרו בקפידה. טוב להם שם - יושבים ונהנים עם השכינה. אולם צריך לזכור שאנחנו נבחרנו יותר מהם!! אנחנו, קרובי המשפחה שנשארנו כאן ורואים את המציאות בעיניים של טבע, ממילא מחפשים את הגורמים והאשמים - אולי אנשי הביטחון או כל מיני סיבות אחרות. אנו מתמודדים עם מציאות מורכבת, ולמרות זאת נבחרנו להאמין שהכל היה מדוקדק משמיים. זה וודאי הכי טוב שבבילם ובשבילנו. איך? אני לא יודע, אם אדע אזי כבר לא ייחשב הדבר כניסיון.

אספר דוגמא נפלאה איך הכל לטובה, ממה שאירע עם שמעון בעצמו: שמעון כמלמד בת"ת, התמודד כמו בכל מסגרת חינוכית

מכתב האמונה שכתב ר' שמעון ז"ל טרם פטירתו

מתחילה היכן שהשכל נגמר, איפה שהשכל שלנו כבר לא מבין מה הטוב בזה. זה בעצם מה שאמרת לאותו אדם שאיבד את חתנו - הם, הנפטרים, טוב להם. הם מבינים הכל ויודעים הכל. שם למעלה צוחקים עלינו שאנחנו פוחדים, דואגים, עצובים ובוכים. הם הרי יודעים את הסיבות וכואב להם שאנחנו עצובים. כמה שהדבר יותר סתום ובלתי מובן - דוקא שם צריכים להתחזק ולהאמין יותר. זאת בעצם כל העבודה שלנו. עבודה נבחרנו דווקא אנחנו.

ר' ישי מבקש לחדד נקודה נוספת: בעבודתי בישיבה לצעירים, אני מדבר הרבה עם הבחורים באופן פרטי וגם בשיחות לכולם. אחרי הסיפור במירון ישבנו ודיברתי על הכח החזק של האמונה. אמרתי להם שהכוח הזה מגיע מהתפילה, מההתבודדות, הקשר הרצוף הזה עם ה', הוא זה שנותן את התחושה של "ממך - אליך אברח", תפילה היא פורקן.

סיפרתי להם על אבא שיחי', איך שבשעות הקשות, בזמן שהיה ספק גדול עם שמעון בחיים הוא לא ידע אם הוא אונן או לא, אך החליט: אני הולך להתפלל. שעתיים (!) הוא היה בתפילת שחרית. איך יתכן? כיצד ניתן בכלל להתרכז בתפילה? אבל מי שיודע את הכח של התפילה מבין שאדרבה! התפילה היתה בשבילו אמצעי מעולה לפורקן. היא נתנה לו כח. כח להאמין ולהתחזק.

ר' יוסף: אני תמיד אומר לילדי, שלהיות אבא זו זכות נפלאה. אתה יכול לכוון, להדריך ולחנך. ומצד שני זו גם חובה, כי אם אני לא אעשה את התפקיד שלי נכון, אזי לא רק שאתחייב כלפי שמיא, אלא יהיה לי גם דין איתכם. כאשר נגיע לשמים אתם תתבעו אותי ותאמרו: "אבא! למה לא חינכת אותנו? למה לא לימדת אותנו לנצל את הזמן?" במסגרת התפקיד הנפלא שקיבלתי, אני מחויב לדאוג ולהחזיר את הפקדונות - כראוי. וכאן, אני שמח שהחזרתי את הפיקדון שקיבלתי - כל כך יפה, אני מרגיש שעשיתי מה שמוטל עלי.

אנשים שואלים אותי איך אתה מסוגל לעבור כזה דבר? ואני אומר שיחד עם ה"עין במר תבכה", יחד עם הכאב והבכי הגדול על הפרדה הקשה, אני כביכול גם רוקד איתו ושמח על כך שיצא מהעולם בצורה כל כך נקייה, כל כך יפה. הלוואי ואני גם אזכה. עם קבלת עול מלכות שמים כזו, בשעת חצות לילה, עם ריקוד וחן כזה. איזו זכות! להיכנס ישר לחיקו של רשב"י. הוא גם טבל פעמיים במקווה קודם פטירתו, פעם אחת בביתר עילית לפני שיצא לדרך, ואח"כ שוב כשהגיע למירון.

כתוב: "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות". הפשט של הפסוק הוא: כאשר אנו נמצאים בזמנים של בוקר, כלומר שהכל מאיר וברור, אזי צריכים לומר ולדבר על החסדים של ה', וכך נקבל כח להאמין בה' גם בלילות - בזמנים הקשים. אולם לפי הפשט הזה היה צריך לומר ואמונתנו בלילות, כלומר שנחזיק באמונה שלנו, ולמה כתוב **אמונתך**? אלא מובא בשם הצדיקים, שכאשר הקב"ה נותן לאדם ניסיון, הוא מאמין בו שיצליח לעמוד בגבורה באותו זמן חשוך. האמונה הזו של בורא עולם בבניו, היא זאת שנותנת את הכח לעבור את הכל בתקווה ואמונה. זאת הכוונה ואמונתך בלילות. אשרינו מה טוב חלקינו.

ר' שמעון ז"ל עם יבדלחט"א אביו ר' יוסף שליט"א

גם עם ילדים יותר מאתגרים. לפני שנתיים אירע שבחור צעיר כעס עליו בעקבות עונש מסוים שנתן לו. הלה בלי להתבלבל ניגש למטרה ופתח תיק על המלמד שלו, כלומר על בני שמעון.

כידוע, במקרים כאלו המשטרה לא בודקת היטב את המקרה, אלא מיד לוקחים אותו לחקירה. ובכן, לקחו אותו לחקירה, אך ב"ה, באופן חריג, קרה שדווקא התייחסו אליו בכבוד ושיחררוהו בזריזות. אולם כחלק מנוהל החקירה, לקחו משמעון טביעות אצבע. הפעולה הזו גרמה לשמעון צער ועוגמת נפש. הוא ממש כאב את העניין. הכיצד יהודי המחנך את ילדי ישראל מקבל יחס כשל פושע רח"ל. בזמנו התחזקנו הרבה ביחד והוא קיבל את העניין באהבה.

אולם ה' חושב מחשבות, גלגל את כל העניין לטובה. כידוע, באירוע רב נפגעים (אר"ן), תהליך הזיהוי של הנפגעים הינו ארוך ואיטי, וזאת על מנת שלא יהיו טעויות או החלפות בזיהוי הנפטרים. לכן באופן אוטומטי הנפטרים מתחלקים לשתי קבוצות: המזוהים - אלו שהיה עליהם סימן מזהה ויודעים מי הם, ואלו שלא זיהו אותם. שמעון לא היה מזוהה. לכן מיד בבוקר שלחנו לאבו-כביר כל מה שיכול לעזור בזיהוי, צילומי שיניים שלו, ועוד כל מיני רעיונות. ניסינו להפעיל את כל מי שאפשר כדי להזיז את העניינים אך זה היה מאד קשה. למעשה, מה שהועיל בסוף היו אותן טביעות אצבע שנלקחו בחקירה האומללה ההיא. כשמצאו את טביעת האצבע - מיד אישרו את זהותו וכך זכינו לקבור אותו ביום שישי. מתברר למפרע שהקב"ה סידר את כל הפרשיה ההיא לטובתו של שמעון. כדי שייקבר תיכף ביום שישי, כשאיפתו. למעשה הוא היה היחיד מכל הנפטרים שהיו בקטגוריית 'לא מזוהים', שזכה להיקבר עוד ביום שישי ולא לאחר השבת.

נו, אם שמעון היה יודע כל זאת שנתיים לפני כן, האם היה מסכים שהכל היה שווה? בודאי, אך ברגע שאדם יודע את הסיבות זו כבר לא אמונה, האמונה

האחים

הקדושים

מתוך הספר אש תמיד תוקד

לזכרון חסידי ברסלב
בפולין חלק ב' הנמצא
בשלבי עריכה

'עשרה ראשונים' בלובלין, הדפסת 'ספר המידות' עם המראי
מקומות מהגה"ק רבי צדוק הכהן || העליה הנסית לארץ
הקודש || בסערה השמימה על קדושת השם בחודש אייר
תש"ח בירושלים עיה"ק || **שביבי אור מחייהם של האחים ר'
יהודה זינדל ור' שלמה זלמן זילברמן** || הנאהבים והנעימים

דוד דגן

ר' יודל זילברמן

ר' שלמהלה זילברמן

ת החלו לזרוח קרני הודו של רבינו הק' במדינת פולין, ואך מתי מעט ניאותרו לאורו, זכו האחים ר' יודל ור' שלמה'לה למשפחת זילברמן, להיות מהמקורבים הראשונים.

אביהם, ר' שמואל פרץ, מקרובי משפחתו של הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין היה. בנו, ר' יהודה זינדל המוכר בכינויו ר' יודל, למדן וירא שמים מרבים, נמנה על מקורביו ובאי ביתו של רבי צדוק. כיון שכך, לא אחת שמע מפיו גדולות ונצורות על קדושתו של רבינו ותורתו.

במחיצת רבי צדוק הכהן

בעקבות כך, אף זכה ר' יודל להשתטח על ציונו הקדוש של רבינו באומן. היה זה לאחר שגויס בעל כורחו לצבא הרוסי - ששלט אז גם בפולין - הוא ניצל עובדה זו ובהיותו באזור אומן הלך להתפלל על ציון רבינו הקדוש, שעל רום מעלתו שמע רבות מפי רבו ושאר-בשרו רבי צדוק.

בזכות קירבה מיוחדת זו, היה לר' יודל חלק חשוב בגילוי המראה-מקומות על 'ספר המידות', שחיבר רבי צדוק מלובלין, כפי שכותב בשמו החסיד ר' יעקב הלוי דוב:

"שמעתי מפי הרב החסיד מזקני וגדולי אנ"ש מהמקורבים הראשונים לדרך אדמו"ר צדוק"ל בפולני' הרב ר' יודל זילברמן ז"ל הי"ד מלובלין שהשתקע בסוף ימיו בירושלים, איך שהוא היה האיש שלקח את הספר המדות עם המראי-מקומות מהגאון הק' ר' צדוק הכהן צדוק"ל מלובלין בסוף ימיו להדפיסו. כמו כן סיפר לי הרב החסיד ר' יודל הנ"ל שראה אצל הגאון הק' הנ"ל חידושים על כל ספרי אדמו"ר צדוק"ל, אך מפני רעש המלחמה האחרונה נאבדו ולא נודע לנו מקומם.

"כשבא אליו בבקשה שרוצה להדפיס הספר המדות עם המראה מקומות שלו שראים אצלו זממן, הסכים מיד שיודפסו כי בדפוסים הקודמים נדפס ספר המדות בלי שום מראי מקומות, אבל התנה תנאי היות שהמראי-מקומות היו כתובים על הספר המדות שלמד בו, על כן לא יוכל להלוותו אפילו ליום אחד כי לא יוכל להיות בלעדו, רק בעת שיביאו לו אחר, יתן את שלו. ומפני שלא נדפס ספר המדות זמן רב, לקח זמן עד שהשיג ספר המדות מאנ"ש ברוסיה ואז הסכים לתת את ספר המדות שלו עם המראי-מקומות להדפיסו" (ספר תהלים עם ליקוטי קודש ניו יורק תשכ"ה בהקדמה)

רשימת בעלי התפילה והתקיעה בקיבוץ בלובלין - ר' יודל זילברמן בעל תפילה בזכור ברית' מוסף יום א' ושחרית יום ב' (באדיבות ספריית מכון שיקו)

אליהו מנדלאל ואחיו ר' יחזקאל, והבחורים אהרן לייב ציגלמן ויצחק מאיר קורמן, שמבית אביהם היו מחסידי לובלין.

אל החבורה הקדושה הצטרפו עתה גם ר' יודל, שהתקרב מעט קודם לכן, ואחיו הבחור שלמה'לה - שלמה זלמן.

לקראת ראש השנה תרס"ז, חברו הם יחדיו לנסיעה לאומן: ר' יצחק ברייטר, ר' שמואל אליהו ור' יחזקאל מנדלאל, ר' יודל ואחיו שלמה'לה, ר' לייביש לאטערמן והבחורים אהרן לייב ואיטשע מאיר.

לרוב בני החבורה, אברכים ובחורים צורבים, לא היה ממן להוצאות הנסיעה מלובלין ועד לאומן שבאוקראינה. טיכס רבי יצחק ברייטר עצה; עשה 'כיס' אחד לכולם שבו נתנו כל אחד את פרוטותיו, "בברדיטשוב גרים אנשי שלומנו" אמר להם, "מכיר אני כמה מהם ובוודאי יטייעו לנו להמשך נסיעתנו לאומן", וכך שכנע אותם לצאת לדרך.

בהגיעם לברדיטשוב, שם פעמי אל כתובתו של רבי שמעל מלמד שאותו הכיר מנסיעתו הקודמת. רבי שמעל שמח למראה פניו, ובראותו שבעה אנשים נוספים יחד אתו - גדלה שמחתו עוד יותר על שהתקרבו אנשי פולין לדעת רבינו, הוא

רבי צדוק נסתלק למרומים בט' באלול תר"ס, וכעבור עשר שנים הובא ספר המדות לדפוס, עם המראה מקומות שערך, כאשר ר' יודל נמנה בין עורכי הספר, כאשר יסופר להלן.

חבורת הקודש בלובלין

בשנת תרס"ה התקרב בלובלין אברך עילוי ומבקש אמת, לאור רבינו. רבי יצחק ברייטר. הוא נסע לאומן לראשונה לקראת ראש השנה תרס"ו. מאומן חזר כאיש אחר, רוח הצדיק החלה לפעמו והוא החל לקרב נפשות בבית המדרש הלובלינאי לאורו של הנחל נובע. מאותם מקורבים ראשונים היו ידידו ר' שמואל

החל לרקד וברך בחדווה 'שהחיינו' בשם ומלכות.

ר' שמעורל, שגבאי צדקה היה, גם דאג להם לדמי המשך הנסיעה. וכך זכו רבי יצחק ברייטור והחבראי מפולין להגיע לאומן ולהשתטח על ציון רבינו הקדוש ולהימנות על הקיבוץ באותו ראש השנה דשנת תרס"ז, וחיות גדולה נתמלאו מההתעוררות והתשובה והיראה, ואהבת החברים והשמחה ששרתה בין אנשי שלומו שנקבצו ובאו מכל מקומות מושבותיהם.

שטיבל ראשון בפולין

לא ארכו הימים ורבי יצחק מיסד בלובלין מניין תפילה בבית מדרש ישן ליד בית-העלמין העתיק שבו טמונים ה'חוזה', המהרש"ל ועד צדיקים רבים. היה זה השטיבל - בית החסידים - הברסלבי הראשון בפולין, ה'קיבוץ' הראשוני שממנו יתד ופינה לעוד קיבוצים רבים.

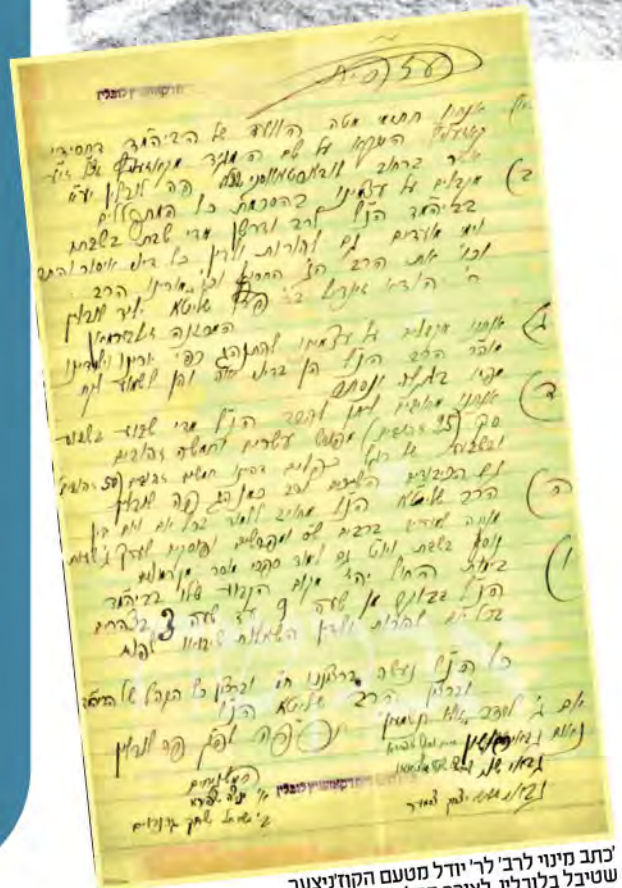
בין הנפשות היקרות שנכנסו אל בית-חסידים זה והשלהבת נתפסה בהן, היה בחור בן שבע עשרה בשם בן-ציון ארביטמו, שלימים נודע כרבי בן-ציון אפטר מגדולי חסידי ברסלב. בן-ציון, יליד העיירה אפטא ומבית של חסידי מודז'יץ, למד בישיבה בלובלין וכיוון שבעל נפש היה, תר וחפץ אחר מקום של חיות והתלהבות. באחד מימי שנת תרס"ח, שמע על השטיבל הברסלבי השוכן ליד בית העלמין, וכיוון שהכיר מעט את הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' לאחר שרבו המליץ לו ללמוד בו כסגולה ליראת שמים - הועיד פניו אל השטיבל והחל להתפלל שם. לסעודות שבת הזמינו רבי יצחק ברייטור לביתו, ובהיותו מטבעו אדם נוח להתלהב, בשמעו את השיחות הנלהבות מפי רבי יצחק, הפך הנער בן-ציון כולו לאש להבה וברבות הימים קירב רבים לברסלב ויסד 'שטיבלאך' ברחבי פולין.

אנ"ש בלובלין זכו לביקורו של החסיד הגדול רבי

הבעיר את השלהבת. החסיד הנלהב רבי יצחק ברייטור

וממש
בוסים
נפלאים
בסיבות
שונות
שבשעה
3:15 באו
בבהלה
ובזיעת
גופם
להבאהן
[=רכבת]
ממש
ברגעים
אחרונים
אשר אין
לבאר על
הכתב

כתב מינוי רבי לר' יודל מטעם הקודניצער שטיבל בלובלין, לצורך קבלת סרטיפיקטים

אחר כך הרבה אנשים, עד שלפני המלחמה השנייה כמה אלפי איש נמנו על שמו של רבינו הקדוש" - לשון החסיד ר' מרדכי יגלניק. (תיקון הכללי ב"ב תשט"ו)

מכתבים מגדולי אנ"ש באומן

חבורת המקורבים בלובלין החזיקו בקשר מכתבים הדוק עם רבי שמשון בארסקי מאומן, וזכו ממנו להדרכה ישירה ודיבורי אמונה בדעת. יותר מכל, עוררם רבי שמשון לקבוע שיעור ללימוד בספרי רבינו בדיבוק חברים. כך למשל הוא כותב להם:

"פריסת שלום להידידים הנאמנים הרב יהודא זילברמן, והרב שלמה שטאמפאטיר והרב יצחק ברעניר נ"י ורבי חיים האבערמאן וכו' וכו'. אם רצונכם באמת להיות קיימים באמונה הקדושה בדרך הַרְגֵשׁ החיוני, מוכרחים אתם להשתדל בכל היכולת להתנהג כדעתו של אדמו"ר ז"ל ולקבוע עצמכם על כל פנים על שעה אחת בכל יום ללימוד ספרי אדמו"ר ז"ל בצוותא חדא עם שאר החברים, ודווקא בבית המדרש הקבוע שלכם, כי קביעות מקום החברות הוא תיקון גדול לענין השגת הדעת האמת, כמבואר בספרי רבינו ז"ל בכמה מקומות ואז בוודאי תרגישו בעזרת ה' יתברך נעימות גורלנו"

במכתב נוסף, מכ"ט שבט עת"ר, הוא עונה להם על בקשתם שיבוא אליהם לפולין להשפיע להם מתורת רבינו:

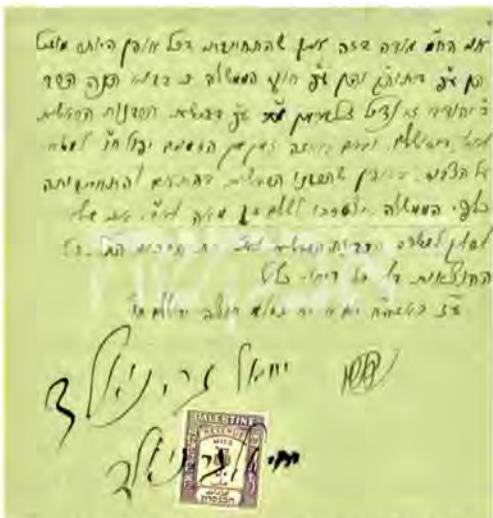
"כבוד אנ"ש היקרים ובפרט להחברים הנאמנים הר' יחזקאל מ"א, ור' הניך ור' יהודא ז"מ ור' שלמה שט"פ, וידידנו היקר ר' דוד סאטאנאוויש נ"י ויזרח לנצח.

"מכתבכם אודות נסיעתי למחניכם קיבלתי לנוכח, ובתחילת קריאתי אותו התחילו לכנוס בדעתי איזו מניעות וספיקות מחשש בריאות גופי, וגם מחסרון מלבוש חורף וכו' וכו', אך תיכף עלה על רעיוני הענין הק' המבואר בהמעשה מחכם ותם, כשהביאו המכתב אל התם מהמלך, לא נכנס בשום חקירות, ושאל רק אם הוא בלי ליצנות תיכף נתרצה לקיים

גם לכתוב לי בפרטיות איך אתה חי בארץ החיים ומה שנודעת שם, כי אצלנו חשוב כל דיבור ודיבור שאנו מקבלים משם ואנו נושקים כל מכתב כמו"ש כי רצו עבדיך את אבניה ועפרה יחוננו

ממסמכי העליה של ר' יודל ומשפחתו

כתב ערבות עבור ר' יודל ומשפחתו, נכתב ע"י ר' לייבל רוזנפלד ונחתם ע"י ר' יחיאל גרינוולד

שמשון בארסקי מאומן, שבא במיוחד להתוועד עם המקורבים וללימוד עמם בספרו של רבינו, לימוד ממנו החיו את נפשם ימים רבים. לפני תחילת הלימוד נהג לומר להם שייצאו ויאספו צדקה מיהודים, כדי שיהיה 'אוויר הנח והזך' ודיבורי הצדיק יהיו נשמעים ומתקבלים בלבבות (ע"פ תורה י"ז בליקוטי מוהר"ן).

בשבת בבוקר למד רבי שמשון בפניהם ב'סיפורי מעשיות', כפי שנהג באומן, מנהג שנפוץ אחר כך בקרב כל חסידי ברסלב בפולין. הוא גם שלח תמידין כסדרון מכתבים לרבי יצחק ויתר אנ"ש, עם דיבורי אמונה ועבודת ה', לשאלתם, יעץ רבי שמשון לחבורת המקורבים בלובלין להישאר באותו בית מדרש פינתי ליד בית-החיים, ובתקופה הראשונה להתקרבותם לא לייסד שטיבל במקום מרכזי ובולט, מה שיכול למשוך עליהם התנגדות.

כעבור שנים אחדות שהתפללו המקורבים באותו בית מדרש ליד בית העלמין, שמע פעם אחד מגבירי העיר את תפילתו של רבי יצחק והתעורר מאוד ממנה עד שהחליט לנדב דירה ראויה עבור בית כנסת לחסידי ברסלב. וכך עברו אנ"ש למבנה חדש ומרווח ברחוב המרכזי לוברטובסקה 34, שם פעל השטיבל עד לפרוץ השואה.

"וככה נתפרסם שמו של רבינו הקדוש, ונתקרבו

ר' יודל זילברמן

ר' שלמה זילברמן

להשיג מעות על הוצאות ואפשר ג"כ אשיג בהלוואה איזה מלבוש המוכרח לי, ומטעם זה ג"כ צריך הדבר להתעב איזה ימים, וממילא עד יום הנסיעה יכולים אתם להשיבני עוד על המכתב הזה, אם לנסוע אצליכם עתה כפי כתיבתכם במכתבכם המוקדם, ואם להרחיק קביעות הנסיעה על ימי הקיץ בעזה"ת, כי בקיץ יש בדעתי לנסוע עוד לאיזה מקומות בעזה"ת ועתה בימי החורף נמנע ממני הדבר, וגם אצליכם א"א לי להתמהמה יותר מעד ימי הפורים הקדושים הבע"ל, ע"כ תודיעוני דעתכם בזה, והשי"ת יזכני ברחמי לעצה שלימה בזכות רבינו ז"ל אשר הוא פלא יועץ, ואזכה לכוון לרצונו ית' בכל תנועה ועובדא, אמן.

"דידכם וחברכם ואוהבכם הדורש שלומכם וטובתכם באמת והמחכה למכתבכם במוקדם האפשרי והמצפה להשי"ת להביני את הרמזים המרמז לי בכל סבה וסבה, באופן שאכוון אל האמת בכל פרט, שמשון בארטיקי".

האח ר' שלמה'לה, שנתכנה ר' שלמה מלמד' על שום היותו מלמד תינוקות להועיל, היה מקורב לחסיד הדגול רבי אברהם ב"ר נחמן, שהעריכו מאוד, ובד בבד קיבל מכתבים מרבי שמשון.

עריכת המראי-מקומות

באותה שנה, שנת עת"ר, יצא לאור עולם ספרו של רבינו הקדוש 'ספר המידות' עם מראי מקומות מרבי צדוק הכהן, על ידי ר' לייבל רזנפלד-פרומפולר, בהשתתפות משלמי מעות קדימה מכל רחבי פולין ואף מחוצה לה. על עריכת מראי המקומות מעצם כתב יד קדשו של רבי צדוק, פענוחם ועריכתם לדפוס, שקדו יחד עם ר' לייבל, ר' יודל זילברמן והבחור איטשע מאיר קורמן. כך מציין המדפיס ר' לייבל:

"ועל הברכה יעמדו ה"ה ידידים נעימים ונחמדים, מו"ה יהודא זינדל בן מרים וכמ' יצחק מאיר בן סימא מינדל בעבור שנדדו שינה מעיניהם איתי עימי בהעתקת ובחיפוש המ"מ. זכות הרבים יגן עליהם ויזכו להיות נקרא שמו הגדול עליהם ונפשמ תהי' נכללת בתוך כלל הנפשות הנקראים על שמו ז"ל".

עליית האח ר' שלמה

זכה ר' שלמה'לה זילברמן להיות מראשוני החסידים שעלו מפולין לארץ הקודש. הוא הצהיר בפני ממשלת המנדט כי 'בנאי' הנו, והלא כבר דרשו חז"ל 'אל תקרי בניך אלא בוניך', כך זכה באשרת עליה.

בשנת תרפ"א הפליג דרך רומניה, בעיר הנמל הרומנית עלה עם משפחתו לאוניה המפליגה ל'פלשתינה' כפי שכונתה אז ארץ ישראל, ומה שמח ועלץ לבו לפגוש על סיפונה את ידידו הטוב ר' לייבל פרומפולר מוותיקי אנ"ש בלובלין, שעשה אף הוא את דרכו לארץ הקודש על מנת להשתקע בה.

על האוניה היה לשני הידידים הנאמנים זמן רב כדי לעסוק בלימוד, שיחת חברים, התבודדות ותפילות, כשעל הכל חופפת ערגה עצומה אל הארץ הטובה, ארץ האמונה.

בארץ הקודש שמחו אנ"ש - שהיו מתי מעט ונרדפים - עם בואו. חסידי ברסלב היו כמשפחה אחת והשתתפו כולם בשמחות חבריהם. בספרו 'ימי שמואל', מספר רבי שמואל הורביץ על שמחת 'פדיון הבן' שערך ר' שלמה'לה, בחודש אייר תרפ"ד:

"ואמר לנו רבי נפתלי הנ"ל, כי אחרי הצהרים יהיה פדיון הבן, אצל אחד מאנ"ש (רבי שלמה'לה), בבית מדרשונו במאה שערים,

ר' יודל זילברמן כבעל תפילה וקריאה בקיבוץ בירושלים ר"ה תש"ג (קונטרס מאי קמיל צדקה שלום)

רצון המלך ולנסוע, ומטעם זה נתרציתי ג"כ בלי שום חקירות לנסוע בעזה"ת אצליכם, עבור התחדשות נפשותינו ביחד בלימוד ספרי אדומו"ר הקדוש ז"ל, כי אפשר כן הוא רצון המלך מלכו של עולם, בוודאי אני מתיירא לדחות הדבר.

"אך בשבוע הזה בלתי אפשרי להוציא הדבר אל הפועל, כי ידעתם אותי כי איני יכול לעשות שום דבר בחיפזון כי אם במתינות גדול, ע"כ נסכס בדעתי לקבוע בעזה"ת את יום הנסיעה על שבוע הבע"ל, ובפרט כי בשני דברים מחולק השליחות הנשלח אלי, מהשליחות הנשלח אל התם הנ"ל, כי אל התם נשלח מכתב, וגם קאריטע (היינו מעות על הוצאות) וגם מלבושים כמבואר שם. ואני מוכרח להשתדל בעצמי בעזה"ת

**מכתבים
בפרסום
ראשון**

**כי לטובה יחשב לך כי
תבוא על שנת קודש**

לכתיבה וחתימה טובה על שנה טובה בעז"ה יום ה' לסדר ובחרת בחיים שנת תרע"א לובלין

אל כבוד אהובי חביבי וידידי כנפשי ה"ה החסיד והמהולל כמר יצחק מאיר נ"י ראשית הידיעה והיא השמועה מקו החיים והבריאה, כה יתן הש' ממך לשמוע ממך בשורות טובות וישועה ונחמה עד מאה ועשרים שנה אמן. שנית אודיעך ובקש ממך מאוד ומאוד שתיכף תראה לבוא ללובלין על ש"ק כי נחוץ הדבר מאוד ואל יהי לך לתמי' על אשר לא כתבתי עד הנה, כי לא הי' פנאי עד עתה, ע"כ אבקש ממך פ"ש שתומ"י תבא לכאן כי לטובה יחשב לך כי תבוא על ש"ק.

יותר חדשות אין. מנאי החבר החביב אותך מאוד כנפשי ופורש בשלומך הטוב ועם ז' תח' וגם חמיך וחמותך וגיטך היקר והמושלם ותלמידי אשר הי' לי מכבר.

ממני יהודא זינדיל זילבערמאן מלובלין וגם כל אנשי ש' ה' פורשים בשלומכם בכלו"נ [=בכל לב ובכל נפש] ומברכים אותכם בשלום ובכתיבה וחתימה טובה

זכור תזכור כל מה שכתבתי לך שתקיים תומ"י

יודיל זינדיל זילבערמאן מלובלין

מלאכת מחשבת. ספר המידות מהדורת לובלין עת"ר

והוא יהיה שם הכהן, על כן הוא מצפה כי אבוא שם עם בשורה טובה, וחזרנו לבית מדרשנו... והיה הפדיון הבן ברוב שמחה והדר ואכלנו על הסעדה, ולמדנו ספרי רבנו ז"ל וניגונים וריקודין, וכן נתאחר עד הלילה" (פרק קי"ג)

הידידות האמיצה בין ר' שלמה'לה ור' לייבל פרומפולר נמשכה ביתא שאת בארץ הקודש. כשהגו ר' לייבל וחבריו את רעיון 'עיר גנים' - מושבה לאנ"ש בהרי ירושלים, נבחר ר' שלמה'לה לאחד מחברי הועד הפועל.

כיסופי האח ר' יודל

מאז עליית ר' שלמה'לה, השתוקק אחיו הגדול ר' יודל בהשתוקקות נמרצה לעלות אף הוא עם משפחתו לארץ נועם העליון, הוא שיגר כל העת מכתבים לאחיו ולאנ"ש בירושלים שיסייעוהו בענין.

לצורך קבלת אשרות עלייה, קיבל 'כתב מינוי' לרבנות מגבאי השטיבל של חסידי קוז'ניץ בלובלין, ששכן ברח' לוברטובסקה לא הרחק מהשטיבל של אנ"ש.

במסעו של ר' לייבל פרומפולר מירושלים לפולין, בשנת תרפ"ט, עורר את הקיבוצים על נחיצות הקמת ישיבה לאנ"ש בארץ הקודש, שבאמצעותה יוכלו יקירי אנ"ש לקבל 'דרישה' (הזמנה לכהן במשרה תורנית), תנאי לקבלת סרטיפיקטים לעליה ארצה.

גם לעיירה אוסטורובצה כיתת רגליו, בה היה קיבוץ של תלמידי חכמים מאנ"ש, ובהם רבי אברהם יצחק וייסזאנד ורבי משה מנחם ויינברג, הוא שטח בפניהם את החזון הגדול, כאשר יזכיר להם

עד הרגע האחרון ממש חצי שעה קודם שצלה על המרכבה לנסוע, לא האמין לא הוא ולא שום איש בנסיעתו

אל תעצבו אחי ורעי. כי יש לנו על מי לסמוך כי הוא בעל כח גדול, ובעל חסוטרות

מכתב מר' שלמה זילברמן מירושלים לאחיו ר' יודל שבכובלין

ב"ה ה' לסדר "והשיב אתכם אל ארץ" וכו' שנת תבצ"ר פעה"ק ירושלם ת"ו
כבוד אחי היקר והנעלה וכו' אין גומרין וכו' מוה"ר יהודא זינדיל נ"י
יזרח כשמש בצהרים ובנח כפלים!

אחדשה"ט כנהוג! מכתבך קבלתי ע"י הר' מנחם דוד נ"י ורב תודות לך על גללות ידיך, כי יקר הוא מאתך בימים האלו. ואודות התפילין, אני מבקש ממך שתדבר עם הסופר שיתחיל, ואם רק תכתוב לי שהוא מתחיל אז תיומי"ד יוכלו לסלק ממעות הר' ליבל נ"י עבורי ואני אסדר כבר אתו. ובאם לא, למשל שאומרים שאין מגיע לי, תכתוב לי ואני אשלח לך תיכף בלי עיכוב, יותר טוב הי' אם יוכלו לסלק מחשבון הר' ליבל.

רב תודות לך על דיבורי אמונה והתחזקות שכתבת לי. והשי"ת יתן לך כח לעמוד הכו לכל דבר שבקדושה, ובפרט בענין ש"ן לפני אנשינו הכשרים הי"ו, אשריך שזכית זה מכמה שנים לזה לשמש את אנ"ש בגרונך, כמובא חז"ל אל תקרי מהונך אלא מגרונך...

ורב תודות לך, וגם ברכות ותודות לאנ"ש על גמרם את הספר תורה שהתחלתם אתם, אף שכבר עברו כמה גלים בשמונה עשר שנים ההם. אעפ"כ תקוותינו לא נאבד, כי נגמר על כל פנים. כמו כן נוכל לראות ולהבין מרחוק חזק כח רביה"ק והנורא שאמר "קיינו יאוש איז ניטא, גיוואלד זייט איין ניט מייאש". כתבו לנו מיומי ההולכים ונתפרדים, כי הננו משתוקקים לדעת מאד הדבר הזה. הן עתה בא שעת הכושר לדבר מזה, כלומר: תשלח לי את שמך בדיוק ושנותיך ושמות זוג' והילדים ואנחנו אי"ה נשתדל בזה שבקרוב תוכל להשיג דרישה לעלות לאה"ק, גם נחויך מאד תעודה מהרב דלובלין שאתה מכונה בשם "הרב" כי זהו דרך חדש שמצאנו ודרך אחר אין. ועד כה לא ידענו מהדרך הזה וגם הננו שולחים לך שטר ע"ס מאה לירות לחתום אותן עם בולי מס הכנסה שלנו, ומעבר לדף תקיים ותאשר אותם בבי"ד וזה כביכול רק לבטחון ערבות המוסד שנקח ממנו.

ואתה תכין לך הדרך ואי"ה בקרוב תוכל לעלות לארץ-ישראל, אף שאין ביכלתי לשלוח לך על הוצאות הדרך כי רבה היא וכל... אבל זאת מה שביכלתינו לעשות נעשה אפ"ל אם לא ביקשת מאתנו, כי מים רבים לא יוכלו לכבות וכו'.

ברוך הוא וברוך שמו אשר עזרנו עד כה. אתמול גמר הר' ליבל נ"י את השתדלותו בדבר רישיון עבור הרב הג' הר' אברהם שליט"א חזן ומו"ץ דאומין ובעל מוסף, ובעזר הש"י יבוא בקרוב, ואפשר שיסע דרך פולניא. ולדעתנו הי' מן היושר שתכתבו תיכף אליו לאומין שישתדל דוקא עבור רישיון טראנזיט על שלשה חדשים שיוכל לבקר אתכם. ויצא מזה טובה גדולה בשבילכם ובשבילי ובשבילינו. ואנחנו עוד הפעם מבקשים מכם במפגיע שתכתבו אליו שאתם דורשים ממנו שיסדר את נסיעתו דרך פולין. וד"ל.

עוד זאת אחי יקירי! אני מבקש ממך שתראה להיוודע אודות בתי ח'ל תחיל' אם היא עומדת על דרכנו אנחנו. בכדי שאדע מה לעשות. כי בדעתי לחשוב עצה להביאה והעיקר כמובן אם הולכת היא בדרך אבותינו וד"ל. תראה ברוב בינתך להיוודע, ובאיזה אופן אין בעטי יכולת להתוות לך.

כ"ד אחיך דו"ש והצלחתך ומצפה לראות זיו פניך המאירים כנפך וספירים, בימים הכי קרובים ותשמר מיצר עוה"ר ואויבים.

שלמה ז. זילברמן

אגב אני פוב"ש זוג' רחמה תחיל' ובתך פעריל והשני', ובנך נחמן שיחיל' ומאחל לך מקרב לבי ברכה והצלחה שתזכה לרוות מהם נחת וכבוד בדרך שדרכו אבותינו בו מעולם, ופ"ש לאחותינו שרה ת"י ובעלה אליעזר ובניהם היקרים שיחיו. ולכל משפחתנו אומר שלום שלום מרחוק. אגב תשיב עמדי ותשלח לי שני חבילות תכלת יחד עם התפילין בודאי אתה זוכר מדת התפילין כי דוקא נפשי חשקה בתפילין קטנים וד"ל.

ידידי הר' יצחק מאיר נ"י. אם אחי ר' יודיל איננו במחניכם אבקשך מאד שתעשה למעני ותמסור רק פ"ש לזוג' ובנו שמואל יחיל' וכן השאר ותראה למסור עכ"פ הדבר ליד ידידינו הר' יחזקאל אפרים נ"י או איש אחר נאמן כי הוא בודאי יש לו יכולת לסדר את התפילין שלי וגם התכלת. וענין השנים והשמות ישאל לזוג' בדיוק. ונא שלא לאחר המועד כי בנפשו הוא. כי מי יודע מה יולד יום, ה' ברחמינו זכנו לראות בעלות אחינו כל ישראל ארצה ישראל. ישועת ה' כהרף עין. אל תעצבו אחי ורעי. כי יש לנו על מי לסמוך כי הוא בעל כח גדול, ובעל חסוטרות כמובא בהמעשה מז' בעטלירס. ואולי ימצא א' בחור מהכשרים שיואל לאכל לחם... לישא א' מבתוך בתנאי שנעלה אותם. תוכל להבטיח כי גם זה בעזה"י יעלה בידינו. כי לא דבר ריק הוא. נא לשלוח לנו את אדרעס [כתובת] של ידידינו הר' ליבושיל מבראזיליע או מקום אחר. הנה זה מזמן שמענו ותשמח לבנו על השמועה, אבל היום שמעתי בדיוק כי בערך בימי הפורים תהי' תרוכה (ידיד-) במאסקווא, ויהי' יכולת ליסע לרוסיא בזול וד"ל. היוודעו ותנו גם לנו ידיעה, כי יש אצלנו אי-אלו אנשים המשתוקקים לזה, אצלנו מדברים על ערך שמונה לי"א שם וחזרה. ואצלכם בודאי יעלה בזול גדול... תודיעונו בטובכם.

במוצש"ק בראשית היינו כולנו יחד כל החברים על מלוה מלכה והי' התחלת ספר תורה

ב"ה יום א' לסדר ונח מצא חן בעיני ה'
פה לובלין

לידידי החסיד האברך מו"ה יצחק
מאיר נ"י לנצח

ראשית הידיעה היא השמועה מקו החיים והבריאה, כה זכינו השם מכם כולם לשמוע בשורות טובות וישועות ונחמות אמון. שנית אודיעך חביבי כנפשי, זה לי תמיל גדולה בשבוע העבר שלחת איגרת ולי לא כתבת שום דבר, אם היית מקיים והיית אך שמח, אבקש ממך מאוד שתודיע לי מה נעשה במעות שלך אם נתת לאחר אם לאו, בקש ממך אהובי ידידי להודיע לי מכל דבר שורש וגם אודיעך חדשות במוצש"ק בראשית היינו כולנו יחד כל החברים על מלוה מלכה והי' התחלת ספר תורה, השם זכנו כולנו כל החברים בהרחבה ונחת ושמחה וששון להתחיל ולגמור ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים בריוח ושמחה, וגם מבקש אותך מהלימודים ושיעורים שלך איך מתנהג בכל יום. יותר חדשות אין. ממני חבריך וידיך הפורש בשלומך הטוב

יהודא זינדיל זילברעמאן

ותיכף תשובה על זה ופורש בשלום חותנך גויסך וכב"ב בכלל חזגתי פורס' בשלום חזגך ה' רחמלעה תח'

רק חזק, לערין אין דאוין אין גידענק אין דייען חבירים אין בעטין פאר זייא זאלען ניצול ווערין פין שעבוד ועבדות אחי שלמה זלמן בן מרים וה' אברהם דוד נ"י אין שיעלע אין רפאל בן שמשון, אין דעם זכות אין גרויסען כח פין דעם הייליגען צדיק אמת [= למד והתפלל, וזכור את חבריך ובקש עבורם שיינצלו משעבוד ועבדות, אחי שלמה זלמן בן מרים, וה' אברהם דוד נ"י, ושיעלע, ורפאל בן שמשון, בזכותו ובכוחו הגדול של צדיק אמת הקדוש] בסימן קי"ב צוהר תעשה לתיבה ופתח התיבה בצדה תשים ואל אמה תכלנה מלמעלה וכו'

חזק חזק ואמץ אין בעטין פין אלע חברים ובקש ישועה ברוחניות וגשמיות

ממני חבריך יהודא זינדיל בן מרים

ברגע האחרון אל הרכבת...

עלייתו רצופת הניסים והנפלאות, מתוארת בארוכה במכתבו של ר' אהרן לייב ציגלמן:

"...ברודער הארציגער [=אח נלבב], הלא ראית כבר פראקטיקע כמה פעמים אצלך בעצמך וכן גם אצלי, אשר השי"ת לא יעזוב את חסידי הנקראים ע"ש רבינו ז"ל ונותן להם את אכלם "בעתו" ברגע האחרונה, ייסר יסרני קה ולמות לא נתננו ח"ו. ובעת הנחויך ומוכרח מזמין השי"ת באיזה אופן שהוא. אבל הוא בדרך הסתרה ומלוכש בדרך הטבע, ובאיזה סיבה מקריית. אבל ע"ז נאמר 'ומשה ניגש אל הערפל אשר שם אלקים'.

"והנני אספר לך לדוגמא אחת, מעשה נסיעת ר' יודיל נ"י זילברמן לא"י. ואף שאין לבאר על הכתב אשר עבר עליו במשך כל השנה עד הרגע האחרונה ממש חצי שעה קודם שעלה על המרכבה לנסוע, לא האמין לא הוא ולא שום איש בנסיעתו. כי במשך כל השנה השתדלו בעבורו והכריזו בכל ש"ק על הבאלעמער [=בימת ביהכנ"ס] על נחיצת עניינו ובפרט בחודש האחרון אשר הרעישו עליו ברחמנות גדול ובהשתדלות נמרצה אצל משפחתו העשירים ואצל אנ"ש מבפנים ומבחוץ ואחרי כל אלה לא הספיק לו בשלימות על הוצאות. והי' חסר לו לתשלום בפאלעסטינא-אמט [=משרד ההגירה] סך 50 ז"ל [=זלוטין] ועי"ז נשאר ברגע האחרונה ככלות הדרישה בלי מרחם.

"ובלילה אשר נסעו כל העולים לא"י, נשאר הוא וזוגתו לבדם ולא נסעו ולא הי' להם שום עצה לזה. והנה לא אוכל לבאר לך העגמת נפש והצער והמראה של הר' יודיל נ"י באותו הלילה שנשארו. ורק עצה אחת עוד היתה שיוכלו למחרת עם השנעל צוג [=רכבת מהירה] שיוכלו להשיג את השיירא אצל הספינה והשנעל צוג נוסע בשעה 3:30 אח"ה. ובשעה 2 אחה"צ עדיין לא הי' נשלם בפאלעסטינא-אמט. וממש בנסים נפלאים בסיבות שונות שבשעה 3:15 באו בבהלה ובזיעת גופם להבאהו [=רכבת] ממש ברגעים אחרונים

כי קביעות
מקום
החברותא
הוא תיקון
גדול לענין
השגת
הדעת
האמת.
כמבואר
בספרי
רבינו ז"ל
בכמה
מקומות
ואז בוודאי
תרגישו
בעזרת
ה' יתברך
נעימות
גורלנו

מצבת ר' יודיל זילברמן הי"ד

מצבת ר' שלמה זילברמן הי"ד

כעבור שנתיים:

"...כי נחלט בינינו תושבי עיר הקודש לייסד ישיבה על שם רבינו הקדוש וגם להמשיך כמה מאנ"ש מפולניא ומרוסיה אל הישיבה, והטעם כבר דיברתי אתכם עוד בהיותי במחונכם... דיברתי עם הר' אברהם יצחק נ"י שיש יכולת לאסוף הרבה הרבה בחורים ובני הנעורים שרצונם כבר חזק להסתפח אלינו ולקחת חבל בנחלתנו, רק העיכוב הוא כי צריכים להיות נכנע תחת זרים מסיבת מצבם הם תולים בדעת אחרים. וכל כוספם הוא להניח תפילין בפרהסיא... הן כבר השגנו מכתבים מאומין, כעשרים, היינו מר' אברהם שליט"א וה"ר משה טשענסטחווער וה"ר מתת'ל וה"ר צבי יהודא נ"י ומטעפליק, ועוד אין מספר למו, ולדאבוננו אין לנו אפשרות לעשות להם 'דרישה', ואם נפתח ישיבה אז כבר יהי' בידינו כוח לעשות דרישות לכמה משפחות אי"ה. וגם רצוננו להביא אלינו את הר' יודיל והר' לייבוש מלובלין...". (מכתב מיום א' לסדר 'כי השחד יעור פקחים' תרצ"א, בכת"י)

עד שזכה ר' יודיל להוציא כיסופיו לפועל, ארבע עשרה שנה אחרי אחיו הצעיר.

רחוב שבטי ישראל בעת מלחמת תש"ח (באיכות ח. בורשטיין - כיסופים)

מתחם שנלר - גאולה, במלחמת תש"ח. (באדיבות ת. בורשטיין - כיסופים)

רח' מאה-שערים במלחמת תש"ח (באדיבות ת. בורשטיין - כיסופים)

להתפלל, וכן זכורני כמה שהיה הוא עליו השלום
עמל ומתייגע להבין פשטות לשון הגמרא עם
פירוש רש"י שלמד בחיידר, ובוודאי שסגולה זו
האירה לו בכל ימיו ובכל דרכיו עד הרגע האחרון,
ועתה אני חושב עליו מה נשאר לו מכל עמלו בחיים
שעמל תחת השמש, הלא רק פשיטותו ותמימותו
שקיבל מבית אביו הקדוש זצ"ל ה' יקום דמו"
(שערי צדיק, מכתב רפ"ט)

תודות: מערכת שיבולים. ר' ישראל מאיר י.
גוירץ. ר' אהרן אייזנבך. ת. בורשטיין. ספריית
מכון שוקן.

אשר אין לבאר על הכתב, וסוף כל סוף הלא זכו
ונסעו בעזה"ת על השנעל צוג כדרך העשירים
והמפונקים בלי עין הרע, בלי טלטול הרבה כראוי
וממש שלא יכלו להתמהמה יותר כי הדרישה הוא
עד דעם 24 טען, אחרי כל הארכות והרחבת הזמן.

"יה"ר שנזכה לשמוע ממנו בשורות טובות, ויעזרהו
השי"ת מעתה שיזכה לרב נחת ויזכה בקרוב להביא
לשם את כל בניו ובנותיו ויזכה להשיאם בקרוב
מתוך כבוד ונחת ורב טוב כראוי לאיש כשר כזה..."
(ה' ניסן תרצ"ז לפ"ק ווארשא, בכת"י)

ר' יודל התיישב אף הוא בירושלים עיר הקודש.
כמו בלובלין, גם בקיבוץ בר"ה שהתקיים באותם
ימים בירושלים, היה הוא מבעלי התפילה.

באותם ימים ניתנו סרטיפיקטים במשורה, אנ"ש
שבפולין נתקנאו קנאה טהורה בחברם שזכה לדלג
על המניעות ולעלות ארצה. אחרי עלייתו כותב לו
רבי יצחק ברייטר: "לאחי ר' יהודא זינדל נ"י ... גם
לכתוב לי בפרטיות איך אתה חי בארץ החיים ומה
שנודעת שם, כי אצלנו חשוב כל דיבור ודיבור שאנו
מקבלים משם ואנו נושקים כל מכתב כמו"ש כי
רצו עבדיך את אבניה ועפרה יחוננו... אחיך יצחק
בן אסתר בריינדיל ברייטער".

קדושים וטהורים

הגזרה הנוראה שפקדה את יהדות פולין ובתוכה
אלפי חסידי ברסלב, לא פסחה למרבה הצער על
שני האחים הצדיקים, אשר נהרגו על קידוש ה'
בסמיכות זמן, ודווקא בירושלים עיר הקודש.

היה זה במלחמת תש"ח. ביום י"ח באייר, עת
צעד ר' שלמה'לה מרחוב יפו בואכה שוק מחנה-
יהודה, החריד את המקום פיצוץ עז. פגז ירדני נורה
בשוק, ומהרסיסים נפגעו אנשים רבים, ביניהם
ר' שלמה'לה, שעלה בסערה השמימה. לא הרחק
ממנו עמד ר' ישראל נחמן ב"ר שמואל מאיר אנשין,
שספג רסיס ברגלו, שנותר בגופו עד יומו האחרון.

יומיים לאחר מכן, בכ' באייר, נורה פגז אל בית האח
הגדול ר' יודל שבמאה-שערים והרג אותו ואת
זוגתו, ה' יקום דמם.

לר' יודל היה בן, ר' פרץ שמו, שנספה בשואה. בנו
האחר, נחמן, הקים משפחה בארץ הקודש.

ר' שלמה הותיר אחריו שני בנים יראים ושלמים,
תמימים במעשיהם, ר' פרץ, שלא זכה לזש"ק, ור'
שמעון נחמן, שרבות בשנים שימש כבעל-קורא
בביהכנ"ס של אנ"ש ברח' מיימון בני-ברק. בכל
יום אחרי העבודה היה מתיישב ללמוד עד הערב.
בהגיעו לגיל פנסיה, קבע מושבו בישיבת ברסלב
ולמד בחברותות עם בחורים.

החסיד רבי גדליה קעניג, מזכיר באחד ממכתביו
את ר' פרץ ב"ר שלמה זילברמן ואת תמימותו
ופשיטותו:

"...זה כמה זמן שאנכי הולך וחושב תקופות על
המנוח מר פרץ ע"ה הנזכר, אזכרה ימים מקדם
עת היותו עלם צעיר ורך, כשהתפללנו בביהכנ"ס
דחסידי ברסלב בשכונת גבעת שאול פה עיר
הקודש, והסתכלתי בו איך שהיה מתפלל מילה
במילה בתמימות ופשיטות נפלא, עד שלפעמים
לקחתי לי ממנו מוסר לעצמי איך שצריכין

האש שבערה בקאזלוב

ימי הבחרות והקמת חבורת הברסלב'רס במחתרת, הצימאון האדיר והקשר המופלא לספרים ולחסידים, הראש השנה במירון אותו לא שכח ר' מאיר לעולמים || מסכת חיינו ופועלו של הגאון החסיד **רבי מאיר רוקח זצ"ל** אבד"ק קאזלוב מבורו פארק שבארצות הברית שהיו מקשה אחת של דבקות בנחל נובע בשלהבת האש ובתוכם שיחה מיוחדת עם הרה"ח ר' משה יעקב רוזן שזכה לקשר מיוחד עמו || **אחזתיו ולא ארפנו**

נחמן לרנר

”עד שמצאתי...”

ר' מאיר זצ"ל נולד לפני כ-80 שנה בשכונת "קראון הייטס" בבארא פארק לאביו האדמו"ר רבי משה רוקח זצ"ל אב"ד קאזוולוב, שהיה נין ונכד להרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא זיע"א. בנוסף היה נצר לשלשלת הצדיקים מבית פרמישלאן, ראפשיץ ושאץ.

בילדותו, שהה רבות בחצרות הקודש של גדולי הדור שהשתכנו בארה"ב והסתופף בצל קדשם, כשהם מכוונים לחנכו ולהציבו אל נכון לקראת עתידו הגדול. מרוב צמאונו הגדול להכיר את בוראו היה אהוב לעיין בכל שרק ניתן לו בספרייה הגדולה של אביו. כך גלגלה ההשגחה ובאחד הימים מצא באקראי את אחד מספרי רבינו הק'. למרבה שמחתו, אביו שראהו מעיין בספר זה לא מנע ממנו את הדבר אלא אדרבה עודדו וחזקו שיתמיד בכך.

כעבור מספר שנים כאשר רבי אהרן מבעלזא זצ"ל נפטר, התאסף ציבור גדול בהיכל בית המדרש בעלזא בשכונת "קראון הייטס", ושוחחו ביניהם. הם הסתקרנו לדעת מי יהיה זה שימלא את מקומו של הרבי שכידוע נפטר ללא זש"ק. אחדים הציעו להדפיס את כל התורות והשיחות של הרבי ובכך בקשו לדבוק במורשתו. אך חבריהם דחו את ההצעה ואמרו שמוכרחים רבי חי. כאשר נשמעה טענה זו, נעמד אחד החסידים ושאל: מדוע שלא ננהג כחסידי ברסלב שהם דבוקים ומקושרים לרובם דרך ספריו ומה רע בכך?.. ענה לו ר' הערשל גאלדמאן מיקירי וחשובי החסידים דשם: "אנו אין אנו יכולים לייסד חסידות שתישען רק על ספרים כתובים, את זה יכולים רק הברסלבר'ס. מה גם, שאין לנו את הספרים כמו שיש להם..."

ר' מאיר, שישב כבחור מן הצד וראה איך דיבר אותו חסיד ירא וחרד על חסידי ברסלב, בכזו הערכה ורוממות, חרט דיבורים אלו בליבו והמשיך לחפש את דרכו בעבודת ה'.

עברה תקופה קצרה ור' מאיר החל ללמוד בישיבת תורה ודעת. שם באורח פלאי מצא את הרה"ח ר' צבי יוסף (הערשל) וואסילסקי ז"ל. במסירות נפש עבר ר' צבי יוסף בכל הריכוזים הגדולים באמריקה לידע ולהודיע את דבר הרבי. ר' מאיר שהוקסם מאישיותו החל להגיע אליו תכופות, פעמים רבות הגיע אליו ביום שישי כשר' הערשל היה מוסר שיעור, והיה אף מגיע לבקרו רבות בביתו. 'משאך נכנס בחנותו של בשם, התבשם אף הוא' באור רבינו הק'. לאחר שהתקרב אל ר' הערשל אשר הדריכו בדרכי ההתקשרות לרבינו הקדוש, הרגיש ר' מאיר שמצא את אשר חיפש. מאז, דבק ברבינו ובעצותיו ונקשר בעבותות אהבה אל ר' הערשל וואסילסקי עד יומו האחרון.

”אחזתיו ולא ארפנו”

כעבור תקופה, בשנת תשכ"ג, עבר ר' מאיר, שכבר ראה את עצמו כחסיד ברסלב לכל דבר, ללמוד ב'אוהל שמואל', ישיבתו המעטירה של הרב מקאשוי. שם המשיך בדרכי עצותיו של הרבי למרות שהדבר זימן עבורו רדיפות ומניעות שונות. לשמחתו בישיבה כבר למדו כמה בחורים מאנ"ש שהחזיקו עצמם יחד, הלא הם הרה"ח ר' ארי' וויינשטאק הי"ו ור' לייביש לאנדסמאן הי"ו ועוד.

באותה העת התחוללה מהפכת קירוב עצומה בישיבה. התלמידים שראו בר' מאיר בחור מורם ובנם של קדושים, 'בעלזער אייניקל' (- נכד לאדמו"ר בעלזא), שתו בצמא את דבריו ונהפכו אט אט לחסידי ברסלב בסתר. למעלה מעשרים בחורים טעמו מן היין ההונגרי, ביניהם היה גם אחד מבניו של הקאשוי'ווער רב, שמו ר' משה מנחם שליט"א, שגם הוא נתקרב אז, ואף קירב אחרים.

אך הסט"א לא יכלה לסבול דבר שכזה, וכך התעוררה בישיבה מהומה שלימה. באותם ימים, להיות חסיד ברסלב באמריקה פירושו להיות משוגע כפשוטו. ולכן הורים רבים התחילו להילחם נגד התופעה ה'מוזרה'. פחדו שכל הישיבה תיהפך לברסלב.

למרות שראש הישיבה, הקאשוי'ווער רב, לא היה כלל מתנגד לברסלב ואפילו מסר לעיתים שיעור בספר המידות, אך הנסיבות החדשות עשו את שלהם והוא הוכרח בלחצם של ההורים והצוות למנוע מהמקורבים החדשים בישיבתו להגיע ולהסתופף בשטיבל של חסידי ברסלב, לשם נהגו אנ"ש להתאסף מזמן לזמן, במוצאי שבת למלווה מלכה ועוד.

בתחילה, באמת נזהרו הבחורים וצייתו להוראות, אך כאשר הגיע עשרה בטבת, יומא דהילולא של מוהרנ"ת. על אף שלא העזו ללכת לשטיבל הברסלבאי, אך עשו מעשה והתקבצו יחדיו לסעודת הילולא קטנה בצנעה. הבחורים, שהיו תחת רושם הרוממות מהדיבורים אותם שמעו וליבנו יחד מכתבי בעל הילולא, גאון עוזינו מוהרנ"ת, התאחרו לשוב לפנימיה. הדבר עורר את זעמו של אחד מהצוות ולאחר שחקר ודרש לסיבת האיחור, נתוודע לו שעשו סעודת הילולא. בשלב זה הבינו הבחורים שאירוע כעין זה כבר לא יעבור בשתיקה. ואכן, לאחר מספר ימים קרא להם ראש הישיבה וציווה עליהם לחתום על דף, שם נכתבו מספר תקנות מגבילות, הכוללת התחייבות ברורה: לא ללמוד ספרי ברסלב ושלא יהיה בשום אופן שייכות ומגע עם חסידי ברסלב, ובאם לא יחתמו... אין להם יותר מה לחפש בישיבה.

בראשונה נקרא לחדר, הרה"ח ר' אריה ויינשטוק שליט"א. כשהגיע, אמר לראש הישיבה: "היות ויש לי אישית תועלת רוחנית גדולה ועצומה מלימוד ספרי רבי נחמן מברסלב - איני מעוניין לחתום ויהי מה". לאחר מכן, קראו לשאר הבחורים, ואף הם לא הסכימו לחתום. לאחר מכן נאלצו חלקם לעזוב את הישיבה ומצאו לעצמם מסגרות שונות. אך התקשרותם לרבינו כבר לא כתבה. מעניין לציין כי ר' מאיר, שהיה גאון ב"הצנע לכת", לא שח מעולם על מה שקירב בקאשוי.

התקרבותו של ר' מאיר, שהגיע משושלת אדמורי"ם מכובדת, שימשה דוגמא לחיזוק והשראה עבור מקורבים אחרים. כפי שניתן לראות במכתב שכתב הגרי"מ שכטר שליט"א לבחור מקורב ממשפחה חסידית שאף הוא התקרב תוך מניעות רבות, "...כך כתוב בספר המדות מרבינו הקדוש (אות בני חלק ב' סעיף ז') 'מי שקמים עליו רבים, וחולקים עליו ועל אמונתו, והוא עומד כנגדם וטוען כנגדם דברים המתקבלים - עי"ז זוכה לבנים

ר' מאיר בהילולא של מוהרנ"ת בבארא פארק

שלישית לאנ"ש עד שנת תש"ל, אז יסד את השטיבל הברסלבי בוילאמסבורג.

בעת ההיא עמד ר' מאיר לצידו ברצון ובטירחא, כאשר טרח לקנות את הדרוש לקנייה ויחד עם ר' הערשל עמל לבנות את הריהוט בבתי הכנסת, ואת ארון הקודש וארונות הספרים, כשתדיר שורה עליו שמחה של מצווה. בעת שסיידו יחד את בית הכנסת היה ר' מאיר מלא בשמחה והוא זמזם לעצמו שיר נעים. בנוסף, בשנים שהקיבוץ בראש השנה בארה"ב התקיים בבורו פארק אירח בביתו את הרה"ח ר' צבי יוסף ואסילסקי שהיה מתגורר בוילאמסבורג, לימי ראש השנה.

לבית המדרש היה תמיד מקום חם בלבו, בכל יומא דפגרא כמו הילולא או יום טוב הגיע לבית המדרש. גם בשנים שניהל לבדו בית מדרש בכל מקום אליו הגיע היה מראשי המדברים.

מדי שנה ביארציט של מוהרנ"ת זי"ע היה מוסר שיעור בעניני רבינו הק' בביהכנ"ס ברסלב בבורו פארק,

ומקבלין דין מן דין

ידידות מיוחדת היתה לו לר' מאיר עם הרה"ח ר' משה יעקב רוזין, אתו שוחח רבות עוד מתקופת התקרבותו בעת לימודו בישיבת תורה ודעת, הם עמדו בקשרי ידידות עזים, ושוחחו ביניהם רבות בעבודת ה', וכך מספר ר' משה יעקב: שוחחנו שיחת חברים בינינו תמיד, כל שיחת טלפון היה רק בעניני רבינו, כל שאר הדברים לא תפסו אצלו מקום.

ר' משה יעקב לקח אותו עמו בעת שביקר בארץ ישראל וכפי שתואר לאחר מכן: היינו אז אברכים, והיינו שם מראש השנה עד אחר החגים, בתקופה זו התוודענו עם אנ"ש אשר בעיה"ק, ביקרנו אצל זקני אנ"ש והתבשמנו מניחוחם, וזה נתן לו הרבה חיזוק להמשך הדרך.

יצאנו לארץ ישראל בכ' אלול ונשארו שם עד אחר ראש השנה התפללו בר"ה בקיבוץ במירון, ר' מאיר נסחף שם עם התפילות "עד עולם האצילות", הוא התפעל מאד מההרגשים הרוחניים, וגם קלט שם רבות מהנוסחאות וניגונים שנשארו חקוקים אצלו לתמיד, היה לו מכך 'חיות' גדולה. ראינו אז את הרה"ח ר' שמואל הורביץ זצ"ל במירון ר"ה כשמסר שיעור לכל אנ"ש בין ליל ראשון לליל שני, הוא היה יהודי שחי לעצמו הוא לא היה כ"כ פתוח עם הציבור, אולם להביט בו לבד היה מוסר ספר. הוא עמד ליד הציון במירון, הוא היה יכול לעמוד שם מעת לעת ברציפות עם הטלית למעלה מכסה את ראשו, ובער ככדוד רותח ומבעבע, עד שכל מי שראה אותו מתפלל ראה בחינה של 'כל

היה אתו בקשר. הרה"ח ר' שמואל שפירא ז"ל

רבים, וכל העולם נתמלא מזערו' (כמובן שזה צריכים להבחין בזמן ובאופן ובמצב הראוי לכך, שלא יתחרחח הריב ביותר עי"ז ח"ו), אבל כוונת הדבר הוא "מענה רך ישיב חמה". ויתכן שגם בזה תוכל להתייעץ עם ר' מאיר רוקח שליט"א.... שיעזור לך לכל הפחות בשעה שהוא כבן גילך לדבר זה, והוא ג"כ ממשפחה כזאת, ואין חכם כבעל ניסיון" (אוסף מכתבים צב).

תקופה זה נותרה חקוקה בעצמותיו. לא אחת התבטא בפני מקורביו: איני יודע היכן הייתי כעת, אם לא שזכיתי בבחורות לדעת מרבינו הקדוש.

"עד שהבאתיו אל ביתי"

בהגיעו לפרקו בא בקשרי שידוכין עם הרבנית החשובה בת הגאון הצדיק רבי שמחה בונים גרינברגר זצ"ל, רב קהילת פרשבורג - חתם סופר בושינגטון הייטס. אחר נישואיו שימש כמלמד במוסדות "אור ישראל".

באותם ימים, יסדו את בית המדרש הראשון של אנ"ש בבארא פארק. כאשר בין המייסדים נמנה ר' נפתלי רייכמאן מזקני אנ"ש בארה"ב. ר' מאיר, שהיה בעל מעמד נכבד, יהודי מיוחס ומיוחד, מסר נפשו למען הזכות לכוון בית לשם ה' בשם הצדיק. במו ידיו סייעו בבנייה הוא וידידו שייבלחט"א ר' משה יעקב ראזען. בידי ממש שיקם את הקירות והמסדרונות, וגם לאחר שכבר עמד הבית על תילו, סייע בכל עת בסידור המקום, כך שניתן לומר שחלקו היה גדול על של כולם.

בימים ההם מנו חסידי ברסלב רק ציבור קטן, ממש קומץ, ולא שייך היה להשיג מנין במשך השבוע לתפילות קבועות. לכן בשנים הראשונות התפללו שם רק בשבתות ומועדים. רק לאחר שנים רבות הפך בית המדרש למקום תפילה קבוע לכל יום ויום. למרות כל זאת, גם בשנים הריקות, הגיעו רבים ללימודי שיעורים בשטיבל. ר' מאיר, הגם שלא היה גר באזור היה משתדל להופיע לכל הכינוסים והסעודות שנערכו במקום, כמו סעודות המלוה מלכה במוצ"ש ועוד, כאשר הוא מנצל כל הזדמנות להתוועד עם אנ"ש ולהתבשר מאור הצדיק בדיבור חברים. בדיבוריו הלהיב את אנ"ש בדיבורים חמים ששאב מספרי רבינו ומוהרנ"ת ז"ל.

דביקותו בספרי רבינו היתה גדולה לאין שיעור. בביתו היה תדיר על שולחנו כל הספרים של חק לימודו שם, גמרא, משניות וכל ספרי רבינו שהיו לו בהם שיעורים תמידין כסדרן. הוא היה בקי ורגיל בהם עד שידע את כל התורות והשיחות בעל פה. ספרי רבינו היו אצלו מעל הכל, לא משו מפיו וכסדר עסק בהם.

גם בבית מדרשו היה חוזר רבות על שיחות מרבינו, כמו על התבודדות ועוד, הוא לא בוש מאף אחד, ההיפך, לכבוד גדול היה לו, על אף ובאותן שנים הייתה ההתנגדות גדולה אולם הוא לא נתפעל מכך כל עיקר.

זקינך ויאמרו לך

את דרכי העבודה במשנת רבינו הקדוש ינק מהרה"ח ר' הערשל וואסילסקי זצ"ל עמו עמד בקשר חזק וממנו קיבל את העיקר. ר' הערשל היה אדם צנוע מאד ונוח לבריות שכל מי שהגיע אליו נקשר עמו בשיחה לבבית, הוא קירב כל יחיד ויחיד והיה מקבלו בסבר פנים יפות, וידע להלך נגד רוחו של כל אחד, ולחזקו. בזכותו של ר' הערשל התמיד ר' מאיר בדרכו למרות שהיתה רצופה בהתנגדות גדולה, אם מבני משפחתו או מאחרים, וכך הפך לחסיד ברסלב אדוק בלב ונפש. באותם ימים ארגן ר' הערשל וואסילסקי שיעורים בביתו וכך גם את הסעודה

להוציא יקר מזולל

בשנת תשל"א נפטר אביו, ובעבור כבוד אמו והמשפחה פתח בית כנסת לזכרו בבורו פארק, בשם "מעשה רוקח". כדי להמשיך עת עניינו של אביו נטל ר' מאיר על עצמו את עול הנהגת בית מדרש, ולמרות ששימש כאב"ד בית המדרש התנהג בהצנע לכת כאדם פשוט ואחד מן העם. למרות שהיה אחראי על המקום מעולם לא ננעלה דלתו בפני אדם מישראל - עשיר כרש, בר אוריין או מי שלא קרא מימיו, בר אבהן או בעל תשובה, ובליבו שמר מקום של כבוד לכולם!

בית מדרשו ששכן בפנינת רחוב ה-55 ושדרה ה-12 בשכונת בורו פארק בברוקלין, היה לתל תלפיות ליהודים רבים שבאו לחסות בצלו. רבים התלכדו סביבו וקבעו את מקום תפילתם במחיצתו. רוחב בינתו בהנהגת והדרכת בית מדרשו, עשו מהלכים רבים בין יושבי בורו פארק. תפילותיו הלוהטות משכו אחריו את בעלי הנפש, תפילותיו הרטיטו לבבות, ורבים היו באים לשמוע אל הרינה ואל התפילה. התמסרותו למען הכלל לא ידעה גבולות, התמסר באופן מופלא למען כל יחיד ויחיד, וינהגם וינטלם באהבה רחמימית אין קץ כאב רחמן לבנו יחידו, בהשקיעו שעות רבות לעזור לכל מי ששפך לפניו את סגור לבו, במסירות רבה היה חותר להמציא מזור למצוקותיו של הפרט, וכל תשובה שהיה עונה, היה משתדל להעניקה מתוך רוחב לב ונפש בהארת פנים נדירה, תוך שהוא מחדד את הנושא בארוכה, ומייעץ לשואליו את הדרך בה ילכו בנפתולי החיים, כך גם הרעיף עליהם טללי חיים בהאירו להם את הדרך בה ילכו.

בשל כך שניהל את בית הכנסת היה לו קשה מאוד לעזוב את בורו פארק, ולבוא לקיבוץ להתפלל עם אנ"ש אך למרות זאת הוא לא היה מסוגל לוותר על הקיבוץ הקדוש, ולכן הגיע תמיד ביום ראשון למנחה, ולמעריב של יום שני של ראש השנה בקיבוץ שבבורו פארק.

רצון עז רחש בקרבו לנסוע ולהשתטח על הציון הקדוש באומן. עוד לפני נפילת מסך הברזל סידרו לו ויזה יחד עם החסיד ר' שמואל צציק, אך לא אסתייע מילתא, והוא חיכה לשעת הכושר הבאה. גם כאשר נפתחו הגבולות ושערי ציון נפתחו לרווחה עמדו לפניו מניעות עצומות לנסוע לאומן אך את רצונו לא עזב וביום מן הימים עלה בידו לנסוע לאומן באמצע השנה. במהלך נסיעתו התוודע למצבה הרוחני של יהודי אוקראינה אשר מאוד נגע לליבו, והתחיל לעסוק בהצלמתם הרוחנית הן בבפעולות מארה"ב והן באוקראינה בעצמה, ובייחוד בטש-רנוביץ עירו של בעל הבאר מים חיים שם התחיל לעסוק בקירוב והפצת היהדות.

אחר הקומוניזם לא נשאר באותם מקומות זכר ליהדות ור' מאיר היה צריך להתחיל ממש מא' ב'. היהודים שם ידעו יידיש רהוטה, אך מהיהדות הם היו רחוקים מאד. הוא הביא לשם ספר תורה, והתחיל להכניס ביהודים שגרו שם חיות ואידישקייט. במשך כמה שנים רצופות הוא נסע לשם לתקופת הקיץ ופעל ככל יכלתו לקרוב ולהחזירם אל חיק היהדות. בין שאר פעולותיו למענם קיים וניהל מוסדות לעולים חדשים בארה"ב, הקים מוסדות תורה בעיר טשרנוביץ

ר' מאיר יושב מימין עם אנ"ש דארה"ב בבית מדרשו 'בארא פארק'

למרות ששימש כאב"ד בית המדרש התנהג בהצנע לכת כאדם פשוט ואחד מן העם. למרות שהיה אחראי על המקום מעולם לא ננעלה דלתו בפני אדם מישראל - עשיר כרש, בר אוריין או מי שלא קרא מימיו, בר אבהן או בעל תשובה, ובליבו שמר מקום של כבוד לכולם

עצמותי תאמרנה'. הוא לא התפלל בזעקות אולם ראו שהוא בוער נורא, ממש התפשטות הגשמיות וביטול היש, רק להסתכל על יהודי כזה היית מקבל התעוררות לתקופה ארוכה. כשסיפר ר' מאיר לאחר מכן על דמותו של ר' שמואל אמר בערגה, שפשוט ראה באותה ראש השנה 'מלאך' מתפלל. ר' מאיר אף שמר עמו על קשרי מכתבים אשר באו בכתובים בספר מכתבי שמואל.

באותה נסיעה פגשנו גם את ר' שמואל שפירא, ואת ר' לוי יצחק כשמסר את השיעורים המפורסמים, ובעצם פגשנו את כל אנ"ש שחיו בארץ ישראל באותה תקופה, אם מקודם היה לנו עימם רק קשר רחוק, עתה בעת ביקורנו נתחזק הקשר ביתר שאת, והתקשרנו עימם בעבותות של אהבה שנשארו גם לשנים הבאות. גם אצל ר' משה בורשטיין ז"ל ובנו הר"ח ר' נחמן ישראל בורשטיין ז"ל ביקורנו, והם קירבו את ר' מאיר מאד ואף נשארו בקשר שנים לאחר מכן כמו גם בקשרי מכתבים עם ר' נחמן. כאשר ביקר ר' נחמן לאחר שנים בארה"ב בדינר למען מוסדות נחל נובע מקור חכמה בצפת, התאכסן בביתו של ר' שלמה פריד ושם התקיימו התפילות והשיעורים. רבים ממוקיריו של ר' נחמן בארה"ב הגיעו להשתתף ובין הבאים נראה גם ר' מאיר כשאומר לר' אברהם שמעון בנו של ר' נחמן: דע לך עזבתי את בית המדרש שלי ובאתי רק בשביל אביך!

הביקור שערכנו בארץ ישראל ובמיוחד אותו ראש השנה במירון הותירו עליו רושם גדול, תמיד כששוחחנו על כך הוא הודה לי על שלקחתיו עמי לארץ ישראל. בתקופה בה חליתי ל"ע והייתי מתקשר אליו כסדר מבית החולים כדי ללמוד עמו משניות בחבורתא, דבר שנמשך כמה שבועות רצופים נוכחתי לראות בקיאותו הנפלאה במשניות ובש"ס, ונדהמתי לראות שהוא לא שכח בכל פעם להזכיר את דבר היותינו בא"י ועל כך שבזכותי הוא זכה להיות שם.

רבי לוי יצחק במשא קודש בהילולת רבינו ז"ל, בקצה התמונה בצד ימין יושב מקורבו ר' הערשל וואסילסקי (באדיבות מכון 'תמימי דרך')

באוקראינה, וקירב יהודים רבים לתורה וליהדות, כשהוא מוסר את נפשו להציעדם במסילה העולה בית ק-ל. בשנת תשנ"ד כאשר בנה מקווה בטטרנוביץ סיבב שחנכות המקווה תהיה בימי הסליחות וכאשר נסע לחנוך את המקווה המשיך משם להשתתף בקיבוץ הקדוש באומן. באותה ראש השנה זכה להתפלל ביחד עם כל אנ"ש והתרגשותו גאתה עד שחקים ועשתה עליו רושם גדול.

גם אחרי נסיעה זו עז היה חפצו להיות באומן בראש השנה, והיו שומעים לא אחת את ר' מאיר מבטא את רצונותיו לחזור לשם שוב. תדיר היה מדבר מספרי רבינו, ומכריו ידעו על שייכותו לברסלב ואף הם מספרים שהיה גדוש ובקי בספרי רבינו ותלמידיו. על הסטנדר שבו היה מתפלל ולומד בבית מדרשו, היו תמיד מונחים ספרי ברסלב בהם היה מרבה ללמוד. את הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן לקח עמו לכל מקום, ותמיד החשיב את עצמו כחסיד ברסלב.

בשנותיו האחרונות עת הופיע ויצא לאור ספרי מכתביו של הרה"ג ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א הזכירו באחד ממכתביו המובאים למעלה, העורכים שידעו על כהונתו כרב ואדמו"ר כתבו בהערה: "מאיר רוקח - מלפנים מחסיד ברסלב כיום אדמו"ר מקוזוולוב" ר' מאיר ששמע הספר והכתוב בו הגיע לאוזניו, התקשר מיד לעורכים וביקש לתקנו במהדורה הבאה לאמור כיום אני גם ברסלבער ולא רק מלפנים...

צדקת ארץ ישראל

באותם ימים בארץ ישראל היו הרבה מאנ"ש שהתמודדו עם קשיים כלכליים וחסידים ברסלב שמעבר לים היו מסייעים להם בסכומים נאים. ר' מאיר היה מתכתב עם אנ"ש בארץ ישראל כדיבורי חיזוק ואמונה, וצירף למכתבים סכומי צדקה עבור משפחות אנ"ש הנצרכים אשר בירושלים. בכל עת כאשר היו אנשים בארה"ב שולחים אליו כספים, היה מחלקם לצדקה. כאן המקום לציין את ר' הערשל וואסילסקי שהיה אחד מהשולחי כספים המרכזיים אשר פעל כמרכז צדקה מרכזי, ואת סך סכומי התרומות שעברו תחת ידו אין יודעים ויתכן שלא נדע לעולמים. אך ידידו עניי אנ"ש שהשתמשו בו לקבלת הכסף, ידעו שכאשר מסרו בידו סכום עבורם מחו"ל, הוא היה מוסרו בשלימות מבלי לעשר בדרך מאומה, גם לא עבור ההוצאות וכד'. הוא היה מדקדק בכך בכל ההידור, ואף פרוטה לא הוקצבה למטרה אחרת.

ר' מאיר החשיב מאד כל חסיד ברסלב, וכל שאיפתו היה להיות קרוב לאנ"ש כל עוד נשמת רוח באפו. ר' מאיר לא ידע חכמות, בתמימות ובפשטיות הגה בספרי רבינו, וחשו שהוא חי את דברי מוהרנ"ת שאמר: 'עוד ידיעה מרבינו, עוד חלק במח'!. הוא קיבל כל דבר כמות שהוא בלי פלפולים (-פשעטלאך), כמו שראינו אצל רבים מאנ"ש שלא הוסיפו לומר את חידושיהם על תורות רבינו, הוא רצה אותם אורגינליים. בשיחות רבינו דקדק בדיוק כפי שהם כתובים, לא הוסיף ולא גרע וכך גם דייק וקיימם כתורה מסיני. ר' מאיר תמיד חיפש עוד ועוד ידיעות, וגם היה לו מהלך נפלא בהם, אך לא הוסיף את פירושו כשדרש בספרים לרבים, הוא היה מסדר הדברים כנתינתם ממש, מבלי להוסיף ולגרוע.

ר' מאיר זכה לגדל דור ישרים מבורך. הוא השקיע רבות בחינוך הבנים בכל פרטיהם ודקדוקיהם, בענייני קדושה ועוד. אין לשער את גודל הכוחות שהשקיע, למד עם בניו גפ"ת ביגיעה והשקעה עצומה, יראת שמים וחסידות שהכניס בהם. הותיר אחריו את זוג' הרבנית שתחי' ומשפחה ענפה.

גם אל יתרפה מהמלבושים של היראים והחסידים כי אין זה סותר ח"ו לדעת רבינו הק' זצ"ל

מכתב נדיר מהרה"ח ר' שמואל שפירא ז"ל שנשלח להרה"ח ר' מאיר רוקח ז"ל מתפרסם לראשונה ע"י מכון תמימי דרך ניו יורק

היה זה לארח נישואיו של ר' מאיר כאשר נתבקש ע"י בני משפחתו ללבוש את המלבושים החסידיים כראוי למשפחה ממנו הוא מגיע, ר' מאיר שכבר היה מקורב לרבינו התלבט לגבי המשך דרכו והאם דרך אנ"ש בכך, והריץ שאלתו לר' שמואל שפירא, והנה מכתב התשובה שקיבל.

ב"ה. ג' לסדר וארא שנת השמיטה תשכ"ו ירושלים עיה"ק ת"ו

חיים ושלום לכבוד ידידנו היקר האברך הנכבד הר"ר מאיר (רוקח) שליט"א.

אחדשה"ט קבלתי ... ע"י ידידנו הר"ר צבי יוסף (ואסילסקי) שליט"א..... לכ"ט וזכה להתחזק בדרכי אדמו"ר הק' זיע"א אשר לא יאשמו כל החוסים בו ואמר דיפעט אויף מיין כח ידי מיר האט נאך קיינער ניט דערלייגט (היינו אפי' בגשמיות) איך האב ברייטע פלייצעס, וואס האט איר צו דאג'ן אז איך גייא פאר אייך - (סימכו על כוחי ממני לא הפסיד איש אפילו בגשמיות יש לי כתפיים רחבות מה לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם). גם אל יתרפה מהמלבושים של היראים והחסידים כי אין זה סותר ח"ו לדעת רבינו הק' זצ"ל ועיין בלקוטי הלכות י"ד א' בהלכות עכו"ם כמה צריכים להתחזק ללכת במלבושי ישראל - ולהתרחק מהמלבושים של הגוים וכבר אמרו חז"ל לא תתלו בוקי סריקי בר' נחמן, וזקני אנ"ש בירושלים עיה"ק ת"ו כולם הלכו במלבושים של חסידים ויראים והרה"צ ר' שלמה וועקסלר זצ"ל שהוא ידוע לכל אנ"ש היה הולך אפי' בחול עם חגורה ועם ווייסע זאקין - - (גרביים לבנות) וכל עיקר דעת רבינו הק' הוא לחזק אותנו ללכת בדרכי אבותינו הק' מעולם כמבואר בעלים לתרופה. רק שרבינו הק' מקרב את הכל אפי' את הפושעי ישראל - אבל עיקר התכלית הוא ללכת בדרכי אבותינו, כן נזכה ללכת בדרכיו ובהם עולם נושע אכ"ר.

ידידו הדוש"ת באהבה ובכבוד

רב שמואל שפירא

מה יהיה איתי???

נותנים לאדם להמשיך לעשות את מה שהוא יכול בינתיים.

ובמכתב אחר: "והנה אנכי הרואה כי עוברים עליך מחשבות הבל של בני הנעורים, אשר דרך הבעל דבר לבלבל במרה שחורה ועצבות של שוא והבל... כי המרה שחורות והעצבות והחששות והבלבולים כאלה מזיקים מאד מאד, והם מפסידים חס ושלוה יותר מכל הפגמים שבעולם".

הדרך הזו היא אחת העצות החזקות של הבעל דבר לגשת דווקא למי שהכי רוצה להתקרב לה' ומוכן לעשות הכל בשביל זה, ופשוט 'לשאוב' ממנו את כל הכוחות, ולבזבז לו אותם על עצבות ו"כיסופים" מדומיינים ששוכרים אותו לשברי שברים.

ממצוות 'ספירת העומר' אנחנו לומדים. שאחרי שיהודי יוצא ממצרים, מהשטויות והעבירות שלו, ורוצה לקבל את התורה, דווקא אז הוא חייב לעבור מסלול ארוך מאד של ארבעים ותשע ימים שמוהרנ"ת כותב עליהם שכלול בהם כל הבחינות והדרגות שהוא צריך לעבור בתוכם ולתקן אותם, ואפילו שהוא מאד היה רוצה לרוץ ברגע אחד ולהתקרב לה' אבל הוא חייב לחכות ולצפות ולהתגעגע עוד ועוד עד שיזכה להשלים ולתקן הכל.

זה לא נסיון קל. בדרך כלל הבעל דבר מתלבש עצמו במצוות, והוא מסביר לנו שכל מה שאנחנו עושים לא שווה בכלל, כי הרי יש הרבה יותר מזה. ובפרט שלפעמים יש בזה נקודה של אמת שאנחנו קצת ישנים את ימינו ולא מתקדמים, אבל חס וחלילה להישבר מזה, וכל שכן שלפעמים זה שטויות והבלים.

ולכן צריך הרבה 'ביטול', לדעת שאנחנו עכשיו הולכים להתחיל מחדש שוב פעם, ועכשיו זה יהיה התחלה אמיתית עם הרבה אזמרה והתחזקות, שנהיה מוכנים לשמוח ולחטוף עוד ועוד בכל מצב אפילו כשרצינו הרבה יותר. והעיקר להתפלל הרבה לה' שיעזרנו באמת להינצל מזה ולדעת איך לעבוד אותו באמת.

[ב] אבל חשוב שתדע, שגם אחרי שתקרא את החלק הראשון שכתבנו, ותתפלל עליו ותעבוד עליו וכו', עדיין לפעמים אתה תמצא את עצמך מבלה ימים ושנים כשאתה שקוע עד הצוואר בריבוי אור, וייתכן שתרגיש אפילו שאתה נמצא בכף הקלע ממש. ולדוגמא, שנייה אחת תהיה בטוח שאתה חייב לכסוף עוד ועוד, ושנייה אחרי זה תחליט שאתה לא חושב יותר על שום דרגא נוספת מלבד הסדרים הקבועים שכבר יש לך.

ויתכן שכבלבולים האלו יעבור עליך עוד כהנה וכהנה, ואולי יעבור עליך ימים ושנים, שלא תצליח בשום דבר ה', עדיין תדע שכזאת עבר על כל הצדיקים. כפי שכותב מוהרנ"ת לבנו: 'ותדע נאמנה שמעודי עד היום הזה, כמעט לא היה עת שלא עבר עלי כל מה שעובר עליך, ובכל פעם נדמה לי שכמעט אפס תקוה חס ושלוה, לולא ה' עזרתה לי בכל יום בדרכיו הנפלאים שהקדים לחיותנו בשבעה משיבי טעם וכו' על ידי הנחל נובע מקור חכמה וכו' וכו'.

לכן, הכלל שתמשיך עוד ועוד לכסוף לה' ולצעוק אליו 'איה' 'איה', איה קדושתי איה טהרתי, ותאמין באמונה שלמה שעל ידי כל צעקה וצעקה בעצמה אתה מתחבר יותר ויותר לקדושה, ומתקרב לשורש בתכלית, עדי תזכה לצאת מכל תאוותיך ולהתקרב לה' באמת, אמן.

שלום:

כבר תקופה ארוכה אני מסתובב עם הייסורים הללו, ועכשיו החלטתי שאני חייב לכתוב על כך. כבר הרבה מאוד פעמים התחלתי מחדש להיכנס לעבודת ה', והפעם האחרונה שהחלטתי להתחיל באמת הייתה בפסח האחרון. היה לי כזה אור בליל הסדר, בהלל ובספירה, והייתי בטוח שיותר לא אחזור להתעסק עם השטויות של העולם הזה. אבל, לא עבר אפילו שבוע והתרסקתי ככזו נפילה נוראה. אני כבר ממש מיואש, מה יהיה איתי?

תשובה:

בעצם, השאלה שלך היא כל כך יסודית, וסביבה מסתובבים כל ספרי רבינו מהחל עד כלה, ובכל זאת אענה לך תשובה, והיא תתחלק לשני חלקים:

[א] הסיבות שבגללם אנחנו נשברים כל פעם מחדש מעבודת ה' - רבות הם, אבל מה שהכי שכיח אצל כל אחד שרוצה להתחיל להיות יהודי כשר, ובפרט אצל בני הנעורים - זה העניין של 'ריבוי אור'. שמיד בתחילת עבודתו הוא רוצה 'לתפוס מלאכים' וכדומה. למשל, אם הוא קורא איזה סיפור על ר' שמואל שפירא שצעק לה' כל הלילה בפעלד, אז בפעם הבאה כשהוא יוצא לפעלד הוא נשבר לרסיסים כשהוא רואה שאחרי רבע שעה כבר משעמם לו שם. וכן בדברים אחרים שהוא מבטל הרבה מאד כיון שהוא בעצם רוצה לעשות הרבה יותר מזה.

הלא זהו נזק והפסד נורא ואיום. הרי עכשיו התעוררת וקיבלת כוחות חדשים לעבודת ה', אתה בשיא הכוחות והפרישקייט, ובמקום לקחת את כל המרץ הזה ולהשקיע אותו בקצת שאתה כן יכול לעשות, ואפילו להוסיף עליו עוד משהו... כמו למשל לצאת לפעלד לרבע שעה או חצי שעה ולצאת מלא חיות ושמחה שזכית לקיים את עצת העצות - במקום זה אתה יוצא מכל מצווה שאתה עושה שבור בכפלי כפליים, כי אתה מרגיש ש'לא עשית כלום', או ש'זה לא היה מושלם'.

יש עוד סוג של 'ריבוי אור', והוא דבר שמצוי אצל בחורים בעיקר, שכשהוא נכנס לעבודת ה' מיד הוא מבלה ומכלה שעות בבירורים וספיקות מיותרים בעניינים שונים. הוא רוצה לברר איזו שיטה היא הנכונה ביותר, שהרי איך ייתכן ש'הוא' חלילה יעשה את הדברים שלא בשלמות הכי הכי שיש? (לא שאסור לברר חלילה, אבל צריך להתבונן באמת מתי זה סתם 'לטחון מים'). והאמת היא שבזמן הזה שהוא מתווכח ומברר עוד ועוד, יכול היה הבחור לצאת ידי חובת כל השיטות כולם.

וכך כותב ר' נתן לבנו שמחכה ומצפה למכתב שיגיע מאביו: "... ואני מזהיר אותך מאד שמעתה תשוב מדרך הזה לצפות בכל יום לקבל אגרת ממני לילות עיניך בחנם חס ושלוה, כי גם זה מעשי בעל דבר לבלבל דעתך מתפלתך ומלמודך. וכך דרכי בני הנעורים שבטלים ממעט עבודתם על ידי בלבולים וכליון עינים של עסקי חנם כאלה".

בוודאי שר' יצחק היה יכול להתחזק מאד מהמכתב שאביו שלח לו, אבל רבי נתן מזהיר אותו מאותם בלבולים של ריבוי אור, שלא

בחור יקר! ניתן לשלוח שאלות, התלבטויות, בענייני עבודת ה', בדרכי רבינו הזקן, וכיוצ"ב, באמצעות הקלטת השאלה בטל' המערכת: 02-539-63-63 שלוחה 5, או בשליחה לפקס: 077-318-0237.

בית שמגדלין בו תורה ותפלה

כ אשר ישבנו עם מקימי ומייסדי התלמוד-תורה החדש לילדי אנ"ש 'נועם התורה' העומד להיפתח אי"ה בקרוב בירושלים עיר הקודש, הופתענו.

הכרנו אותם זה מכבר כאנשי מעשה בעלי השקפה בהירה, החזורים בהתמסרות למען הכלל, כאלו שלא שוקטים על שמריהם ופועלים ללא לאות לזיכוי הרבים, ולמרות זאת השתאינו, מן היסודות, הידע המקצועי הנרחב, ובעיקר: המסירות המוחלטת למען המטרה הקדושה.

כידוע, מורנו רבי נתן מרבה לדבר בספרו הקדוש 'ליקוטי הלכות' על חשיבות חינוך נערים בדרך התורה והיראה האמיתית, ועד כמה גיל הנעורים הוא התקופה המכריעה ביותר בחיי האדם, בה משתרשים בקרבו יסודות האמונה הטהורה לכל ימי חייו, כמאמר החכם מכל אדם "גם כי יזקין לא יסור ממנה".

עם זאת, רבים מאנ"ש מעדיפים תחומים אחרים לעסוק בהם ולקיים בהם את צוואת מוהר"ן "פוצו מעיינותיך חוצה".

לכן מצאנו עצמנו תמהים מה מביא את שני האברכים החשובים שלפנינו, הרב יוסף גבאי שליט"א - והרב רועי חזי שליט"א, בוגרי ישיבות למדניות חשובות שהתקרבו בכל לב ונפש לברסלב, ועסקו בההדרת כמה וכמה מספרי רבינו ותלמידיו והוצאתם לאור בפאר והדר, לייסד ביום בהיר תלמוד תורה.

< איך הגעתם לזה, מה מביא אתכם לפתיחת ת"ת? אנחנו שואלים בפתח הראיון

הרב יוסף גבאי:

מזה שנים רבות שאנחנו ערים למצוקה של חוסר בחיידר של בני תורה חסידי ברסלב בירושלים. מדובר במצוקה אדירה. הרבה משפחות טובות שאנחנו מכירים מקרוב, אינם מוצאים את מקומם במוסדות הקיימים, ולכן פונים לכל מיני מוסדות כלל-חסידיים, שם לרוב הם נדחים על הסף, וגם היכן שמקבלים אותם, הם מרגישים "בדיעבד".

וכאן אנחנו שאלנו את עצמנו: למה שלא יהיה חיידר של רבינו שיהיה בו את כל מה שיש במקומות אחרים, וגם הרבה יותר?

אבן היסוד באומן ר"ה תשפ"ב

לאמיתו של דבר, הרעיון עלה בינינו כבר לפני שנים, אבל נגזו, עקב העיסוק בפעילויות אחרות ומסיבות שונות אחרות. אולם אנחנו חשבנו ללא הרף על הצורך החשוב שבדבר. זה לא הרפה מאיתנו.

ללמד בני יהודה קשת, להלך נגד רוחו של כל תלמיד, והכל לאור דעתו הקדושה של הנחל נובע || החזון והבשורה הגדולה: תלמוד תורה בדרך המסורה בעיה"ק ירושלים | שיחת עומק שנערכה ע"י ארגון "את אחי" מרכז מידע חיבור והכוונה בעולם התשובה עם מקימי ת"ת 'נועם התורה' דחסידי ברסלב

את אחי

מרכז מידע חיבור והכוונה
בעולם התשובה

להבין את נפשו של הילד. ילדי החמד באומן בתפילה

אברכים, וישיבה לבחורים מקורבים טריים. הת"ת אמור להיות אף הוא, בעזה"ת, בשכונת 'מקור ברוך' בירושלים.

יש ביסוס רציני למוסדות. אנחנו באים עם מצע מאוד מבוסס, יש לנו את התורמים שלנו, ואת הידע שרכשנו במשך הזמן. מתוך כל זה אנחנו ניגשים למיזם הקדוש והחשוב הזה.

חיצוניות שמשרתת את הפנימיות

הת"ת יישא אופי וסגנון תורני-חסידי מובהק. צוות ההנהלה והמלמדים, כמו גם המשפחות, יהיו כאלה שהדרך המסורה מדור לדור היא נר לרגליהם. וגם מבחינה חיצונית, לבושים ונראים כחסידים ויראי ה'. כדבריו הנודעים של מוהרנ"ת בליקוטי הלכות: "ועל כן צריך להתלבש במלבושי ישראל דייקא ולהתדמות בכל דבר לדרכי החכמים והצדיקים האמתיים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל 'הידבק בתלמידי חכמים' וכמו שכתוב 'הולך את חכמים יחכם'. כי ע"י שמדמין עצמם במעשיהם ובהנהגותיהם לדרכי הכשרים האמתיים, על ידי זה זוכין להיכלל בהם ולסוף יהי באמת כמותם" (הלכות חוקות העכו"ם ב, ג)

הקפדה על התאמה בין אופי המשפחה וצביונה, לרוח הת"ת, היא מאבני היסוד בהקמתו, ובניווטו בכל המשך הדרך בעזר ה'.

אנחנו דואגים לאלו שחשובים להם הדברים האלו. אלו שלא חשוב להם - פונים למוסדות אחרים. אנחנו מכוונים לאלו שאכפת להם. לא נתפשר על הדברים הללו. גם אם הכתות יהיו יותר קטנות.

על כל ענייני הרישום והארגון הטכניים, מופקד הרב ישראל נחמן זפרן שליט"א, הידוע לנו כאברך ירא שמים העושה מלאכתו נאמנה ובקפדנות. מה שמאפשר לנו להתמקד בעבודת הקודש עצמה.

אנחנו צועקים פה בשורה שלא היתה. אני מרשה לעצמי לדבר בגדולות. יש כאן כישרונות ויכולות גדולים, ידע בחינוך, וגם באירגון. הרב רועי חזי ינהל את הת"ת, תוך פיקוח מאוד מדוקדק על הצוות.

ומה שהכי חשוב: כל הנוגעים בדבר חדורים במסירות נפש.

הדגש הוא על מעורבות עמוקה של ההנהלה במצבו והתקדמותו של כל תלמיד, לא לבחור מלמד על סמך היכרות שטחית, לשים אותו על 'שעון שבת' וללכת הלאה...

יהיה פיקוח הדוק על איכות החומר, קצב ההתקדמות, הקשבה לתלמידים, ריאת השמים של המלמדים ועוד.

עד שבנסיבות ההשגחה, באלול האחרון, באומן בקיבוץ ראש השנה תשפ"ב, בשל ההגעה המוקדמת של מאות אבות וילדיהם, מחשש שמא יסגרו הגבולות לאוקראינה, והשהות הממושכת הרחק מן הבית והשגרה, התעורר הצורך המידי לייסד חיידר עבור הילדים הרבים. פתחנו באחת הדירות באומן חיידר, בו למדו כמאה ילדים... ממשפחות שבאו מוקדם לקיבוץ, והיתה הצלחה אדירה ממש. וזה היה עבורנו רמז עבה משמים. קיבלנו תגובות נלהבות מהורים, שאנחנו חייבים לפתוח כזה דבר קבוע בירושלים. הפלא היה, שלמרות שהיו שם כל מיני סוגי ילדים, משום שהיינו צריכים לתת מענה לציבור מאוד רחב, היו לימודים סדירים, תפילות, שיעורים, מעט הפעלות, אבל בעיקר 'חיידר' במלוא המובן.

היתה רוח טובה, ויד מכוונת ששמרה שלא יהיו דברים שאינם הולמים, והתגובות החמות יצרו דבר מאוד מיוחד. הרבה ילדים אמרו להורים שלהם "אנחנו רוצים דבר כזה גם בבית".

יש הרבה אנשים שדחפו לזה. ובסוף הגה זה קורה...

אין זה סוד שהחזקת ת"ת היא דבר לא פשוט, הן מבחינת המימון, והן מצד את מי לקבל ואת מי לא וכו' זה לא מעלה אצלכם את המחשבה למה לכם כל זאת?

הרב יוסף גבאי:

חשוב לציין, שאנחנו כבר באים מתוך פעילות ציבורית. יש לנו כאן בירושלים בית מדרש בשם 'תורה ותפילה', כולל

מימין לשמאל הר"ר יוסף גבאי הר"ר רועי חזי הר"ר ישראל זפרן

השקעה בכל ילד. החידר באומן בערב ר"ה

צניעות בני הבית, וכמובן כלים טכנולוגיים מאן דכר שמיא, שחשיפה אליהם בשביל הילד, היא קו אדום. על כל אלו אנו מקפידים הקפדה יתרה כבר בשלב הקבלה.

ראוי לציין עובדה מפליאה: למרות שחלפו 3 שבועות בלבד מאז הפרסום הראשוני על פתיחת הת"ת, ישנו ביקוש עצום ופניות אדירות. אחרי סינון קפדני, כבר נרשמו והתקבלו בס"ד עשרות תלמידים מבתיים למופת. לכתחילה ערכנו רישום מכיתה ג' עד כיתה ד', אולם בשלב כלשהו לאור הפניות הרבות שהפתיעו אפילו אותנו, הבנו שאנו חייבים לתת מענה גם לגיל כיתה ה'. כך, שכבר בשלב הראשוני יהיו 7 כתות.

חשוב לנו גם שמספר התלמידים בכיתה לא יהיה גדול מדי. עד כעשרים תלמידים בכיתה, כדי שלכל תלמיד יוענק יחס מלא.

מעבר לבחירת מלמדים מעולים, תהיה בע"ה תכנית מעקב אחרי התקדמותו של כל תלמיד. הרבה פעמים קורה שמהנהגה שואלים את המלמד "איך תלמיד פלוני?" "בסדר גמור" מפטיר המלמד, שואלים גם את ההורים איך הילד שלהם מתקדם בחיידר, והם משיבים "בסך הכל אנו מרוצים", ולמעשה לילד טוב ונחמד אבל הוא לא באמת מתקדם בלימוד, לא מונח בחומר, מדדה ומדשדש בעקבות חבריו לכיתה.

הניסיון מוכיח, שיש תלמידים ש'אינם עושים בעיות' בכיתה, נראה על פניהם שהכל כשורה אצלם. אבל בדיקה מעמיקה יותר מגלה כי הם יושבים ו'חולמים' בכיתה ולא באמת מחוברים לנעשה בה.

זו מטרתה של תכנית המעקב. לראות מפעם לפעם היכן התלמיד נמצא מבחינת השליטה בחומר הנלמד. יש לנו בין אנשי הצוות מפקח עתיר ניסיון ובעל ידע רב בהקניית למידה.

פיקוח על כל תלמיד

מדי שנה אנו מציבים רף, שאליו אנו שואפים להביא את התלמידים. לכל תלמיד יהיה מעקב אחרי ההתקדמות הלימודית שלו, בחומש, משנה, גמרא, לוודא שהילדים עומדים בהספק. ובמידת הצורך, לכוון את המלמד בהתאם.

לדוגמא, אם מאתרים קושי אצל ילד, לכוון את המלמד לדבר בגובה ההבנה של הילד. יש גם את הממד הכללי, כאשר למשל בבחינה השבועית מתברר שישנם לא מעט תלמידים שאינם שולטים כראוי בחומר, זה מדליק נורה אדומה, שמא אין התאמה בין הרמה לתלמידים. כך גם להיפך, אם כולם מבינים היטב, זה אומר שהמלמד צריך להעלות את הרמה

יש כאן רצון אמיתי להביא משהו חדש. כמו שמגיע באמת לילדים של רבינו הק'. כפי שמגיע לכל אנשי שלומנו. יש לנו ציבור גדול מאוד והגיע הזמן שנפסיק לנדוד ולחפש את המקום בשביל הבן שלנו, בבחינת "חידלו לכם מלהיות עניים, השתמשו באוצרותיכם".

חסידות ושולחן-ערוך

כאן מחובתנו לציין, כי לצד ניסיונו בהחדרת ספרים, עוסק הרב רועי חזי מזה שנים במקצוע החינוך וצבר ניסיון עשיר בתחום. בת"ת בצפת בו הוא מלמד כיום, ידוע כי תלמידים שעברו תחת ידיו האמונות, גדלים בתורה, יראת שמים ודרך-ארץ למופת.

הרב רועי חזי:

בשבועות האחרונים הורים רבים שוחחו אתנו והציפו את השאלות והתהיות שלהם, שאפשר לומר שדי חזרו על עצמם. וזה נתן לנו תמונת מצב על מה שמטריד במיוחד את האנשים.

נשאלנו רבות למשל, על שאלת ה'כתות' שבאנ"ש, שעליה ניבא רבינו (חיי מוהר"ן שי"ט). תשובתנו לכולם: מעבר לתורה ויראת שמים, לא יהיה שום שיוך של הת"ת לקבוצה כזו או אחרת בברסלב. דעתנו היא שאין שום צורך לילד להיכנס ל'בירורים'.

כמובן שהת"ת מתנהל בדרך וברוח ברסלב, בצמוד לדרך וההלכה המסורה. שיוך העצות של רבינו בצורה מאוד ברורה, וכללית. אולם באופן עקרוני לא תתקיימה שום שיחות עם התלמידים סביב בירורים פרטניים שאינם תואמים את גילם הצעיר.

גם צוות הת"ת יהיה מגוון, ומורכב מחוגים שונים בברסלב, שהצד השווה שבהם שהם הולכים לאורו של רבינו ובצמוד לשולחן-ערוך.

הסגנון הוא סגנון חסידי, התפילות יהיו בנוסח ספרד, ההורים עם כובעים וחליפות. כשברור לתלמידים שהמשך דרכם היא לישיבות חסידיות (ובמאמר מוסגר: גם זה בתכנית ובחזון א"ה). הכל כמובן עם האמת של רבינו והגמישות העדינה, כפי שרבינו מלמד אותנו, באופן של 'ימין מקרבת' וראיית הטוב לפני הכל. אך בד בבד עם היצמדות לדרך הקודש העוברת מדור לדור.

המגמה היא לשמור על 'חיצוניות' ראויה, כשהדגש הוא על הפנימיות. הקו המנחה הוא, שהחיצוניות, כמו סגנון לבוש, הליכות, תשרת את הפנימיות, ולא שהיא תכלית בפני עצמה.

ואת ההספק.

כל מי שעסק בחינוך יודע עד כמה פיקוח ומעקב שאלו נחוצים ויעילים ועוזרים מאוד לכון את המלמד במלאכתו הקדושה.

המפקח מתמחה בנוסף בגיל הרך, בהקניית קריאה שוטפת, אבחון בעיות התנהגותיות (הכוונה לדברים הפשוטים כמו, אחיזה בעיפרון, גזירה וכד' דברים בסיסיים, מבלי להיכנס ל'חכמות' יתרות), ועוד תחומים השייכים לגיל זה.

כך גם מבחינה התנהגותית, הפיקוח מקנה את היכולת לבדוק מה הסיבה שיש לילד קושי התנהגותי מסוים, האם זה קשור לקשיי למידה?

צוות תמיכה

מלבד המפקח, יש לנו את צוות התמיכה. התפקיד של הצוות הוא במקרים שמצריכים טיפול פרטני ונקודתי. כמו למשל במקרה וישנה מתיחות בין מלמד לתלמיד, יש איש צוות שתפקידו לקחת את התלמיד לשיחה, לרכך אותו, ליצור איתו איזו שהיא תקשורת אחרת. הוא מראה לו שיש משהו שמקשיב לו, מעבר לקשר עם המלמד בכיתה. ואז, משם הוא לוקח את המקום הזה לקשר עם המלמד. העבודה שלו היא עם התלמיד, ובמקביל עם המלמד. לכוון את המלמד, ולמקד אותו, בפרט כאשר המלמד צבר עם אותו תלמיד קשיי משמעת וכדומה.

אם כן, זהו תפקידם של המפקח ושל צוות התמיכה, לזהות אצל תלמיד פער לימודי שגורם לו למצוקה התנהגותית, או אי-הבנות בינו לבין המלמד, ולעשות את הנדרש כדי להעלות אותו בחזרה על דרך המלך.

בנוסף, יש את הפיקוח על המלמדים, לוודא שתכנית הלימודים שנקבעה מיושמת בפועל בכל הכיתות. לדוגמה, אם קבעו שהתלמידים צריכים לסיים את המסכת עד סוף השנה, קובעים מראש תכנית לימודים מסודרת לכל שבוע, והמפקח עוקב אחרי ההתקדמות, כולל דפי כתיבה שניתנים לתלמידים מדי יום, ושאר המטרות שאנחנו קובעים. המפקח מלווה את המלמדים לראות שהיעדים מושגים והמשימות באות לידי ביצוע. ולשפר וליעל היכן שצריך.

אוויר הנח והזך

בסופו של דבר המלמד מקבל מצע נוח וטוב. מצד אחד הוא הסמכות ובעל הבית' בכיתה, הדרך שלנו היא לתת עצמאות למלמד, שיביא את ה'אני' שלו, את הלב שלו, את המיוחדות שלו לתלמידים. מאידך ישנה מעטפת שעוקבת ובודקת שהכל מתנהל כמו שצריך.

אופי המשפחות, כבר הזכרנו, משפחות המנהלות אורח חיים תורני וחסידים, ללא זיקה למדינה, פלאפונים לא כשרים וכדומה. יש לנו תקנון ברור מאוד, ילד שנחשף חלילה לתכניה לא ראויים - כל יראה ובל ימצא. במידה וח"ו אירעה נפילה נקודתית, קרה איהה מכשול, הדבר יטופל בכל החומרה ובכל הכוח. זה בנפשנו.

דגש מיוחד יושם על 'אוויר הנח וזך' - אווירה שלווה בכיתות, דבר שחשוב ביותר להצלחת הילדים.

כאן אנו פונים אל ר' ישראל נחמן זפרן הי"ו, האחראי על ענייני הרישום, סינון התלמידים והקבלה ומבקשים שיתאר את התרשמותו מזווית הראייה שלו

ר' ישראל זפרן:

האמת, כשפנו אלי וביקשו ממני להצטרף, בהתחלה היססתי. עצם הדבר להתנהל מול הרבה הורים, עשוי להיות מאתגר.

עד שנוכחתי לראות שמדובר בבעלי מסירות נפש, שכל-כולם עוסקים בת"ת, עם כל הרמ"ח והסס"ה. ידעתי שבכל שאלה שאפנה אליהם, הם יעמדו לצדי בכל דבר וענין.

מדובר באנשים נקיים מכל אינטרס צדדי, מלבד השליחות הקדושה של חינוך ילדי ישראל. יתרה מכך, מדובר באנשי חינוך וותיקים, כמה מהם תושבי צפת, שעוזבים את משרתם המסודרת, את מקום מגוריהם, ובאים לירושלים כדי להתמסר לגמרי לתלמוד תורה!

איך ההתרשמות לאחר הרישום הראשוני?

אלו שבאו ונרשמו, הם כאלו שחשוב להם שהילדים שלהם ילמדו במקום שמור, ללא אפשרות חלילה שיהיה בכיתה חבר שמדבר באופן לא ראוי וכדומה. מבין אלו שנקראו לרישום, כולם באו. הנוכחות ברישום היתה 100%. מה שמצביע על האמון הרב שנותנים בת"ת ובאלו שעומדים מאחוריו.

לצוות ההנהלה חשוב ללמוד כל הזמן, לרכוש עוד ועוד ידע לטובת התלמידים, ולא לבוא מתוך תפיסה שאני מבין טוב מכולם ואין לי מה לשמוע ולקבל מאף אחד. כמו כן, לאחר הסינון הקפדני, כאשר תלמיד מתקבל, להכיל אותו ולהבין מה עובר עליו. כל זאת מבלי לפגוע בהתנהלות הכיתה. זו הגישה.

בכינוס, ההורים מאוד התפעלו והתרשמו מהצוות. ההנהלה הדגישה ואמרה, שהם לא מחפשים מלמדים שיבואו לעשות את עבודתם וללכת. אלא שיהיו מסורים לתלמיד, איך לקדם אותו ולהעלות אותו במסילה העולה בית ה'.

לסיום, נקודה נוספת שברצוני לחדד: מהתרשמות שלי, ישנם הורים שמעדיפים את המוקר, גם אם הם ובנם לא רואים נחת ממנו, על פני משהו שלמרות שהוא נראה הרבה יותר טוב, הרי שהוא בלתי נודע. ומכאן הייתי רוצה לפנות אליהם, להפיג את חששם. כאחד שמכיר מקרוב את הנפשות הפועלות, אני יכול לומר שיש כאן צוות נרחב, שמלבד הידע והניסיון הרב שלו בחינוך, והאכפתיות העמוקה שלו, הוא גם נטוע עם שתי רגליו על הקרקע. הם לא יצאו לדרך לפני שערכו שיעורי בית לעומק והכינו את הבסיס לת"ת, מלבד מהצד הרוחני, גם מהבחינה הכלכלית.

ילד אינו 'מספר'

הרב רועי חזי:

נקודה חשובה שברצוני להדגיש: הצוות המייסד של הת"ת, עובד מאוד מאוד חזק על 'נקודה טובה'. על 'הכלה'. הגישה היא, שלכל ילד יש נפש מיוחדת משלו. כשם שפרצופיהם אינם שווים - כך אופיים ומזגם, ועל אנשי הצוות להלוך נגד רוחו של כל אחד. זהו הבסיס והיסוד של כל החינוך.

ילד אינו 'מספר', אינו 'עוד אחד'. מגיע לו יחס אישי והשקעה מירבית. מצד שני, יש את העניינים של ה'כלל'. וצריך לתת מענה לשניהם. לילד הפרטי, ולכלל כולו.

מבחינה כלכלית, כבר ציינו שב"ה יש לנו תכנית מסודרת, עם גב כלכלי לת"ת. אנחנו כאן כדי להישאר. בעזרת ה' עד ביאת המשיח.

האם אפשר עדיין להירשם?

ר' ישראל זפרן:

למען האמת, לאחר תקופת רישום קצרה בת כ-3 שבועות, ובעקבות הביקוש הרב הוחלט בצוות החיידר על פתיחת כיתה נוספת - כיתה ה', וזאת בנוסף לכיתות הקיימות כיתת גן ועד כיתה ד', הרישום התרחב לבקשת ההורים וייסגר סופית אי"ה בג' סיון תשפ"ב. על כל פנייה בעניין הרישום וביירוורים וכו' ניתן לפנות אלי: 053-3132521 ואשתדל לעזור.

וְעֵנְתָהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ

תּוֹרַתוֹ מִגֵּן לָנוּ הִיא מְאִירַת עֵינֵינוּ

מחזה נורא הוד שלא נראה כדוגמתו: אלפי סטי"ם של "ליקוטי הלכות" נחטפו ונמכרו תוך שעות ספורות | ההדפסה השניה הולכת ואוזלת | בימים אלו מופיע ברוב פאר והדר המהדורה השלישית בשמונה כרכים מפוארים בגודל גמרא (מתיבתא) ובאותיות מאירות עינים ומשובבת לב אשר פנים חדשות באו לכאן

היה מחזה מפעים ומרגש לצפות במראה הנלבב, בביקוש והשתוקקות של כלל הציבור הקדוש והמגוון בכל רחבי הארץ שבא להשתתף בסעודות ההילולא יוצא כשתלמודו בידו בסטי"ם הארוזים והנוצצים של ה"ליקוטי הלכות" כשפניהם זורחות מאושר באוצר היקר מפז שנרכש במחיר המוזל ביותר שנמכר ה"ליקוטי הלכות" מאז ומעולם.

יש לציין שלנוכח הביקוש האדיר שעבר את כל הציפיות, נדפסה מיד מהודרה נוספת שגם היא כבר הולכת והוזלת.

ואולם מכון "תורת הנצח", לא שקט על שמריו, ובימים אלו נתבשרו שוב הציבור בהופעת המהדורה הגדולה והמפוארת של ה"ליקוטי הלכות" מאירת העינים שכבשה את הלב ומכה גלים בקרב כל שוחרי תורה וחסידות.

ההבטחה הנצחית של יחיד הדורות שעל ידי זוהר ושירת התורה היא לא תשכח מאתנו לעד, הולכת ומתגשמת בימים אלו במלוא עוזה והדרה.

זה החל בעשרה בטבת דהאי שתא ביומא דהילולא דמוהרנ"ת זי"ע. ימים ספורים לפני מועד זה כבר עברה הרנה במחנה וציבור מבקשי ה' התבשר כי הנה זה בא! המהדורה החדשה והמפוארת מבית מכון "תורת הנצח" שהכל ייחלו לה בכליון עינים יוצאת מתחת מכבש הדפוס ותראה אור עולם.

ואמנם כאשר נפתחו הספרים אורו העינים והלב רחב וגאה על גדותיו מרוב שמחה וחדוה. ההשקעה האדירה ניכרה בכל פינה: בהגהת המזוקקת על ידי מגיחים מומחים; בחלוקה נכונה וראויה של הקטעים והפסקאות; ובהוספת מראי מקומות ותרגומים לאלפים ורבבות. כל זאת בנוסף להשקעה הגדולה בעיצוב המרהיב מבית ומחון; בבחירת האותיות

הרה"ח ר' נתן בורשטיין שליט"א מברך שהחינו עם בגדי שבת בעת קבלת הליקוטי הלכות

כאן הזמן והמקום להביע את רחשי ורגשי התודה והודאה בשם כלל הלומדים בארץ ובתפוצות, למייסד ומנהל המכון הנודע לשם ולתהילה "תורת הנצח", שזה רבות בשנים עוד משחר ימי נעוריו הקדיש את חייו וכל כוחו ומאודו להפצת מעיינות הנצח והישועה של הנחל נובע מקור חכמה ותלמידו הקדוש בעולם, הרה"ח ר' נתן בורשטיין שליט"א, אשר נכנס לעובי הקורה ובמשך תקופת שנים עמל ויגע ושקד ללא הפוגה, והפקיר עיתותיו להוציא מהכח אל הפועל את מפעל ה'ליקוטי הלכות' הגדול הזה, כשהוא נוטל על עצמו עול כספי גדול ועצום כבד מנשוא, במחשבה וכוונה טהורה לרומם את שם הצדיק בעולם ולפרסם ולהפיץ את קדושת תורתו הן במכירת הספרים במחיר מוזל ביותר למטה ממחיר הקרן, מתוך רצון ומטרה קדושה ונעלית שיהיה ביכולת ובהישג יד לכל נפש מישראל, והן בנתינת ללא תמורה את האפשרות לכל מאן דבעי ובר לבב להפיץ את תורת מוהרנ"ת זי"ע כאוות נפשו.

אשרי אשרי הזוכה לקחת חלק ונחלה בהפצתם של אורות קדושים אלו, אוצרות של יראת שמים, רפואות הנפש והגוף, אשר הם תקוותינו ותקוות כל ישראל לנצח, להזריח את אורו של משיח צדקינו ולהחיש את ישועתנו בגאולה השלימה בקרובה לבוא במהרה בימינו אמן.

הקריאות; בעימוד המקצועי, ממש תורה נאה ועליונה בכלי נאה ומהודר בכל מיני יופי פאר והדר, כשלכל זה נדרשים הון עתק וסכומים עצומים.

ואכן כל הרואה אומר ברקאי! רבים וטובים שעד היום לימוד ה'ליקוטי הלכות' נזנח מעט אצלם - וישנם אף כאלו באים בימים שהתוודו שעד הלום לא יצא להם להגות בהם - החלו לקבוע את לימודם בספר הקדוש הזה תמידין כסדרם, להתחזק ולהחיות ולחדש את נפשם בשבעה משיבי טעם הגנוזים במאמרי וחייושי תורתו של התלמיד המובהק המאור הגדול לממשלת הלילה. אשר כעדות ודברי הגה"ק רבי אברהם בר"ן זי"ע בעל ה'ביאור הליקוטים' בהקדמת ספרו "כוכבי אור" כותב הוא את ששמע מפי אביו הקדוש רבי נחמן מטולטשין זי"ע תלמידו ומשמשו הנאמן של מוהרנ"ת זי"ע שאמר בשעתו: "שיש לעסוק בספרי מוהרנ"ת ז"ל יותר מבספרי אדמו"ר זצ"ל בעצמו. כי בימינו אלה שעובר על כל אחד ואחד מה שעובר בגוף ובנפש, צריך להיות עיקר הלימוד בספרי מוהרנ"ת ז"ל, על אשר על ידו היה ביכולת אדמו"ר ז"ל להוריד דבריו הנוראים, ולעורר ולחזק בהם גם אנשים מגושמים ומונחים בעומק השאול תחתיות כמונו".

ר' שמעון, אתם ידעתם, אתם הבטחתם...

כלל ישראל ובחלק הוא פונה ישירות לרשב"י שיפעל בעדנו במרום בכוחו הגדול שנזכה לישועת ה'. אפשר ללמוד מכך שר' נתן עושה את החילוק הברור בין הקב"ה לצדיק שלה' מתפללים ישירות ומהצדיק מבקשים שימליץ טוב בעדנו, ודבר זה בער לי מאוד שלא יתטשטש במאורעות הזמן והתקופה.

הרעיון בער בי זמן רב, אך הבנתי שאם אין אני מי לי, והחלטתי שבמקום שאין איש אני אהיה זה שיציא את הרעיון לפועל. נכנסתי לעניין עד שב"ה היום עבר למעלה מעשור מאז שהתחלנו ומשנה לשנה זה נהיה יותר טוב ויותר יפה מהשנה הקודמת. לאחרונה הוספנו בפליירים המחולקים, תפילות מליקו"ת לביטול הגזירות רעות המתחדשות ובאות, ולפני תקופה הוספנו תפילה שיד זדים לא ישלטו בהר מירון – שחיבר הגה"ח ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א. כך גם הוספנו את שירי מירון 'בר יוחאי' 'ואמרתם' וכו', לטובת ציבור העולים להשתטח כדי שיוכלו למצוא את כל מה שהם מחפשים במקום אחד, ולא יצטרכו לחפש היכן תפילות מוהרנ"ת והיכן הפיוטים וכדומה, ובזכות זה יוכלו לומר בישוב הדעת את התפילה שהיתה מאוד חביבה אצל אנ"ש.

מה התגובות?

נפלאות ומיוחדות ביותר! לפני שהתחלתי הלכתי לשאול את הרה"ח ר' שמואל משה קרמר שליט"א האם להיכנס לזה, כיון שהיה לי כל מיני שאלות והתחבטויות בענין. ר' משה המליץ על כך בחום, ואף הודרך אותי בכמה עניינים ספציפיים כמו הכרעת נוסחאות וכיצא בזה, וכן בירך ועודד את הפועלים והמסייעים לענין חשוב זה, וגם הציבור חיזק אותנו מאד. פעם הגעתי לצורך מסוים לשכונת רמת שלמה ונכנסתי לבית המדרש של חב"ד וראיתי איך שהרבה אנשים ניגשים ולוקחים את התפילות, והיו עוד תגובות שקיבלנו לענין, אבל יותר מהכל צריך פשוט לבוא למירון ולראות את המוני המתפללים משתמשים ומתחיים מהדפים שהפצנו, והתפילות שתלינו בלוחות הפזורות סביב הציבור הק'.

ומניעות?

כמו בכל דבר טוב גם פה היו שלל מניעות, כמובן המניעה הבסיסית של ממון שהרי הדפסת כמות כה רבה של דפים צבעוניים עולה הון רב, אבל למרות זאת בכל פעם שנכנסנו לענין ראינו סיעתא דשמיא מופלאה, וכיסינו את כל ההוצאות עד הפרוטה האחרונה. ב"ה יש רבים שרוצים לזכות ולהשתתף בזיכוי הרבים הגדול, וכן בתפילות המוצבות על הקירות הסובבים את הציבור היו מניעות, כאשר הרשויות ניסו להסירם בכל דרך, ולמרות שפה ושם הם הצליחו, עדיין נשארו כמה וכמה תלויים, וה' יעזור שזממם לא יעלה בידם לחלל את קדושת המקום.

אנו מקווים שגם השנה נצליח להפיץ בכמות יותר נרחבת ולהרבות בהדפסתם, וכל מי שרוצה לקחת גם הוא חלק בעניין נשגב זה יכול לפנות אלי. למספר טל' 0548498663

כבר למעלה מעשור שאפשר לחזות במראה משובב לב זה. אתה עולה למירון, עושה את כל הדרך הארוכה עד שאתה זוכה להגיע הכי קרוב שאפשר. ושם, בסמוך לבניין הציבור של בעל ההילולא התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, אתה מגלה את המחזה הבא, המונים שעומדים צפופים, מתנענעים, ושפתותיהם לוחשות, מנסים ככל שניתן להתקרב עוד כדי להצליח לקרוא את התפילה המיוחדת שתלויה על הקיר בגאון, הם מוצאים את עצמם ואת מבוקשם בתפילה זו ואומרים אותה בהתלהבות רבה.

רוב הציבור מאמין כי תפילה זו חוברה על ידי אחד ממקובלי דורנו במיוחד בשבילם, למעברים היום יומיים, בין מתפללי התפילה נמנים אברכים מכל העדות והחוגים חסידיים, מתנגדים, עמך, מתחזקים, וכמובן רבים מאנ"ש כשהזכיות העצומות נזקפות לזכותם של המדפיסים והמפיצים אותה מדי שנה לאלפים ורבות.

אותה תפילה שכתב גאון עוזנו מוהרנ"ת זיע"א לפני כמאתיים שנה, בזמן שנסיעה מאוקראינה למירון נראתה כמו חלום רחוק, מעוררת כיום, שנים לאחר כתיבתה, רבבות אנשים שפוקדים את הציבור שופכים את ליבם באלפי עותקים שמחולקים במקום בכל ימות השנה ובפרט בל"ג בעומר, כך גם בתפילות שנתלו על ידם במספר מקומות מרכזיים במתחם הקבר הקדוש.

פנינו בזאת לראשונה למי שעומד מאחורי הדפסת והפצת תכריך התפילות מזה שנים רבות ובכך זיכה אנשים רבים לומר את התפילות, הר"ר מ. א. שפירא שליט"א מעיה"ק ירושלים שיספר לנו מה מביא אותו לקום ולעסוק בהפצה זו?

הכל התחיל לפני כעשרים שנה בעת שבהוראת זקני אנ"ש ייסדנו את חברת 'מגיני עולם', ששמה לעצמה מטרה להגן על כלל ישראל, כאשר באותה עת היו פיגועים קשים מאד בארץ ישראל ר"ל ופחד גדול שרר ברחוב, מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, ואשר על כן יעצו זקני אנ"ש ליצור שרשרת של שעות התבודדות סביב כל שעות היממה, וההתעוררות היתה גדולה. בנוסף הוצאנו אז שלושה גיליונות עם מאמרים בגדולת העניין בשם 'לבדד ישכון', בו חיזקנו על מעלת התפילות בעת צרה. משם התחיל הגרעין להדפסת והפצת הגיליון, כעבור כמה שנים קיבלנו מזה דחיפה להמשיך ולהפיץ תפילות להצלת עם ישראל.

ראיתי בהפצת תפילה זו ענין מכמה סיבות [א] משום שיש בזה גם תורה וגם תפילה כי הרי יש את המאמר המפורסם 'לכו חזו' שבו רבינו מדבר מגדולת הרשב"י ותורתו וע"י אמירת התפילה הסובבת על מאמר זה אנו עושים מתורה נפלאה זו תפילה וכך נוכל לזכות שלא תישכח תורה מישראל,

[ב] כידוע תפילה זו שונה מכל התפילות המובאות בליקוטי תפילות בכך שר' נתן מדבר בחלק מהתפילה להקב"ה ומבקש ממנו עבורו ועבור

ניצוץ של אור

איך מכניעים אותם?

דמיונות • מחשבות • תאווה
בלבולים • מניעות

את כל זה הרבי מגלה
בתורה כה

מצטרפים למהפכה

לטייל
בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

קו לסלסל בתורתו | 04-627-73-13
טעמו וראו כי טוב ה' | lb046277313@gmail.com

כי עקר הצדיק הוא תורתו הקדושה (ליקו"ה חר"ט שלוחון ה יב)

יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי הָאָדוֹן ה', מֵאֵן פְּנֵי הָאָדוֹן ה'? דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי!
(זוהר הקדוש ח"ב לח.)

אן ערב ראש חודש ביי רשב"י אינעווייניג אין דער מערה

אַטעמען רבי שמעון'ען

אין בעפארברייטערונג צום גרויסארטיגן הילולא פון התנא אלוקי רשב"י האט דער שטאב פון 'אבקשה' געהאט די זכיה אפצוהאלטן א אייגנארטיגער רייכער שמועס מיט עטליכע פון חשובי אנשי שלומינו וואס זענען מקושר און דבוק צו רשב"י מיט אן אייביגער אומרייסבארער קשר וואס ווערט נישט פארלאשן אויך לענגאויס דעם קיילעכטיגער יאר. הלא הם, דער לעגענדארער חסיד ר' יצחק טשינאגל הי"ו | ר' בנימין הי"ו | ר' דניאל דיין הי"ו | און דעם לעגענדארער שרייבער ר' דוד ברסלבער הי"ו, און נאך | "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה!"

איבער געזעצט אויף די אידישע שפראך דורך: שמעון י. הלוי

שמעון; ווי אויך דער לעגענדארער שרייבער ר' דוד ברסלב'ער, און נאך עטליכע פון אונזערע לייט וועלכע האבן ליבערשט אויסגעוועלט צו האלטן זייערע אידענטיפיקאציע אין געהיים יעדער מיט זייערע פריוואטע סיבות, אבער פון די מיילער פון אלעמען הערט זיך בלויז איין סארט שפראך: געגועים און פייערדיגע מעמווארן פון שעות תענוגים פון דעם 'גן עדן התחתון' צו וואס זיי זענען זוכה טאג-טעגליך וויילנדיג אין דער מערה פון רשב"י.

דאס ערשטע נעמט איבער דאס ווארט, ר' יצחק טשינאגל ה"ו, דער 'איש ירושלים' וואס געפונט זיך כסדר ביי קברי צדיקים און וואוינט היינט אין צפת און האט נאך זוכה געווען צו קענען דעם גאנצן 'מזרח וואנט' פון די עובדים פון מירון. "דעם פעסטן קשר וואס איז פארהאן צווישן דעם רבי'ן מיט רשב"י איז נישט מעגליך אפצורייסן", הייבט ער אן. "יעדער איינער געדענקט דער מעשה, וויאזוי דער רבי איז געווען ביי רשב"י בשעת זיין באזוך אין ארץ ישראל ווען ער איז געווען דעמאלטס גאר פרייליך און זיין פנים האט געשטראלט אזויווי עס ווערט שוין געשילדערט אין "שבחי הר"ן". אט דער קשר איז ווי פארשטענדליך באנוצט געווארן דורך אונזערע לייט וויילנדיג ביי רבי שמעון איבערהויפט ביינאכט ביי חצות, רשב"י איז דאך אייגנטליך דער שפיץ פון דער וואס האט מגלה געווען דעם דערהויבענעם עת רצון וואס ווערט ערוועקט אין אט די געוואלדיגע שעות אזוי ווי מען קען זיך זעלבסט איבערצייגן אין זוהר הקדוש ווי אזוי נאך יעדע עטליכע בלאט איז שוין ווידער רשב"י פארנומען ארויסצוהייבן דאס חשיבות און דאס גרויסקייט פון דעם 'עת רצון' פון חצות. דעריבער זעען מיר קלאר, ווי חשוב עס איז צו זיין 'אויף' ביי רבי שמעון'ען אין פארלויף פון די שעות פון חצות. דער הייליגער רבי רופט אן רשב"י: "עיר וקדיש". ר' לוי יצחק בענדער ע"ה פלעגט שטענדיג האלטן אין איין חזר'ן דעם ארגינאלן לשון: 'רשב"י איז וואכעדיג און הייליג'."

"איך געדענק פאר אומגעפער פופציג יאר צוריק", מיטש ער אונז צוריק דעם בלעטל, "דעם חסיד ר' הערש לייב ליפל וועלכער איז געווען פון די באשטימטע פאזאשירן צו רבי שמעון'ען יעדן ערב ראש חודש, ער פלעגט דארט משתדל זיין זיך אויפצוהאלטן א נאכט און זאגן דארט דעם תיקון חצות, ער פלעגט שטארק מקפיד זיין צו זיין ביי רבי שמעון'ען בשעת דער 'מולד' פונעם חודש ווען

א סקרן גייט פארביי אין די הערצער פון צענדליגער טויזענטער אידן איבער דער וועלט נאר דערמאנענדיג דעם הייליגן ארט, מירון. א העכערער שטימונג ערוועקט זיך אין די הערצער פון פילע אידן איבער דער גארער וועלט נאר טראכטנדיג איבער דאס הימלישער גייסט און אטמאספער ביים ציון פון התנא אלוקי רבי שמעון בר יוחאי. ספעציעל פארנעמט דאס א חשוב'ן ארט ביי די וואס האבן זוכה געווען זיך צו ציילן צווישן דעם רבי'נס לייט אין וועלכע עס ברענט אין זייערע הערצער אן אומבאגרייפליכער ליבשאפט צו רבי שמעון'ען און זענען שטענדיג צוגעבינדן צו דעם ארט מיט א פעלזן פעסטער קשר וואס ווערט נישט פארלאשן ווי גרויס דאס יאר איז אזש עס האלט זיך אין איין פארשטערקערן און פארגרעסערן צו זוכה זיין צו ווערן איינס מיט דער קדושה פון אט דעם 'עיר וקדיש'. נעמליך, 'רבי שמעון בר יוחאי' באטרעפט דאך דעם גענויען צאל ווי 'רבי נחמן בן שמחה'.

אלזא, אין בעפארברייטערונג צום גרויסן יומא דהילולא פון דעם הייליגן תנא רשב"י, דער צייט אין וועלכע אונזערע הערצער זענען איבערגענומען מיט התרגשות און ציטער לקראת דעם הייליגן הילולא, האבן מיר צוזאמענגענומען עטליכע פון אונזערע לייט וואס קענען ווערן אנגערופן 'אנשי מירון' א גאנץ יאר אין פולן זין פון ווארט; מיר האבן אויסגעוועלט צו כאפן א שמועס מיט די וואס די מערה פון רבי שמעון אין מירון איז ביי זיי זייער טאג טעגליכער מאלאצייט, נאכט נאך נאכט; און די וואס רבי שמעון איז דער וואס טרעט פאר זיי אויס זייער לעבנס וועג; די וואס רבי שמעון איז פאר זיי א לייכט טורעם אוואו נאר זיי געפונען זיך דורכאויס דעם קיילעכיקער יאר.

אינמיטן זוכנדיג דעם נאגל

צו קענען צוזאמענברענגען 'רבי שמעון'ס מענטשן, דאס איז גאר נישט פון די לייכטע אויפגאבעס, נעמענדיג אין באטראכט אז זייענדיג פון נאטור אויס מער אזעלכע באהאלטענער סארט מענטשן און זענען נישט געוואוינט אריינצוברענגען דעם דרויסנדיגער טייל וועלט אין זייערע פריוואטע ד' אמות, איז דאס אין זייערע אויגן ווי א ווילד פרעמדער באגריף; נאר נאך וואס מיר האבן זיי באאיינפלוסט אז אונזער גאנצער ציל דא איז פשוט אויפצופלאמען דעם קשר צו רבי שמעון'ען אין די הערצער פון די ליינער, זענען זיי פרייוויליג איינגעגאנגען מיטצוטיילן דא-דארט עפעס אביסל פון זייערע געפילן פון הארץ איבער דעם הייליגן ארט.

געזעצן זענען מיר סיי מיט די 'אמאליגע' און 'היינטיגע' אנשי מירון, הרה"ח ר' יצחק טשינאגל ה"ו פון די לעגענדארע אנשי ירושלים און מירון שוין פאר פולע יארן; הרה"ר בנימין ה"ו, אויך פון די פארציטישע אנשי שלומינו וואס האט זיך באזעצט אין מירון נאכ'ן ענדיגן אונטער פירן דעם יונגסטן קינד אונטער דער חופה; הרה"ר דניאל דיין, וואס האט געדינט אלס יושב ראש אינערהאלב דעם 'איחוד חסידי ברסלב' ארגינעזאציע אין אומאן דורכאויס א געוויסע תקופה און איז שוין גלייכצייטיג זוכה אסאך יארן צו וויילן נאכט נאך נאכט ביי רבי

דארט האט אים פלוצלינג אנגעכאפט אין הארץ אזא מין סארט השתוקקות און געגועים און גלייך אויפן ארט האט ער זיך גענומען אויסגיסן זיין הארץ מיט אזעלכע כיסופין און בכיות און צענקות און פארלויף פון עטליכע מינוט פארגעסנדיג אינגאנצן זיין ציל מיט'ן אהערקומען...

אליין זעלבסט וואס דו קומסט צו דעם ארט און מען פארברענגט דארט, אפילו מען טרינקט בלויז עפעס און מען רעדט שיחת חברים, אדער שפאצירנדיג אויפן דאך זעענדיג דעם בלויזן קאפל אויפן מירונ'ער האריזאנט, פלוצלינג עפנט זיך דיר דאס הארץ און עס הייבט אן פליסן דיבורים פון שמחה און דאנק צום באשעפער, א.א.וו."

די 'אויר הנח והזך'

ווען מיר פרעגן ר' בנימין'ען, "וואס ברענגט צו פאר א מענטש, נישט קיין אינגערמאן, זיך אויפצוהייבן אין א געוויסער שלב אין לעבן און זיך ארויסרייסן פון צענטער אין לאנד און זיך אריבערציען קיין מירון?", ענטפערט ער אונז בפשיטות, "די כיסופין דערצו זענען שוין אייגנטליך איינגעפלאנצט געווארן ביי מיר נאך פון קליינווייז און ווערנדיג מקורב צום הייליגן רבי'ן. איינע פון די פונדאמענטאלע טיילן אין מיין התקרבות איז געווען, די חנוכה שבתים אין מירון מיט אלע זקנים, ווי, ר' שמואל שפירא, ר' לוי יצחק בענדער, און יבלחט"א ר' נתן ליבערמענטש לרפ"ש. געווען איז דאס אזעלכע מאמענטן וואס זענען געבליבן איינגעקריצט אין מיין הארץ און איבערגעלאזט א טיפן איינדרוק אויף מיין גאנצער לעבן, דאס איז געווען אן אמת'ער 'טעם חנוכה' וואס מען קען גארנישט איבערגעבן כאטש וואס פון דעם גשמיות'דיגן זין איז דארט גארנישט געווען און די עסן באדינונגען איז געווען אומדערטרעגליך, אבער די חיות איז געווען 'לעילא ולעילא'. אלזא איז דאס געווען מיין נאטורליכער געדאנק נאכן פארענדיגן חתונה מאכן די קינדער, אז איך זאל זיך צוריקערן פארברענגען מיינע טעג אונטערן שאטן פון דעם הייליגן תנא, א שטייגער ווי חז"ל זאגן: 'כל ימי הייתי מתפלל מתי יבוא ואקיימנו'..."

ווען מיר פרעגן אים, צו ער קען אונז אפשר אראפלייגן אין ווערטער דעם דערהויבענעם שטימונג ווי אזוי עס שפירט זיך צו וואוינען ממש הארט נעבן רשב"י, דרוקט ער זיך אויס פאר אונז מיט די ווערטער פון דעם הייליגן רבי'ן אין ליקוטי מוהר"ן (סי' י"ז), אז ווען עס איז הערשט אויף דער וועלט און 'אויר הנח והזך' דאן ווערן די דיבורים געהערט, סיי די דיבורים וואס א מענטש רעדט צום רבונג של עולם, און סיי די דיבורים פון תורה וואס טוען אזוי ווי איינפלאנצן קענדלעך אין דער נשמה פון דעם לערנער, און סיי די דיבורים פון עבודת ה' וואס

מירון מיט א בליק פון דער הייך

דעמאלטס זענען ספעציעל די טויערן אפן אין הימל, כידוע. איך געדענק וויאזוי איינמאל ערב שבת חנוכה האט ר' הערש לייב געזוכט עפעס א נאגל צו קענען אויפהענגען זיין מנורה, ער איז ארויף אויפן דאך פון ציון צו זוכן א נאגל, און דארט האט אים פלוצלינג אנגעכאפט אין הארץ אזא מין סארט השתוקקות און געגועים און גלייך אויפן ארט האט ער זיך גענומען אויסגיסן זיין הארץ מיט אזעלכע כיסופין און בכיות און צעקות און פארלויף פון עטליכע מינוט פארגעסנדיג אינגאנצן זיין ציל מיט'ן אהערקומען דא אויפן דאך... געווען בין איך דאן א אינגערמאנטשיקל, און איך בין געבליבן שטיין פארגאפט און ערשטוינט צו דעם וואונדערליכן ספעקטאקל. ר' הערש לייב איז שוין דאן געווען מער אויף דער עלטער, ער איז נפטר געווארן אין יאר תש"מ, פאר ארום פערציג יאר צוריק, אבער זיין השתוקקות האט נישט נאכגעלאזט אויך ביז זיינע עלטערע יארן. דערנאך האט ער ווייטער פארגעזעצט צו זוכן דעם נאגל ווי גלייך גארנישט וואלט פאסירט... אט דאס האב איך אליין מיטגעלעבט, און אט דאס זענען געווען די באגריפן מיט וואס איך האב זוכה געווען זיך צו באקענען אין מיינע יונגע יארן וויילנדיג מיט די אויסדערוועלטע פון אונזערע לייט...

אין א צווייטן פלאנעט

אויך ר' דוד ברסלב'ער טיילט אונז מיט איבער זיין קשר מיט רשב"י. ר' דוד ציילט זיך אייגנטליך אלס א 'תושב צפת' שוין פאר לענגערע יארן, אבער נאך זיין חתונה האט ער געפרואווט זיין מזל צו וואוינען מער אין די חרד'ישע צענטערן מער אין צענטער פון לאנד, אבער גאר שנעל האט ער איינערקענט אז דער פלאץ פאר זיין נשמה איז אויסדריקליך ביי רבי שמעון'ען. ווען מיר פרובירן צו דערגיין און אפטייטשן זיין געפיל אין ווערטער, זאגט אונז ר' דוד, "דער אמת איז, אז ווערטער זענען צו קליין צו ענהאלטן און ארויסגעבן וואס מען שפירט אין מירון, איך קען נאר אזויפיל זאגן, ווען דו קומט דארט, שפירסטו ממש ווי מען נעמט דיר אויף א צווייטן פלאנעט, עס עפנט זיך דיר פלוצלינג עפעס אינעווייניג אין הארץ, נישט נאר דווקא בשעת'ן זאגן תהלים אדער אן אנדער הייליג ווארט, נאר דאס

ערב ראש חודש אין חצר הרשב"י

האט איר זיך באזעצט אין צפת, ענטפערט אונז ר' דניאל, "אייגנטליך האב איך זיך ערשט באזעצט אין ירושלים עיר הקודש, אבער פון דער רגע וואס איך האב איינערקענט אין רבי שמעון'ען, האב איך פארשטאנען, אז 'נצח' און 'הוד' זענען 'תרין ריעין דלא מתפרשין' (זיי קענען זיך נישט פונאדערשיידן). נעמליך, דעם הייליגן רבלינס מידה איז 'נצח' און רשב"י איז 'הוד'; און אט די צוויי צדיקים זענען ממש ווי איינס, כידוע. און לויט ווי עס איז מקובל ביי אלע אונזערע לייט פון דעם פריערדיגן דור, איז דער הייליגער רבי מיט רשב"י, איינס, וואס צוליב דעם האבן אסאך פון אונזערע לייט געפראוועט דעם קיבוץ ראש השנה ביי רשב"י ווילאנג מען האט נישט געקענט פארן קיין אומאן. נישט אומזיסט הייבט זיך אן דעם ליקוטי מוהר"ן מיט דער תורה, 'לכו חזו', ווי עס ווערט ארומגערעדט דאס גרויסקייט פון דעם תנא האלוקי רשב"י, ווייל דער רבי איז דער וואס האט מגלה געווען און אויפגעדעקט פאר אונז די מעלה פון רשב"י און האט אונז מרמז געווען איבער דעם פארבארגענעם קשר צווישן זיי. און בכלל לויט ווי עס קוקט מיר אויס, לייגט ער צו, "די גאנצע אמונה אין דעם כוח פון רשב"י, איז אריין אין דער וועלט נאר א דאנק די ברסלבע' חסידים. איך געדענק ווי אזוי דער ציון האט אויסגעקוקט פאר דרייסיג יאר צוריק, א קליינע צאל זענען געקומען ווען רוב פון זיי זענען באשטאנען פון ברסלבע' חסידים, און היינט צוטאגס קומט מען 'בלי עין הרע' פון אלע עקן פון דער וועלט, מען הערט נישט אויף שטראמען..."

ניי געבוירן

ר' דוד וועלכער איז גאנץ אפט זוכה זיך אריבערצושלייכן אין דער מערה ביינאכט ביי חצות, שילדערט אונז מיט שיינענדיגע אויגן, "ווען דו ביסט זוכה אהערצוקומען ביינאכט איז דאס אן אויסערגעווענליכער העכערער סארט געפיל אזש דו ווייסט נישט אוואו דו געפינסט זיך אין דער וועלט... רבי שמעון קערט דיר שטענדיג צוריק אהיים, ממש ניי! ער בלייבט נישט שולדיג, קיינמאל וועסטו נישט ארויסגיין פון אים אזוי ווי דו ביסט געקומען, ער נעמט אזוי ווי איבער פון דיר אלע דיינע פעקלעך און זאגט דיר: 'מיין קינד, פאר אהיים געזונטערהייט, אלעס איז אויף מיר, עס וועט אלץ זיין אין ארדענונג, דו קערסט זיך צוריק אויפגעפרישט אינגאנצן..."

"ביי רשב"י איז אלצדינג טייער" ... דרוקט זיך ר' דוד אויס מיטן טערמין פון 'סיפורי מעשיות'. 'אזוי, אז אויב מען איז זוכה ביי רשב"י אריינצוכאפן א בלאט גמרא אדער א שטיקל זוהר איז דאס שוין א געווינס וואס מען קען נישט פארשטעלן, אפילו דער וואס איז זוכה ארויסצוגיין זיך מתבודד זיין צווישן די בערג ארום מירון ווי עס האלט זיך אויף דעם קבר פון דעם תנא האלוקי, איז זוכה צו שפירן עפעס א העכערער געפיל פון קרבת אלוקים, מען קען דארט שפירן רשב"י נישט ווייניגער ווי אינעווייניג ביים ציון" פארטרויעט אונז ר' דוד צולייגנדיג דערביי וואס הרה"ח ר' ישראל בער אודעסער פלעגט נאכזאגן פון זיין רבי'ן ר' ישראל קארדונער, אז 'דער גאנצער בארג איז הייליג מיט ר' שמעון'ס קדושה', מען שפירט דאס ממש ווירקליך און באשיינפערליך..."

ווערן אפגעראכטן צווישן איין איד און זיין חבר, ביי רשב"י. דער הייליגער רבי נתן זאגט דאך, אז דער 'אור הנח והזך' האט א כוח און באדייט, ספעציעל ביי די קברי צדיקים. ר' בנימין אייסערט זיך: "די גאנצע מציאות פון א ברסלבע'ר וואס איז מקורב צום רבי'ן, איז דאס, אז ער קומט צו רשב"י כדי צו מקורב ווען צום רבי'ן". אויך ר' ישראל קארדונער פארברייטערט דאס ארום אין זיינע בריוון, ער איז שטארק מחבר דעם קשר פון רשב"י מיט'ן רבי'ן און איז מבאר דארט דאס וויכטיגקייט פון וויילן ביי רשב"י ווי אלס א תועלת צום התקרבות צום הייליגן רבי'ן.

פון מאראקא קיין אמעריקע, ביז מירון...

ווען מיר ווענדן זיך צו ר' דניאל דין, מיטן צונאמען: 'רבי שמעון'ס מענטשן', כאפט אים א טרייסל נאר צו הערן אזא טיטל, "ווער קען זיין פון רבי שמעון'ס מענטשן?... אבער אויב ווילט איר מיר פרעגן ווי אזוי בין איך אנגעקומען צו רבי שמעון'ען, וועל איך אייך דערציילן גענוי וויאזוי עס האט זיך אנגעהויבן. דער אויבערשטער האט רחמנות געהאט אויף מיר, אזוי, אז פון ווען איך בין געבוירן געווארן אין מאראקא איז דער נאמען פון רשב"י שטענדיג געלעגן ביי אונז אויפן צונג. ווי באוואוסט, איז דער מנהג פון די מאראקאנישע אפשטאמיגע אז יעדעס מאל ווען עס מאכט זיך נאר סיי וועלכע סארט סיטואציע, טרויעריג אדער פרייליך, שטענדיג וועט מען זאגן 'בזכות רבי שמעון'... עס איז אריבער אויף מיר אסאך וואנדערנישן ביז איך האב זוכה געווען צו דערקענען דעם ליכט פון דער נאנט; מיר זענען אריבער פון מאראקא קיין אמעריקע און דארט איז אריבער אויף מיר וואס איז אריבער... ביז בחסדי ה' פאר ארום פינף און דרייסיג יאר צוריק איז צוליב א געוויסע פאסירונג וואס איז נישט דא דער פלאץ אויסצושמועסן, אנגעקומען אין מיינע הענט א 'תיקון הכללי' און צוביסלעך צוביסלעך האב איך זוכה געווען זיך צו באהעפטן מיט די מענטשן פון דעם 'בעל תפילה'."

צו אונזער פראגע, אויב גלייך נאכ'ן מקורב ווערן

צווישן די בערג ארום מירון קען מען דארט שפירן רשב"י נישט ווייניגער ווי אינעווייניג ביים ציון פארטרויעט אונז ר' דוד צולייגנדיג דערביי וואס הרה"ח ר' ישראל בער אודעסער פלעגט נאכזאגן פון זיין רבי'ן ר' ישראל קארדונער, אז 'דער גאנצער הייליג מיט שמעון'ס קדושה'!

האישה של ר' שמעון

ילדים יקרים!

בודאי הנכם מתרגשים מן היום המיוחד המתקרב, היום המיוחד שחל בתוך ימי האבל של ימי ספירת העמר. אכן, בעצומם של ימי הספירה, ימים בהם אסור לשמע מוזיקה או לערוך חתנות – 'שנה' חתנה' מיחדת, 'הלולא' של צדיק – של רבי שמעון בר יוחאי.

היום נספר לכם ספור מיוחד על אחד מזקני אנ"ש, שהיה דבוק וקשור לר' שמעון בכל לבו ונפשו, הלא הוא ר' יונה לבל.

ר' יונה לבל נולד בירושלים לפני למעלה ממאה שנה. הוא לא נולד חסיד ברסלב, אביו וסבותיו עבדו את ה' בדרך אחרות. בהיותו בחור, בהשגחה פרטית מפלאה הוא מצא את הספר הקדוש 'משיבת נפש', ובכך הוא גלה דרך חדשה ומיוחדת. הלך וחפש את החסידים שחיים לפי מה שכתוב בספר המיוחד הזה – ונדבק ונקשר לחסידי ברסלב שבועיר העתיקה.

משפחתו לא כל כך שמחה מכך שהוא נהיה ברסלב'ר... אך דוקא סבו מצד אמו, ר' פיבל אפטיקר, תמך בו, ואמר: "תשאור עם הברסלב'רס, הם אנשים טובים..."

כך גלה ר' יונה את האור של רבנו, והחליט לדבק בו בכל לב. ר' יונה נהיה חסיד נלהב, המקשר לרבו בכל נימי נפשו, בכל מעשיו ודרכיו – אורו של רבנו הוא זה שהראה לו את הדרך.

ובעקבות חסידי ברסלב באותם ימים, היה גם הוא בן בית אצל ר' שמעון...

ר' יונה הבחור היה שבור... בעוד שלושה שבועות ימלאו לו עשרים, והוא רוצה לקיים את מאמר חז"ל, ולהתחתן לפני גיל עשרים... מנין יבוא עזרו?

התאזר ר' יונה בעז, ונסע למקום שבו פועלים ישועות, אל ציון התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי. לילה שלם בכה והתחנן על נפשו שם במרון, שיזכה להנשא לפני גיל עשרים, משם נסע בטנדור עם ר' מיכל ברסלב'ר לציון ר' יונתן בן עזיאל, ואחר כך שב לירושלים עיר הקדש. ובתוך שבועות בודדים כבר זכה להקים בית נאמן בישראל.

לר' יונה היה רגש מיוחד כלפי הציון הקדוש במרון. הוא ארגן שם הכנסת אורחים לפני שנים רבות, כשדבר כזה לא היה פשוט כל כך כמו היום.

הוא לא הזמין לחמניות במאפיית 'נחמה', וקנה דגים, הוא גם לא יכול היה להזמין שתיה מהמפלת, את הכל היה עליהם להביא ולהכין בעשר אצבעות.

באותם השנים היו רבים מאנ"ש מתקבצים במרון בראש השנה, כי ציון רבנו באומן היה סגור ומסגר תחת מסך הברזל של שלטון הקומוניזם. מי ארגן אכל לכל האורחים? מי דאג להם? ר' יונה ומשפחתו עמלו קשה מאוד. הוא נסע לטבריה להביא דגים משוק הדגים, ולצפת להביא ירקות. חלות הביא מהמאפייה בכפר הסמוך, וכך ארגנו הוא ובניו ביתו את כל הנדרש.

וכי חושבים אתם שאת הדגים שם במקפיא? או לפחות במקרר? דבר מכל אלו לא היה קיים... את הדגים היה מאחסן בבור שהיה מאחורי הציון, שם היה יותר קר אפילו שבחוץ היה חם, כך ארגן וטרח על האכל, והנה זוכה להאכיל יהודים ולקיים מצוות הכנסת אורחים מהדרת. היתה לו נחת מיחדת כשיהודי אכל, כשליהודי טוב. פעם התלונן בפני ר' אברהם שטרנהארץ שכמעט אינו מספיק להתפלל, וחוז' מ'תקיעות' ו'מוסף' – כמעט אין לו זמן להיות בציון בראש השנה, כי עליו לדאג לאכל. אמר לו ר' אברהם – "אני מוכן להתחלף איתך! אפה תהיה בתפלה ואני אהיה במטבח" כך הבין ר' יונה שהכנסת האורחים שלו חשובה ויקרה מאוד בעיני ה', והמשיך בה ביותר שאת.

לר' יונה היה ממש חוש מיוחד לראות מה חסר לשני, ונדע איך להיטיב עם כלם.

שנה אחת ממש בערב ראש השנה הגיע בחור, ור' יונה ערך לפניו סעודה ועודד אותו לטל ידים. הגיע מישהו להעיר לו – ר' יונה, כבר כמעט יום טוב, ולא נוטלים ידים אחרי חצות?! אמר לו ר' יונה: אינך רואה שהוא הולך כמעט להתעלף מרעב? כך דאג ר' יונה לכל יהודי במעשי חסד רבים ומפלאים.

וזכות מיחדת היתה לו, זכות אדירה שהציתה ושלחה לבבות יהודים לאביהם שבשמים – להיות הבעל תוקע במרון.

ר' אברהם שטרנהארץ 'הוריש' לו זכות מיחדת זו בשנה אחת שבה תש כוחו, ולא מסגל היה לתקוע. ר' יונה היה אז צעיר, והתקיעות שלו יצאו צלולות ויפות. כך זכה ר' יונה, ושנים רבות היה תוקע במתיקות שאין דומה לה. זקני אנ"ש התרפקו בנגעגועים על התקיעות שלו. ההתעוררות העצומה ששררה אז בציון היתה יכולה לנער גם את אלו שרחקו... ואכן זה מה שקרה...

התפלל את התפלות, התרגש מן התקיעות, ונפרד.

הנער המשיך לשמור על קשר עם חבריו המפקפקים, וכך הם המשיכו להסית אותו עוד ועוד להתרחק מדרך הישר, עד ששכנעו אותו לעזב את ארץ ישראל הקדושה, ולעבר ל'ארץ העמים', לאמריקה הגדולה והמבטיחה...

באותם ימים לנסע מארץ לארץ לא היתה קל ופשוט כמו היום. הבחור קנה כרטיס נסיעה ב... אגיה. הפליג לצרפת, לעיר פריז, משם היה אמור להפליג הלאה, לאמריקה, 'ארץ הזהב', ארצות הברית של פעם, אליה נהרו כדי להתרחק משמירת תורה ומצוות ל"ע.

הגיע הבחור לפריז, והמתין להפלגה לארצות הברית. הוא לא שם לב שתאריך ההפלגה הנקוב בכרטיס הוא... ראש השנה! הוא התארגן לקראת נסיעה ארצה...

לאחר כמה דקות מהזמן שעלה לאניה, באו ללבו מחשבות על עברו וילדותו. ישב והרהר בכל מה שעבר עליו מאז ועד עתה, שהרי הולך הוא לשנות את כל עתידו... והנה שם לב שהלילה הוא ליל ראש השנה! הוא נזכר בשנים קודמות, בהם היה בראש השנה עם ר' יונה במרון. לפתע נזכר ב'מן המצר' בוקע הרקיעים של ר' יונה... ולא היה מסגל יותר להשאיר!

במהירות אדירה, לפני שהאניה תרים עגן ותעזוב את הנמל, בטרם תהיה בידו השהות להרהר ולהתחרט, ארזו בזריזות את חפציו, ועזב את האניה! אץ ורץ ברחובות פריז, עד שמצא בית כנסת. שם התרפק בבכי ותחנונים לה' שימחל לו ויתן לו דרך תשובה. כך שב אל היהדות, ובסופו של דבר חזר בתשובה שלמה, והקים בית נאמן ודורות ישרים. כל זה בזכות התקיעות של ר' יונה במרון, התקיעות שבקעו מן הלב, ואכן חדרו ללב!!!

ר' יונה היה ממחה לקרב את הרחוקים, לאהב ולהרעיף טללי תחיה על אותם תוהים ומבלבלים, שאינם יודעים את דרך הישר, לחמם את לבם המתקרר עד שימצאו חזרה את הדרך לאביהם שבשמים.

כך גם ארע עם הנער הירושלמי. הלה קצת התרחק מדרך הישר, והתחבר עם חברים לא טובים שהסיתוהו לשנות את מנהגיו ומעשיו... הנער החל להראות סימני התרחקות, ור' יונה חס עליו ורצה לקרבו ולהחזירו לדרך הישר.

מה עשה?

הזמין אותו לבוא עמו לראש השנה למרון, לר' שמעון. שם קנה כי יתחמם ויזכר בנעם קרבת ה', וישוב במהרה בתשובה.

ר' יונה לא צעק עליו לשנות את דרכיו, אלא רק הראה לו חבה וקרבה, וכך הגיע הנער למרון.

ר' יונה התייחס אליו כבן ממש, ארח אותו כיד המלך, ונדאג לו לכל מחסרו.

הנער הגיע לתפלות, וגם לתקיעות המיוחדות, אותם תקע כאמור, ר' יונה בעצמו. הפסוקים שלפני התקיעות 'מן המצר...' נאמרו על ידי ר' יונה בכל כך הרבה רגש, חמימות ונעימות, עד שכל מי שנכח שם הרגיש שלבו נמס מרב רצון והשתוקקות להתקרב לה', לעזוב את כל הרע לצמיתות, ולשבת בבית ה' כל ימי חייו...

התפלגה המשיכה בעז ובחיות, ולאחר ראש השנה נפרדו ר' יונה והבחור, בלא שהיה נראה עליו שום שנוי, והוא המשיך לחיות חיים שרחוקים מאור ה'.

לשנה הבאה – שוב הזמין ר' יונה את הבחור, והוא הגיע. שוב

ההתעוררות הקטנה מלמטה

התרגשות רוחנית מרוממת שמגיעה מעצמה. אלא הרגשה שנשיג אותה על ידי עמל ומאמץ.

ואיך נשיג אותה?

דבר ראשון – נספר. נספר כל יום את היום, נתן לו שם ומשמעות – 'נקנה' את היום הזה בדרך אל מתן תורה. נגיד בפרוש – 'היום שנים עשר יום שהם שבוע אחד וחמשה ימים לעמך', לא נברח מן המציאות הזו של יום חל, אלא דוקא בתוך תוכה, בתוך החיים הרגילים עצמם, נמליך את ה' עלינו,

זו לא חכמה להתרגש ולהרגיש בן מלך בליל הסדר. יותר חכמה היא לשמח בכל יום מחדש 'שלא עשני גוי'!

דוקא בתוך ימי החלין, לכאורה, שנראים רחוקים מן ה'אורות' שהיו לנו בשביעי של פסח... דוקא בהם נראה לה' יתברך שאנחנו זוכרים, שאנחנו סופרים ואנחנו רוצים להגיע!

נקח כל יום, ונדע, שהיום הזה המיוחד, היום השנים עשר מתוך החמשים, לדגמא, הוא יום מיוחד וכל מעשה שבו הוא מיוחד, גם אם הוא נראה סתם יום חל רגיל. נדע שהוא יום נוסף בדרך לקבלת התורה.

רבי נתן מברסלב אומר לנו עוד דבר נפלא:

הספירה שלנו עצמה – היא זו שנותנת ליום את הכח להיות כה מיוחד.

הספירה של היהודי – היא זו שנותנת ליום הזה להיות אכן יום קדוש, יום עם כח מיוחד של להשיג ולהתקדם – יום של 'ספירת העמך'. אם לא נספר את היום – הוא לא יתקדש פיוס נעלה כזה. הספירה שלנו היא מוציאה את הכח של היום הזה לפעל!

אז מה לנו משתהים?

נרוץ ונצל את הימים הקדושים האלו, נדע שכן, זה חשוב לספר ולזכר דוקא בדיוק איזה יום היום, ומתוך כמה, ובדרך למה אנחנו נמצאים... נאסף יהלומים קדושים בדרך, כי כל יום – הוא יום בפני עצמו.

כך נוכל להשיג בעצמנו את הכח המיוחד, את הזכות להיות ראויים למתן תורה – בחג השבועות הבא עלינו לטובה.

ילדים יקרים!

ודאי הנכם יודעים באלו ימים אנחנו נמצאים, ימים המכנים – ימי ספירת העמך.

מהי ספירת העמך? מה סופרים? למה סופרים? מהי המטרה בכל זה?

לא מכבר חלף עבר לו חג הפסח.

החג בודאי מלא אתכם בהתרגשות, ובהתעלות מיחדת.

אולי שאלתם את עצמכם 'מדוע צריך לחזור לחידר? לימי החל הרגילים?'

'למה שלא כל הימים יהיו ימי חג, או לפחות חול המועד?'

אז למה באמת?

למה הגיע חג פסח כל כך קדוש, מרומם ונעלה, חג שנסינו והתאמצנו להיות קדושים, להרגיש את יציאת מצרים, את היציאה מהטמאה, נסינו להתחזק ולהתרום, והלואי שגם הצלחנו, ו..... מה עכשו? עוד יום רגיל ועוד יום רגיל עד שנגיע לחג השבועות?

מה הענין של הספירה לפני מתן תורה?

הרי בחל המועד לא זכרנו בדיוק באיזה יום בשבוע אנחנו אוחזים...

הרי השבתות והמועדים נקראים 'למעלה מן הזמן'. הם גבוהים ומרוממים יותר מימי החל שהם, אז לא היה כדאי שכל יום יהיה יום טוב?

רבנו מלמד אותנו דבר חשוב ויסודי.

כשיצאנו ממצרים קבלנו דבר שנקרא 'אתערותא דלעילא' – כלומר התעוררות והתרגשות מלמעלה, משמים. הלב שלנו בעצמו נפתח בלי שנתאמץ, הרגשנו קרובים לה' בלי שעשינו משהו בשביל זה, עוד לא 'קנינו' את זה, זה עוד לא שלנו, קבלנו את זה חנם....

עכשו, לקראת מתן תורה – רוצה ה' שנגיע ל'אתערותא דלתתא' – התעוררות מלמטה, כלומר התעוררות שמגיעה מאתנו ממש, שאנחנו עבדנו והשגנו אותה בעצמנו. ולא

מדורה של אהבת חברים

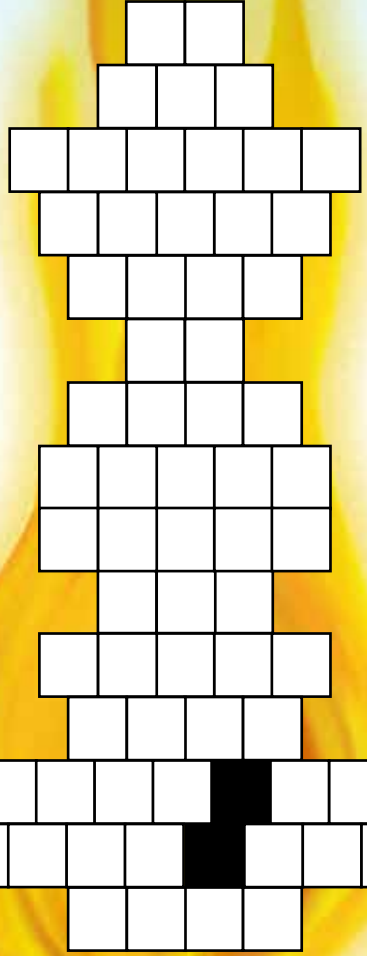
ילדים יקרים! בימים אלו, בהם אנו עוסקים לתקן את האהבה שבינינו כמו שאמר רשב"י! "אנן בחביבותא תליא מלתא! - הענן שלנו תלוי באהבה שבינינו"

בואו נסייע לנותל'ע ונפתלי לבנות יחד מדורה גדולה!

התאימו את המלים לפי הסדר!

גאן אוק 9 אצים

גאן אוק 8 אצים

(עיין חיי מוהר"ן רי"ח)

הילד שיזכה בהגרלה הוא: שמואל דוד טורץ בית שמש

את התוצאה הסופית יש לשלח בכתב ברור וקריא עד ר"ח סיון לפקס המערכת: 077-318-0237 או להקליט את התשובות בקול ברור בטלפון המערכת: 02-539-63-63 בשלוחה 7 בלבד. יש לציין באופן ברור שם וכתבת מגורים וטלפון בין הפותרים נכונה יגרל זכוי של 50 ש"ח ברשת חניות ספרי "אור החיים!"

אנו חבורת אנ"ש בלונדון
הממתינים ומצפים מידי חודש בכיליון עיניים
להגעתו של גיליון אבקשה הטהור
בכל פעם אנו מלאי התפעלות והשתוממות על
היכולת לחדש ולעניין ובדרך כה נקיה עם כל כך
הרבה מסרים דקדושה
את גיליון פסח האחרון שהגיע בערב שביעי של
פסח, יצאתי מיידית ברכבי לחלוקה בכל האזור ללא
שהיות על אף הלחץ של ערב חג ידעתי כמה אשמח
את הציבור הק' בכך
אשריכם!!

מרדכי רוזנפלד, לונדון, אנגליה

השיה. האווירה. הכיסופים.

בלב ליבה של סערת העוה"ז המאיימת להטביע את
ספינת הקדושה, ובעומק מצולות שכחת התורה,

חותרים אנו בגיליון אבקשה להאיר ולגלות את נועם הליכותיהם ואורחותם של
תלמידי התלמידים, לידע ולהודיע ולהזכיר כי יש עניין שנתהפך הכל לטובה,
ודווקא בתוקף הגלות והשכחה לעולם לא נרפה מחיפוש אחר חיפוש ותפילות
ללא הרף, להפוך הכל לגאולה מאירה- כי לא תשכח מפי זרעו...

מגבירים את ההפצה

אנו מקבלים פניות רבות מנקודות יישוב מרוחקות על הרצון העז לקבל מידי חודש את הסולת הנקיה מבית אבקשה
אם גם אתה משתוקק שאבקשה יגיע למקום מגוריך - יש לנו הזדמנות מיוחדת עבורך!!!
בתשלום עלות בלבד + דמי משלוח
תקבל ישירות לביתך חבילת גלינות עם שליח עד הבית לחלוקה באזור מגוריך.

לפרטים צור קשר 025396363 שלוחה 4

אבקשה מאז ועד היום. הכל תלוי ברך!

02-5396363
שלוחה 1